ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЭКОЛОГИЯ ЖӘНЕ ТАБИҒИ РЕСУРСТАР МИНИСТРЛІГІ

«Жасыл даму» акционерлік қоғамы

Көміртегі квотасының бірліктерін алу бойынша есептеулер бойынша есеп. Көміртегі квотасының бірліктерін алу мақсатында 2024 жылы квоталанатын қондырғылардың өнімін өндіру көлемін талдау

Астана қ.
2024 ж.

Келісу парағы

«Көміртегі квотасының бірліктерін алу бойынша есептеулер бойынша есеп. Көміртегі квотасының бірліктерін алу мақсатында 2024 жылы квоталанатын қондырғылардың өнімін өндіру көлемін талдау»

№	Аты-жөні	Лауазымы	Қолы
1	Ахметова Ботагөз Акмалиденқызы	Басқарушы директор	
2	Джамалов Данияр Сағитұлы	«Жасыл Даму» АҚ шығарындылар саудасының жүйесі департаментінің директоры	
3	Хамидуллина Әсел Қанатқызы	«Жасыл Даму» АҚ шығарындылар саудасының жүйесі департаментінің бас менеджері	
4	Қамзабек Елхан Диханұлы	«Жасыл Даму» АҚ шығарындылар саудасының жүйесі департаментінің бас менеджері	
5	Умербаева Сания Раупыққызы	«Жасыл Даму» АҚ шығарындылар саудасының жүйесі департаментінің менеджері	

Мазмұны

1. 2024 жылғы көміртегі квоталарын алу туралы қысқаша ақпарат.....4
2. Көміртегі квотасының бірліктерін алу мақсатында 2024 жылғы электр энергетикасы өнеркәсібінің квоталанатын қондырғыларының өнімін талдау.....5
3. Көміртегі квотасының бірліктерін алу мақсатында 2024 жылғы тау-кен өнеркәсібінің квоталанатын қондырғыларының өнімін талдау.....57
4. Көміртегі квотасының бірліктерін алу мақсатында 2024 жылғы химия өнеркәсібінің квоталанатын қондырғыларының өнімін талдау.....67
5. Көміртегі квотасының бірліктерін алу мақсатында 2024 жылғы металлургия өнеркәсібінің квоталанатын қондырғыларының өнімін талдау.....76
6. Көміртегі квотасының бірліктерін алу мақсатында 2024 жылғы өңдеуші өнеркәсіптің квоталанатын қондырғыларының өнімін талдау.....85
7. Көміртегі квотасының бірліктерін алу мақсатында 2024 жылғы мұнай-газ өнеркәсібінің квоталанатын қондырғыларының өнімін талдау.....102
8. Көміртегі квотасының бірліктерін алу бойынша есептер.....118
Есепке қосымшалар.....257

1. 2024 жылғы көміртегі квоталарын алу туралы қысқаша ақпарат

2024 жыл бойынша көміртегі квоталарын алу «Кастинг» ЖШС-ден басқа (олардың парниктік газдар шығарындыларын түгендеу туралы есепті ұсынбауына байланысты), 2022-2025 жылдарға арналған Көміртегі квоталарының ұлттық жоспарына кіретін барлық қондырғылар бойынша есептелген.

Энергетика өнеркәсібінде көміртегі квоталарын алу 49 қондырғыдан жүргізіліп, 5 996 869 тонна CO2 құрады. Мұнай-газ өнеркәсібінде 35 қондырғыдан 1 665 043 тонна CO2 көміртегі квоталары алынды. Тау-кен өнеркәсібінде көміртегі квоталарын алу 14 қондырғыдан болды және 88 090 тонна CO2 құрады. Металлургия өнеркәсібінде көміртегі квоталарын алу 17 қондырғыдан жүргізіліп, 3 349 914 тонна CO2 құрады. Химия өнеркәсібінде көміртегі квоталары 6 қондырғыдан 193 714 тонна CO2 алынды. Өңдеу өнеркәсібінде көміртегі квоталарын алу 8 қондырғыдан жүргізілді және 872 561 тонна CO2 құрады.

2024 жыл бойынша алынған көміртегі квоталары 12 166 191 тонна CO2 құрайды.

2. Көміртегі квотасының бірліктерін алу мақсатында 2024 жылғы электр энергетикасы өнеркәсібінің квоталанатын қондырғыларының өнімін талдау

2024 жылы Қазақстанның энергетика саласы тұрақты өсу мен белсенді дамуды, әсіресе жаңартылатын энергия көздерін енгізу бағытында көрсетті. Жыл ішінде электр энергиясын өндірудің жалпы көлемі 117,9 млрд кВт/сағ құрады, бұл өткен жылмен салыстырғанда 4,5%-ға жоғары. Бұл ретте электр энергиясын тұтыну да артып, 120 млрд кВт/сағ-қа жетіп, 4,3%-ға өсті. Желтоқсанда тұтынудың рекордтық деңгейі тіркелді – 17 203 МВт, бұл 2023 жылғы ұқсас көрсеткіштен 3,5%-ға жоғары.[1]

2024 жылдың басында елдегі электр станцияларының белгіленген қуаты 24 641,9 МВт, қолда бар қуаттылығы 20 428,4 МВт болды. Электр энергиясын өндіру құрылымы бұрынғысынша дәстүрлі көздерге сүйенеді: көмірмен жұмыс істейтін электр станциялары өндірудің 55,5%, газбен жұмыс істейтін электр станциялары 28% қамтамасыз етеді. Су электр станциялары 10,1 пайызды, ал жаңартылатын энергия көздерінің үлесі 6,4 пайызды құрайды.

Жаңартылатын энергияны дамыту саланың басым бағыттарының біріне айналды. 2024 жылы Қазақстанда жалпы қуаты 34,75 МВт жаңартылатын энергия көздерінің үш жаңа нысаны іске қосылды, олардың құрылысына салынған инвестиция көлемі 13,7 млрд теңгені құрады. До конца года ожидается завершение еще пяти проектов общей мощностью 128,4 МВт.[2]

Бүгінгі таңда елімізде жалпы белгіленген қуаты 2 903,7 МВт болатын жаңартылатын энергия көздерінің 148 нысаны бар. Оның 59-ы қуаттылығы 1409,55 МВт жел электр станциясы, 46-ы 1222,61 МВт күн электр станциясы, 40-ы 269,79 МВт шағын су электр станциясы, жалпы қуаты 1,77 МВт 3 биогаз қондырғысы.[3]

Оң өзгерістер энергетикалық жүйенің сенімділігіне де әсер етті: апаттардың 13%-ға төмендеуі тіркелді, өткен жылмен салыстырғанда апаттық жөндеу жұмыстарының ұзақтығы 35%-ға қысқарды.

2025 жылы жалпы қуаты 455,5 МВт жаңартылатын энергия көздерінің тоғыз жаңа жобасын іске асыру, сондай-ақ 166 МВт арттыруды қамтамасыз ететін дәстүрлі энергетикалық нысандарды салу және жаңғырту жоспарлануда. Сонымен қатар, жылу желілерін жөндеу және жаңғырту бойынша ауқымды жұмыстар жоспарланған, бұл еліміздің энергетикалық инфрақұрылымының сенімділігі мен тиімділігін арттыруға тиіс.[4]

Осылайша, 2024 жыл Қазақстан үшін энергетикалық сектордың үдемелі дамуының жылы болды, онда ұрпақ нығайтылуы жалғасты, инфрақұрылымның сенімділігі артып, экологиялық таза технологиялар тезірек енгізілді.

---

[1] https://www.kegoc.kz/ru/press-center/press-releases/165502/
[2] https://www.gov.kz/memleket/entities/energo/press/news/details/901374
[3] https://inbusiness.kz/ru/last/energetika-v-cifrah-i-faktah-chto-prines-kazahstanu-2024-god
[4] https://online.zakon.kz/Document/?doc_id=36258876

«Болат Нұржанов атындағы Екібастұз ГРЭС-1» ЖШС - 4000 МВт орнатылған қуаты жылу электр станциясы болып табылады. Зауыт Қазақстанда қатты отынмен жұмыс істейтін нысандар арасында жетекші орын алады. Бүгінгі таңда оның қол жетімді қуаты 3500 МВт құрайды, бұл Екібастұз ГРЭС-1-ді елдегі ең ірі ғана емес, сонымен бірге әлемдегі ең ірі көмір электр станцияларының біріне айналдырады.[5]

Болат Нұржанов атындағы Екібастұз жылу электр орталығында электр қуатын өндіру айтарлықтай өсті. 2024 жылы өндіріс 22 543 692,8 МВт/сағ құрады, бұл 2017–2019 жылдардағы орташа көрсеткіштен (17 406 680,29 МВт/сағ) 29,5%-ға жоғары (1-сурет).

1-сурет.

Дереккөз: Квота субъектілерінің деректері

«Топар бас тарату электр станциясы» ЖШС жалғыз қатысушының шешімімен қайта ұйымдастыру нәтижесінде құрылды - «Kazakhmys Energy» ЖШС. Электр станциясы дербес заңды тұлға ретінде жұмыс істейді. Орнатылған электр қуаты 743 МВт, жылу қуаты 300 Гкал/сағ.[6]

Бас тарату электр станциясында электр энергиясын өндіру 23,32%-ға қысқарды, 2017–2019 жылдардағы орташа көлем 4 448 876,93 МВт сағ құрады, ал 2024 жылы ол 3 411 496 МВт сағ.

Бұл ретте станцияда өндірілген жылу энергиясының көлемі 1,85%-ға өсті: осы кезеңдегі орташа мән 600 038,33 Гкал болса, 2024 жылы 611 122 Гкал-ға жетті (2-сурет).

[5] https://gres1.kz/page.php?slug=contact-us
[6] https://gres-topar.kz/ru/o-kompanii/

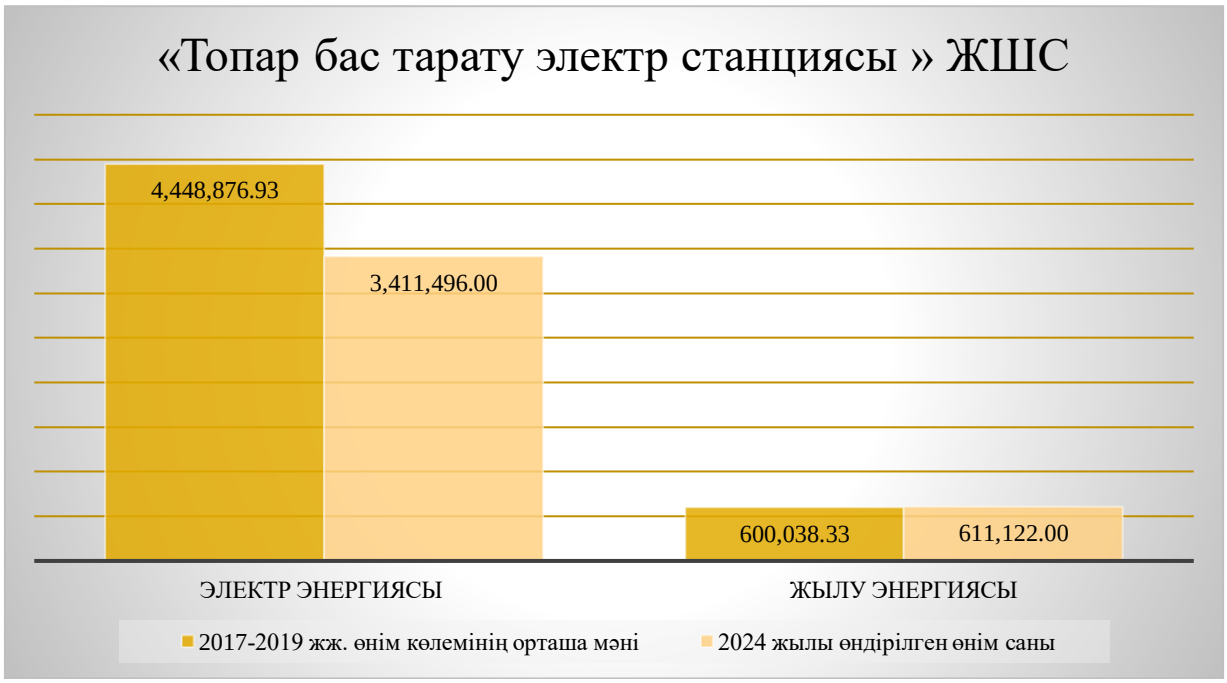

2-сурет.

Дереккөз: Квота субъектілерінің деректері

«Kazakhmys Energy» ЖШС құрамына екі жылу электр станциясы — Жезқазған және Балқаш ЖЭС кіреді. Бұл станциялар «Қазақмыс» корпорациясының өндірістік нысандарын, сондай-ақ Жезқазған, Сәтбаев, Балқаш, Топар, Абай қалалары мен іргелес елді мекендердегі тұрғын үй қорын және әлеуметтік нысандарды жылу энергиясымен қамтамасыз етеді.[7]

2024 жылы Жезқазған жылу электр орталығы 991 705 МВт/сағ электр энергиясын өндірді, бұл 2017–2019 жылдардағы орташа көрсеткіштен (1 346 633,93 МВт/сағ) 26,36%-ға аз. Жезқазған жылу электр орталығында 2024 жылы жылу энергиясының көлемі 1 037 121 Гкал құрады, бұл 2017–2019 жылдардағы орташа көрсеткіштен (1 241 645,67 Гкал) 16,47%-ға төмен.

Балқаш жылу электр орталығында 2024 жылы электр энергиясын өндіру 948 250 МВт/сағ құрады, бұл 2017–2019 жылдардағы орташа көрсеткіштен (1 083 793,33 МВт/сағ) 12,49%-ға төмен. Жылу өндіру көлемі 9,71%-ға — 1 435 190 Гкалдан (2017–2019) 2024 жылы 1 295 708 Гкал-ға дейін төмендеді (3-сурет).

[7] https://kazakhmys-energy.kz/ru/o-kompanii/

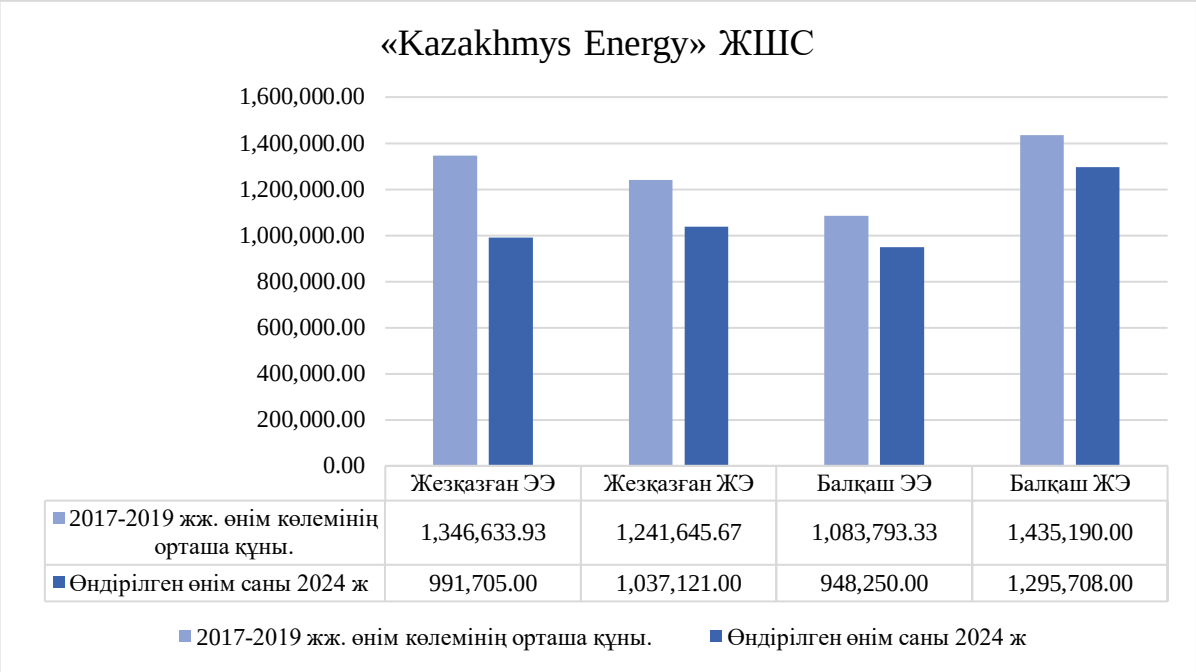

3- сурет.

Дереккөз: Квота субъектілерінің деректері

«Екібастұз ГРЭС-2 стансасы» АҚ – орнатылған қуаты 1000 МВт болатын қазақстандық энергетикалық компания. Оның негізгі қызметіне электр және жылу энергиясын өндіру, оны беру, тарату және сату, сондай-ақ жылу көмірін өндіру кіреді.[8]

Екібастұз ГРЭС-2 2024 жылы электр энергиясын өндіру 6 045 210 МВт/сағ құрады, бұл 2017–2019 жылдардағы орташа көрсеткіштен (5 286 844,67 МВт/сағ) 14,34%-ға жоғары.

Жылу энергиясының көлемі 2024 жылы 76 215 Гкал-ға дейін аздап өсті, бұл 2017–2019 жылдардағы орташа мәннен (75 980,67 Гкал) 0,31%-ға артық (4-сурет).

[8] https://gres2.kz/slider/ao-stancziya-ekibastuzskaya-gres-2/

4-сурет.

Дереккөз: Квота субъектілерінің деректері

«Қарағанды Энергоорталық» ЖШС Қарағанды қаласын орталықтандырылған жылумен және электрмен жабдықтауды жүзеге асырады. Компания құрамына екі жылу электр станциясы кіреді. Қарағанды ЖЭС-3 – белгіленген электр қуаты 670 МВт (қолда бар – 532,2 МВт) және жылу қуаты 1069,1 Гкал/сағ аймақтық нысан. Қарағанды ЖЭС-1 – 24 МВт қолда бар электр қуаты және 226,8 Гкал/сағ жылу қуаты бар жергілікті зауыт.[9]

2024 жылы Қарағанды ЖЭО-1 94 931,32 МВт/сағ электр энергиясын өндірді, бұл 2017–2019 жылдардағы орташа көлемнен (107 653,28 МВт/сағ) 11,81%-ға аз. Бұл ретте стансадағы жылу энергиясын өндіру 2024 жылы 645 210,79 Гкалдан (2017–2019 жылдардағы орташа) 679 071,28 Гкал-ға дейін өсті, бұл 5,25%-ға өсті.

2024 жылы Қарағанды ЖЭО-3 4 176 274,54 МВт/сағ электр энергиясын өндірді, бұл 2017–2019 жылдардағы орташа көрсеткіштен 4,04%-ға төмен, яғни 4 351 993,99 МВт сағ. Бұл ретте жылу энергиясының көлемі шамалы өскенін көрсетті: 2024 жылы ол 2 431 438,15 Гкал құрады, бұл 2017–2019 жылдардағы орташа көрсеткіштен (2 426 019,86 Гкал) 0,22%-ға жоғары (5-сурет).

[9] https://www.kec.kz/?do=cat&category=generalinfo

5-сурет.

Дереккөз: Квота субъектілерінің деректері

«Астана-Энергия» АҚ екі жылу-электр станциясын басқарады. ЖЭО-1 10 қазандықпен және 3 турбинамен жабдықталған, жалпы электр қуаты 22 МВт. ЖЭО-2 құрамына 8 бу және 6 ыстық су қазандығы, сондай-ақ орнатылған қуаты 600 МВт 6 турбоагрегат кіреді. Кәсіпорындардың жалпы белгіленген электр қуаты 622 МВт, жылу қуаты 3042,4 Гкал/сағ. 31.12.2020 жылы станциялар 72 млрд кВт/сағ электр энергиясын өндірді.[10]

2024 жылы №1 жылу электр станциясында электр және жылу энергиясы айтарлықтай өсті. Электр энергиясын өндіру 2017–2019 жылдардағы орташа көрсеткішпен салыстырғанда 54,94%-ға, 70 007,12 МВт/сағ-тан 108 494,54 МВт/сағ-қа дейін өсті. Жылу энергетикасы сегментіндегі өсім ерекше байқалады: 2024 жылы 1 799 460,4 Гкал өндірілді, бұл өткен кезеңдегі орташа көрсеткіштен (1 183 853,97 Гкал) 52%-ға жоғары.

2024 жылы ЖЭО-2 электр және жылу энергиясын өндіру көлемінің тұрақты өсімін көрсетті. Электр энергиясы 3 784 493,07 МВт/сағ көлемінде өндірілді, бұл 2017–2019 жылдардағы орташа мәннен (3 243 906,75 МВт/сағ) 16,66%-ға артық. Жылу энергиясы да өсім көрсетті: 5 709 959,24 Гкал-дан 6 637 970,45 Гкал-ға дейін, бұл базалық кезеңдегі орташа деңгеймен салыстырғанда 16,26%-ға өсті (6-сурет).

[10] https://astana-energy.kz/nasha-istoriya

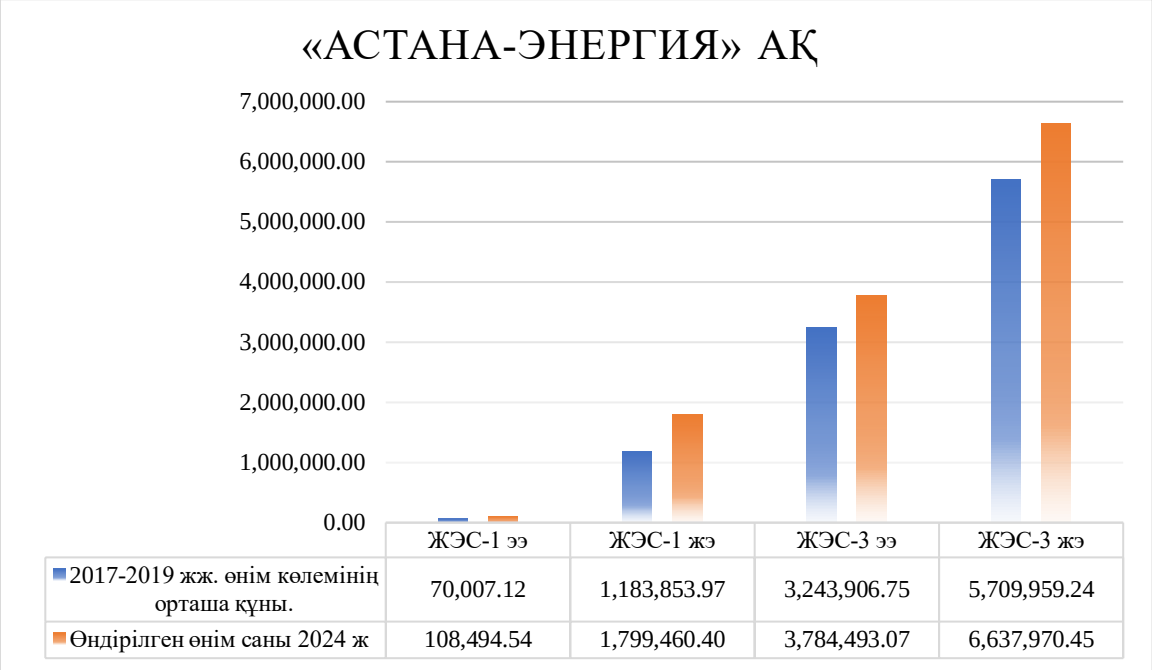

6-сурет.

Дереккөз: Квота субъектілерінің деректері

«Алматы электр станциялары» АҚ (АлЭС) Алматы қаласы мен Алматы облысы үшін электр және жылу энергиясын өндірумен айналысады. Кәсіпорын облыстағы халықты, сондай-ақ өнеркәсіп және ауыл шаруашылығы кәсіпорындарын энергиямен қамтамасыз етеді. Ол жылу өндіру саласындағы табиғи монополия субъектісі болып табылады. «Самұрық-Энерго» АҚ компаниялар тобына кіреді. АлЭС құрылымына 8 өндірістік бөлімше кіреді.[11]

ЖЭО-1-де 2024 жылы электр энергиясын өндіру көлемі 327 078 МВт/сағ құрады, бұл 2017–2019 жылдардағы орташа көрсеткіштен (370 133,33 МВт/сағ) 11,63%-ға төмен. Бұл ретте жылу энергиясының көлемі 1 285 093,33 Гкал-дан 1 524 163 Гкал-ға дейін ұлғайып, 18,61%-ға өсті.

ЖЭО-2 электр энергиясын өндірудің аздап төмендеуін тіркеді – 2 690 571-ден 2 516 623 МВт/сағ, бұл 6,46%-ға төмендеу. Бұл ретте жылу энергиясының қалыпты өсімі байқалады: 2017-2019 жылдардағы орта есеппен 3 498 304 Гкал (+2,06%) қарсы 2024 жылы 3 570 167 Гкал.

ЖЭС-3-те электр энергиясын өндіру 18,59%-ға, 1 080 169,33-тен 879 557 МВт/сағ-қа дейін төмендеді. Жылу энергиясы бойынша да осындай үрдіс байқалады: 8,71%-ға, 110 250,33-тен 100 654 Гкал-ға дейін төмендеді.

Батыс жылу кешені жылу энергиясының айтарлықтай өсімін көрсетті. 2024 жылы 888 636 Гкал өндірілді, бұл 2017–2019 жылдардағы орташа көрсеткіштен (667 358,67 Гкал) 33,17%-ға жоғары. (7-сурет).

[11] https://ales.kz/ru/company-activities/16-proizvodstvennye-pokazateli

7-сурет.

Дереккөз: Квота субъектілерінің деректері

«ПАВЛОДАРЭНЕРГО» АҚ – Павлодар облысын энергиямен қамтамасыз етудің барлық кезеңдерін, соның ішінде энергия ресурстарын өндіруді, тасымалдауды және сатуды қамтитын тік интеграцияланған компания. ЖЭО-2 және ЖЭО-3 электр қуаты 665 МВт, ал жылу қуаты 1486 Гкал/сағ. Компания 124,8 мың км² аумақты құрайтын облыс аумағын электр энергиясымен қамтамасыз етеді.

2024 жылы ЖЭО-2-де электр энергиясын өндіру көлемі 492 352,75 МВт/сағ құрады, бұл 2017–2019 жылдардағы орташа көрсеткіштен (634 967,59 МВт/сағ) 22,48%-ға төмен. Жылу энергетикасында да айтарлықтай төмендеу байқалады: 724 821,33 Гкал-дан 531 785 Гкал-ға дейін, бұл 26,63%-ға төмендеу. Осылайша, өнімнің екі түрі бойынша да көлемдердің айтарлықтай төмендеуі тіркелді.

ЖЭО-3-те электр энергиясын өндірудің қалыпты төмендеуі тіркелді. 2024 жылы 2 926 062,07 МВт/сағ өндірілді, бұл 2017–2019 жылдардағы орташа көрсеткіштен (3 101 330,44 МВт/сағ) 5,65%-ға аз. Бұл ретте жылу энергиясы, керісінше, оң динамика көрсетеді: 5,86%-ға, 2 450 398-ден 2 593 961 Гкал-ға дейін өсті. (8-сурет).

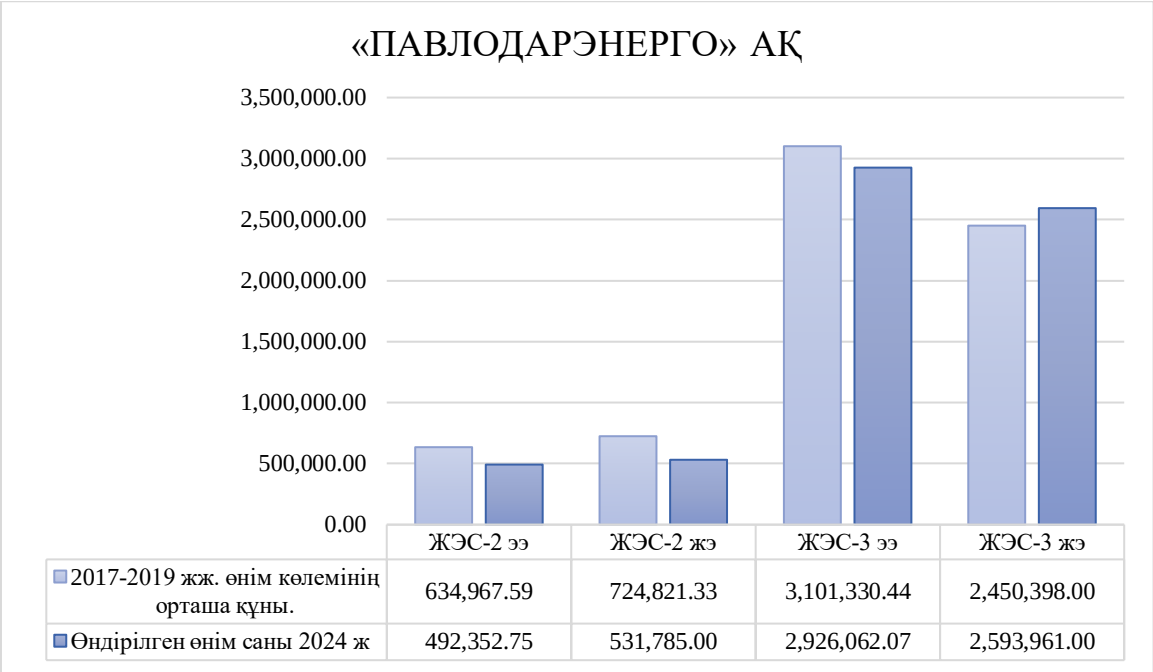

8-сурет.

Дереккөз: Квота субъектілерінің деректері

Energy Solution Center ЖШС (бұрынғы «Екібастұзтеплоэнерго» ТОО) құрамына Екібастұз жылу электр орталығы мен Екібастұз жылу желілері кіреді. Компанияның негізгі мақсаты – Екібастұз қаласын тұрақты және теңгерімді жылумен қамтамасыз ету, бұл бас компания «ПАВЛОДАРЭНЕРГО» АҚ стратегиялық мақсаттарына сәйкес келеді. ЭТЭЭС орнатылған электр қуаты 12 МВт, жылу қуаты 782 Гкал/сағ.[12]

2024 жылы ЭТЭЭС электр энергиясын өндіру көлемі 70 259 МВт/сағ құрады, бұл 2017–2019 жылдардағы орташа деңгейден (79 775,67 МВт/сағ) 11,91%-ға төмен. Бұл ретте жылу энергиясының шамалы өсуі байқалады: 1 480 228,67 Гкал-ға қарсы 1 499 368 Гкал, бұл 1,29% өсімге тең. (9-сурет).

[12] https://pavlodarenergo.kz/ru/podrazdeleniya/too-ekibastuzteploenergo.html

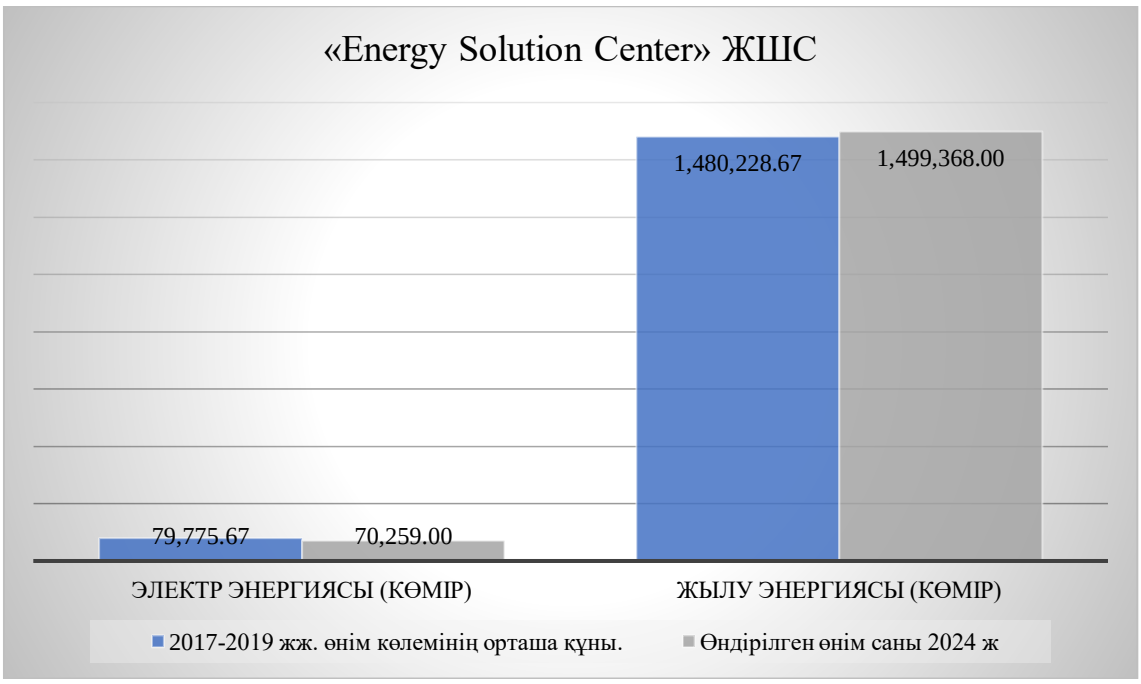

9-сурет.

Дереккөз: Квота субъектілерінің деректері

«СЕВКАЗЭНЕРГО» АҚ – энергия ресурстарын өндіруді, тасымалдауды және сатуды қоса алғанда, Солтүстік Қазақстан облысын энергиямен жабдықтаудың барлық кезеңдерін қамтитын тігінен біріктірілген компания. 2017 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша кәсіпорынның белгіленген қуаты 541 МВт электр және 713 Гкал/сағ жылу энергиясын құрайды. Өндірісте Екібастұз бассейнінің көмірі пайдаланылады. Компанияның электр беру желілерінің ұзындығы шамамен 13 440,1 км, ал жылу желілерінің ұзындығы 233 347 км.[13]

2024 жылы Петропавл ЖЭО-2-де электр энергиясын өндіру 2 329 496,24 МВт/сағ құрады, бұл 2017–2019 жылдардағы орташа мәнмен (3 303 392,27 МВт/сағ) салыстырғанда 29,48%-ға азайды. Бұл ретте 2024 жылы жылу энергиясын өндіру қалыпты өсуді көрсетті — 1 879 194,84 Гкал, бұл өткен жылдардағы орташа көрсеткіштен (1 807 207,52 Гкал) 3,99%-ға жоғары (10-сурет).

[13] https://www.sevkazenergo.kz/ru/o-kompanii.html

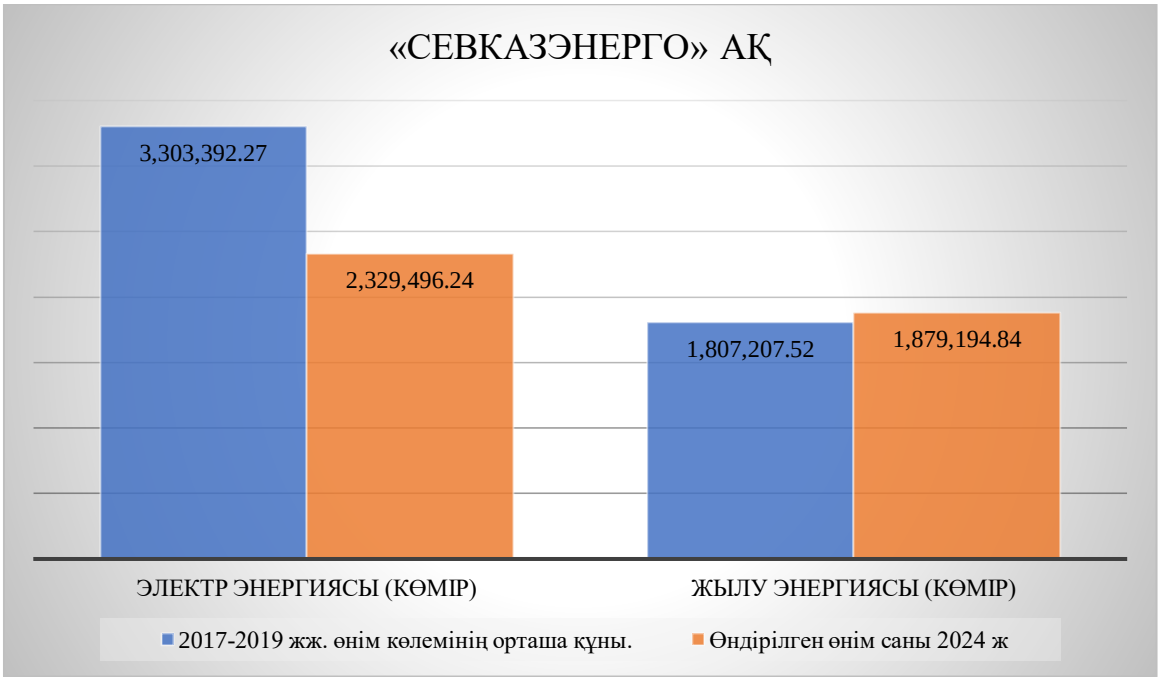

10-сурет.

Дереккөз: Квота субъектілерінің деректері

«Өскемен ЖЭО» ЖШС электр және жылу энергиясын біріктірілген әдіспен өндіреді. Станцияда 9 қазандық және 8 турбоагрегат бар. Негізгі отын – көмір, ал қазандықтарды жағу үшін мазут пайдаланылады. ЖЭО ірі өнеркәсіптік кәсіпорындарды жылумен қамтамасыз етіп, қаланың тұрғын үй-коммуналдық шаруашылығының қажеттіліктерінің 80 пайыздан астамын қамтамасыз етеді. Станцияның белгіленген жылу қуаты – 859,9 Гкал/сағ, электр қуаты – 372,5 МВт. 29.04.2024 жағдай бойынша бос және қолжетімді жылу қуаттары жоқ.[14]

2024 жылы Өскемен жылу электр орталығы 1 932 102,62 МВт/сағ электр энергиясын өндірді, бұл 2017–2019 жылдардағы орташа көлемнен (1 915 276,67 МВт/сағ) сәл асып түсті. Өсім 0,88%-ды құрады, бұл зауыттың электрмен қамтамасыз ету бойынша тұрақты жұмысын көрсетеді. Бұл ретте жылу энергиясын өндіру өткен жылдардағы орташа есеппен 2 615 127 Гкал болса, 2024 жылы 2 513 674,29 Гкал төмендеді. Төмендеу 3,88% құрады (11-сурет).

[14] https://uktets.kz/ru/predpriyatie/o-kompanii

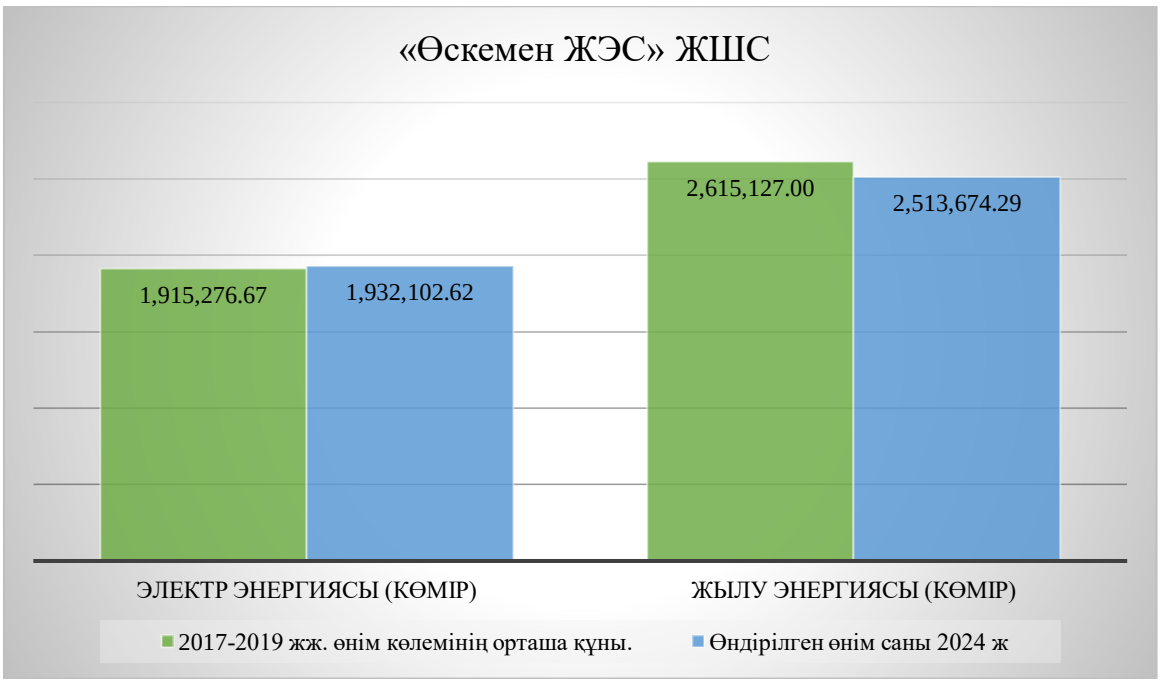

11-сурет.

Дереккөз: Квота субъектілерінің деректері

«Степногорск ЖЭО» ЖШС белгіленген қуаты 180 МВт, бу электр станцияларының қуаты сағатына 1420 тонна бу, ыстық су қазандығының қуаты 500 Гкал/сағ. Станция іске қосылған сәттен бастап Степногорск қаласын, сондай-ақ оған жақын орналасқан ауылдарды (Заводской, Ақсу, Қарабұлақ) және өнеркәсіптік кәсіпорындарды электр және жылу энергиясымен сенімді және тұрақты қамтамасыз етуге бағытталған.[15]

2024 жылы Степногорск жылу электр орталығында электр энергиясын өндіру айтарлықтай төмендеді: 376 095,84 МВт/сағ өндірілді, бұл 2017–2019 жылдардағы орташа көрсеткіштен (784 353,9 МВт/сағ) 52,04%-ға аз. Жылу энергиясының көлемі де төмендеді, бірақ айтарлықтай аз – 909 856,08 Гкал-дан 853 232,59 Гкал-ға дейін, бұл 6,23%-ға азаюға сәйкес келеді. Құлдырауына қарамастан, ЖЭО облысты жылумен қамтамасыз етуде маңызды рөл атқарып келеді. (12-сурет).

[15] http://st-tec.kz/about.php

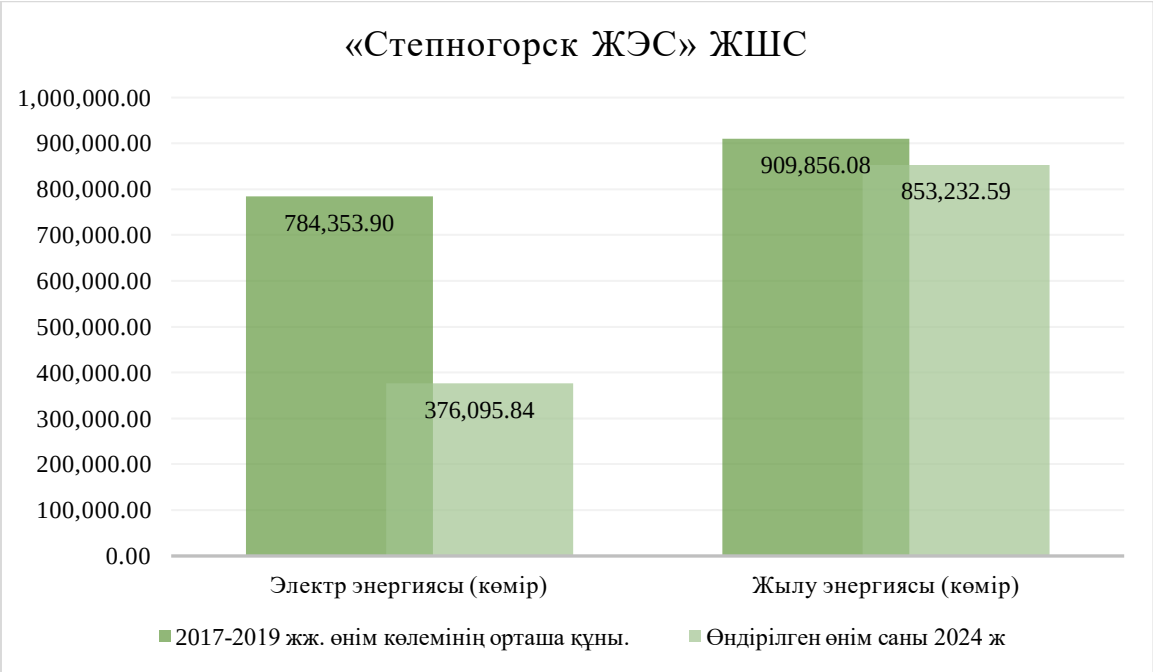

12-сурет.

Дереккөз: Квота субъектілерінің деректері

Риддер қ. «Шығыс жылу» АҚ филиалы (бұрынғы «Риддер ЖЭО» АҚ) – Шығыс Қазақстан облысының Риддер қаласында орналасқан жергілікті жылу электр станциясы. Алынған энергия қаланың және «Казцинк» полиметалл комбинатының қажеттілігін өтеуге жұмсалады. Станция Қазақстанның Бірыңғай энергетикалық жүйесінің құрамына кіреді. Орнатылған электр қуаты 59 МВт, ал жылу қуаты 247,3 Гкал/сағ. Негізгі отын – көмір, ал резервтік отын – мазут.[16]

2024 жылы Риддер жылу электр орталығында электр энергиясын өндіру күрт төмендеді: небәрі 22 239 МВт/сағ өндірілді, бұл 2017–2019 жылдардағы орташа көрсеткіштен (265 193,94 МВт/сағ) 91,55 %-ға аз. Жылу энергиясына келетін болсақ, өндіріс көлемі де 761 837,67 Гкал-дан 576 029 Гкал-ға дейін төмендеді, бұл 24,39 %-ға төмендеді (13-сурет).

16 https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%A0%D0%B8%D0%B4%D0%B4%D0%B5%D1%80%D1%81%D0%BA%D0%B0%D1%8F_%D0%A2%D0%AD%D0%A6

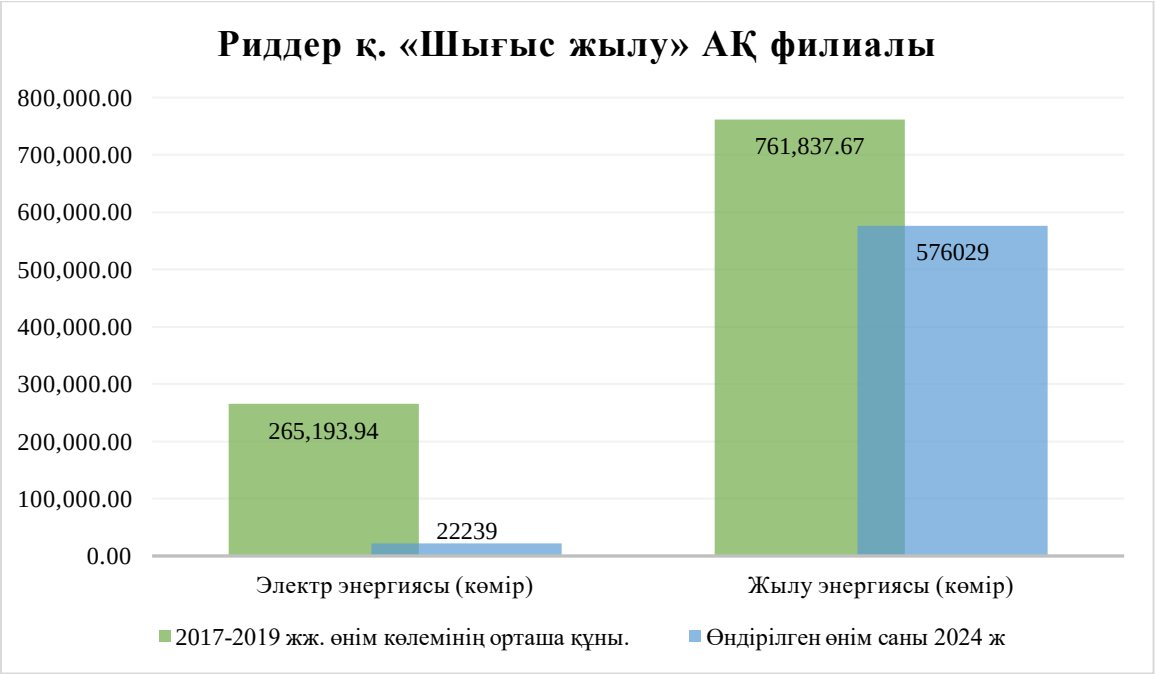

13-сурет.

Дереккөз: Квота субъектілерінің деректері

«Nova Novatis Ltd.» жеке компаниясы (бұрынғы «Bassel Group LLS» ЖШС) Теміртау қаласындағы кәсіпорындарға электр қуатын және қаланың ескі бөлігін жылытуға арналған жылу энергиясын өндіреді. Станцияның белгіленген қуаты бүгінгі күні 84 МВт құрайды. Жабдықтың құрамына бу өнімділігі сағатына 230 тонна 3 қазандық қондырғы және қуаты 42 МВт 2 турбогенератор кіреді. Электр станциясы аралас режимде жұмыс істейді, турбиналарды таңдау арқылы электр және жылу энергиясын да өндіреді.[17]

Bassel Group LLS 2024 жылы электр энергиясын өндіру көлемі 576 519,28 МВт/сағ құрады, бұл 2017–2019 жылдардағы орташа көрсеткіштен (667 010,6 МВт/сағ) 13,57%-ға төмен. Дегенмен, зауытта жылу энергиясын өндіру 2024 жылы 13,03%-ға, 2017–2019 жылдардағы орта есеппен 77 675,02 Гкалдан 2024 жылы 87 824,13 Гкал-ға дейін өсті (14-сурет).

[17] http://basselgroup.kz/

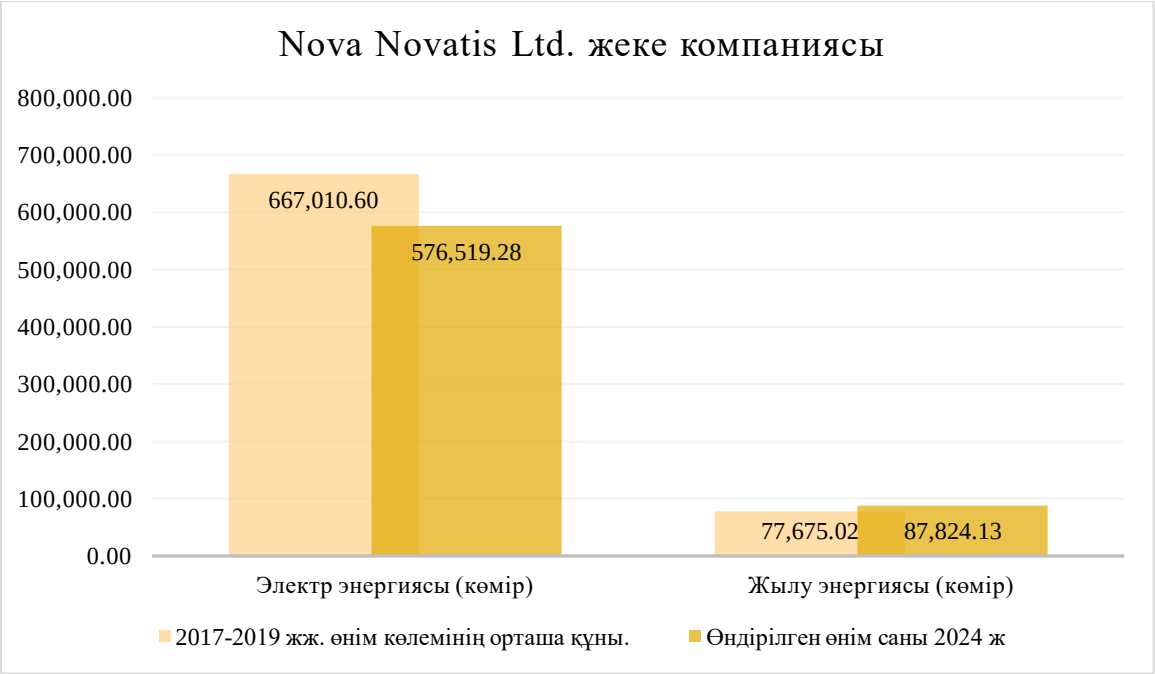

14-сурет.

Дереккөз: Квота субъектілерінің деректері

«Согрин ЖЭС» ЖШС электр және жылу энергиясын өндірумен айналысады. Негізгі отын ретінде теміржол арқылы жеткізілетін көмір, ал бастапқы отын ретінде мазут пайдаланылады. ЖЭС-тің белгіленген қуаты жылу үшін 168 Гкал/сағ, электр энергиясы бойынша 75 МВт құрайды. 2023 жылы стансаның қолда бар қуаттылығы жылу үшін 108 Гкал/сағ, электр энергиясы бойынша 62 МВт құрайды. [18]

2024 жылы Согринская жылу электр орталығында электр энергиясын өндіру 360 900 МВт/сағ құрады, бұл 2017–2019 жылдардағы орташа көлемнен (355 631,33 МВт/сағ) 1,48%-ға артық. Бұл ретте жылу энергиясын өндіру көлемі 16,7%-ға, 2017–2019 жылдардағы орта есеппен 336 646,33 Гкал-дан 2024 жылы 280 437 Гкал-ға дейін төмендеді (15-сурет).

[18] https://sgsk.kz/ru/predpriyatie/o-kompanii

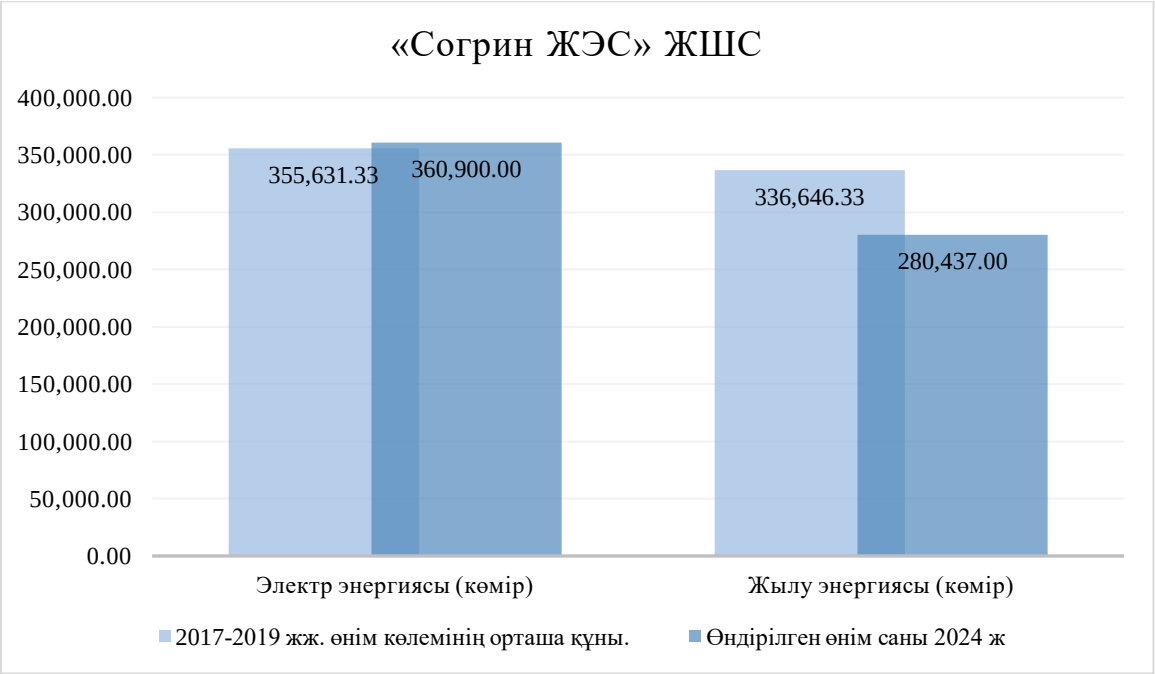

15-сурет.

Дереккөз: Квота субъектілерінің деректері

«Текелі энергокешені» ЖШС көмірдің D маркасын және М маркалы мазутты (бастапқы отын ретінде) пайдаланады. Өндірістік қуаты 188 000-нан 202 000 мың кВт сағ. Кешеннің белгіленген қуаты: электрлік – 24 МВт, жылулық – 42 Гкал/сағ.[19]

Текелі энергетикалық кешенінде 2024 жылы электр энергиясын өндіру 192 778,7 МВт/сағ құрады, бұл 2017–2019 жылдардағы орташа көрсеткіштен (199 675,21 МВт/сағ) 3,47%-ға аз. Бұл ретте 2024 жылы жылу энергиясын өндіру көлемі 144 758,18 Гкал құрады, бұл 2017–2019 жылдардағы орташа көрсеткіштен (141 721,66 Гкал) 2,13%-ға артық (16-сурет).

[19] https://tekeli-ek.kz/?page_id=13

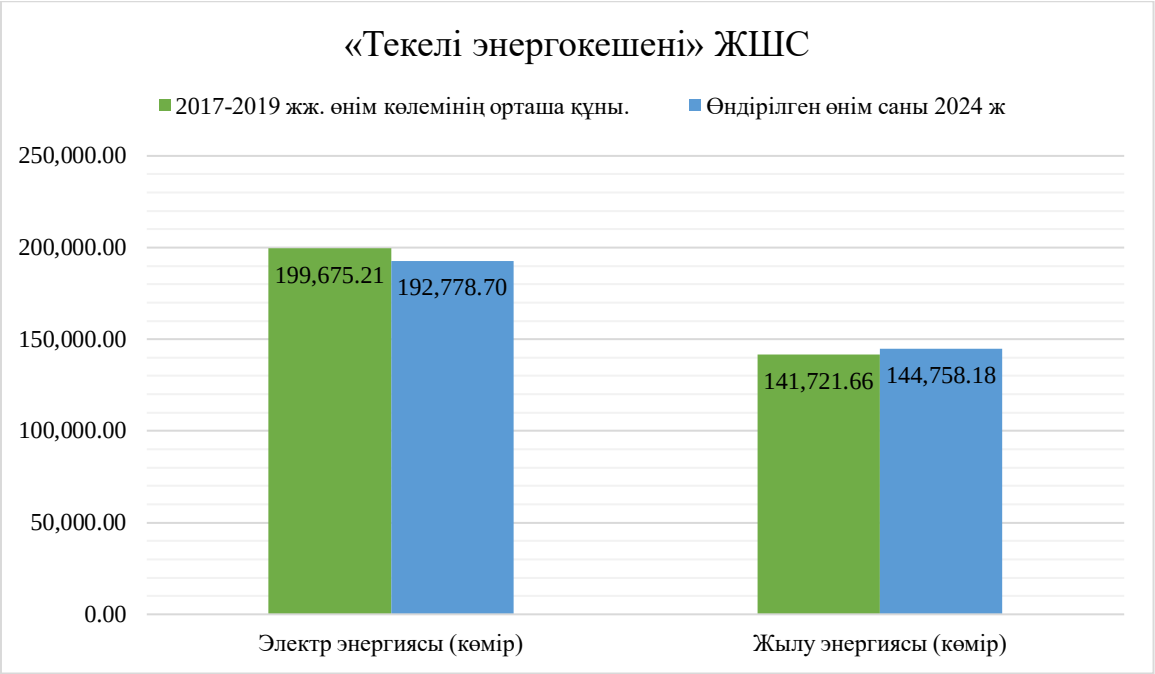

16-сурет.

Дереккөз: Квота субъектілерінің деректері

Талдықорған қаласының тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық бөлімі мемлекеттік мекемесінің «Талдықорғантеплосервис» РҚБ бойынша КГП. Басқуат қазандығында 2024 жылы жылу энергиясын өндіру 570 629 Гкал құрады, бұл 2017-2019 жылдардағы орташа көрсеткіштен (498 132,33 Гкал) 14,62%-ға артық.

2024 жылы №2 қазандықта 72 530,5 Гкал жылу энергиясы өндірілді, бұл 2017–2019 жылдардағы орташа көрсеткіштен (37 802,67 Гкал) 92,01%-ға артық.

№ 4 қазандықта 2024 жылы жылу энергиясын өндіру 37 869 Гкал құрады, бұл 2017–2019 жылдардағы орташа көрсеткіштен (41 882,67 Гкал) 9,57%-ға аз (17-сурет).

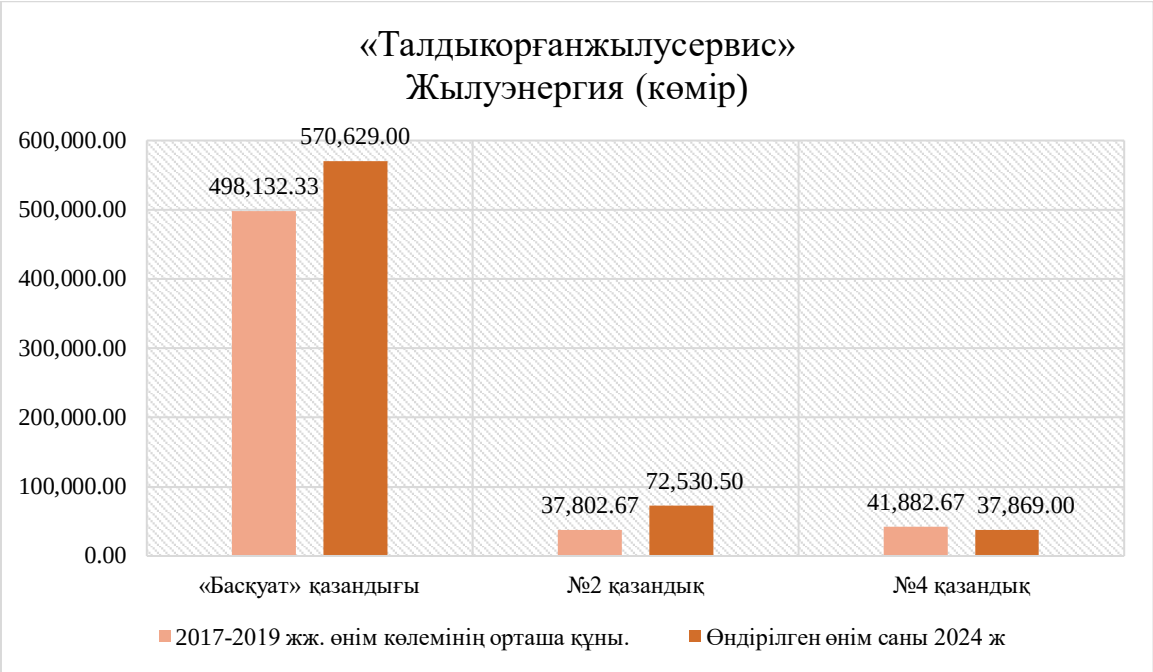

17-сурет.

Дереккөз: Квота субъектілерінің деректері

«Теплокоммунэнерго» РҚБ бойынша КГП – «Шығыс Қазақстан облысы Семей қаласының тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық бөлімі» мемлекеттік мекемесіне қарасты мемлекеттік мекеме. Компания бір жылу электр орталығына, орташа және төмен қуатты 16 жергілікті қазандыққа, 72 жылу пунктіне және 303,3 шақырым жылу желілеріне қызмет көрсетеді. Семей қаласын жылумен қамтамасыз ету оң жағалау және сол жағалау бөліктеріне бөлек жүзеге асырылады, олардың әрқайсысында дербес жылу жүйесі бар. Кәсіпорын көздерінің орнатылған жылу қуаты 818 Гкал/сағ, қолда – 656,97 Гкал/сағ, қосылған – 616 Гкал/сағ.[20]

Производство теплоэнергии на Теплоэлектроцентрали – 1 в 2024 году составило 409 038,1 Гкал, что на 19,64 % меньше, чем в среднем за 2017–2019 годы (508 936,47 Гкал).

2024 жылы Аудандық қазандық – 1 161 473,4 Гкал жылу энергиясын өндірді, бұл 2017-2019 жылдардағы орташа көрсеткіштен (176 300,8 Гкал) 8,46%-ға аз.

Ғаббасов атындағы қазандық 2024 жылы 72 846,1 Гкал жылу энергиясын өндірді, бұл 2017-2019 жылдардағы орташа көрсеткіштен (80 495,17 Гкал) 9,5%-ға аз. Осы кәсіпорынның басқа қондырғыларында өнім көлемінің ұлғаюы байқалады (18-сурет).

[20] https://semeytke.kz/obshhaja-informacija/

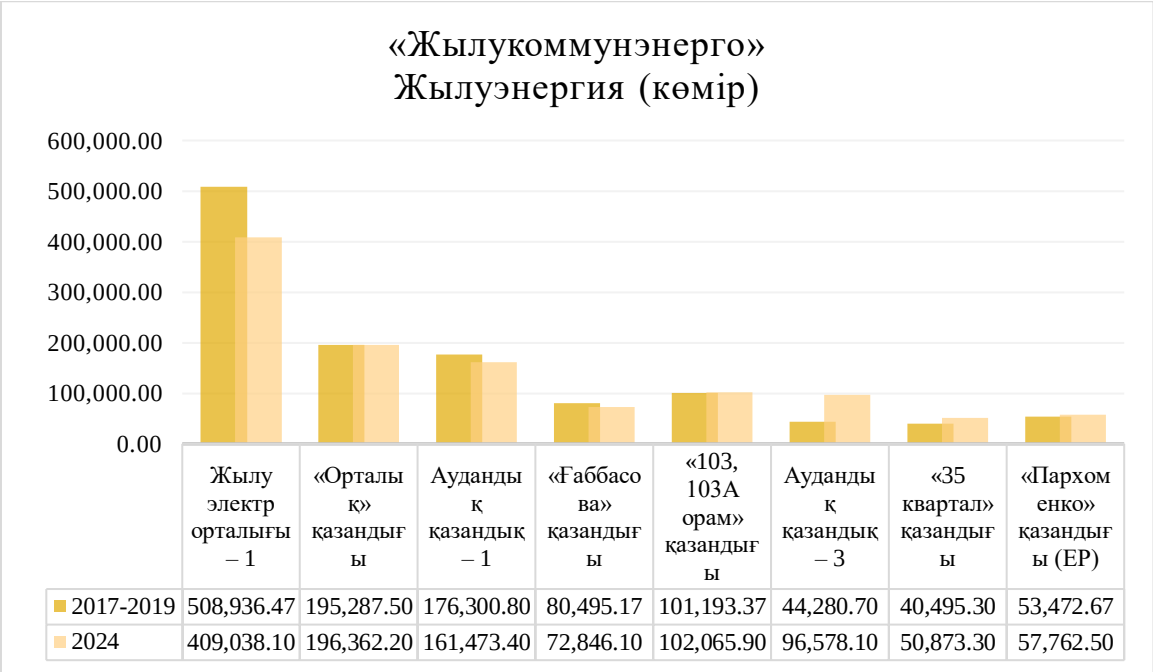

	Жылу электр орталығы – 1	«Орталық» қазандығы	Ауданды қ қазандық – 1	«Ғаббасова» қазандығы	«103, 103А орам» қазандығы	Ауданды қ қазандық – 3	«35 квартал» қазандығы	«Пархоменко» қазандығы (ЕР)
2017-2019	508,936.47	195,287.50	176,300.80	80,495.17	101,193.37	44,280.70	40,495.30	53,472.67
2024	409,038.10	196,362.20	161,473.40	72,846.10	102,065.90	96,578.10	50,873.30	57,762.50

18-сурет.

Дереккөз: Квота субъектілерінің деректері

Алтай ауданы әкімдігінің «Серебрянск қаласының Тепловодцентралы және Жаңа Бұқтырма ауылы» КММ. Жаңа Бұқтырма кентінің қазандығында 2024 жылы жылу энергиясын өндіру 67 400,69 Гкал құрады, бұл 2017-2019 жылдардағы орташа көрсеткіштен (70 545 Гкал) 4,41%-ға аз.

2024 жылы Серебрянск қазандығы 47 903,36 Гкал жылу энергиясын өндірді, бұл 2017–2019 жылдардағы орташа көрсеткіштен (44 427,33 Гкал) 7,91%-ға артық (19-сурет).

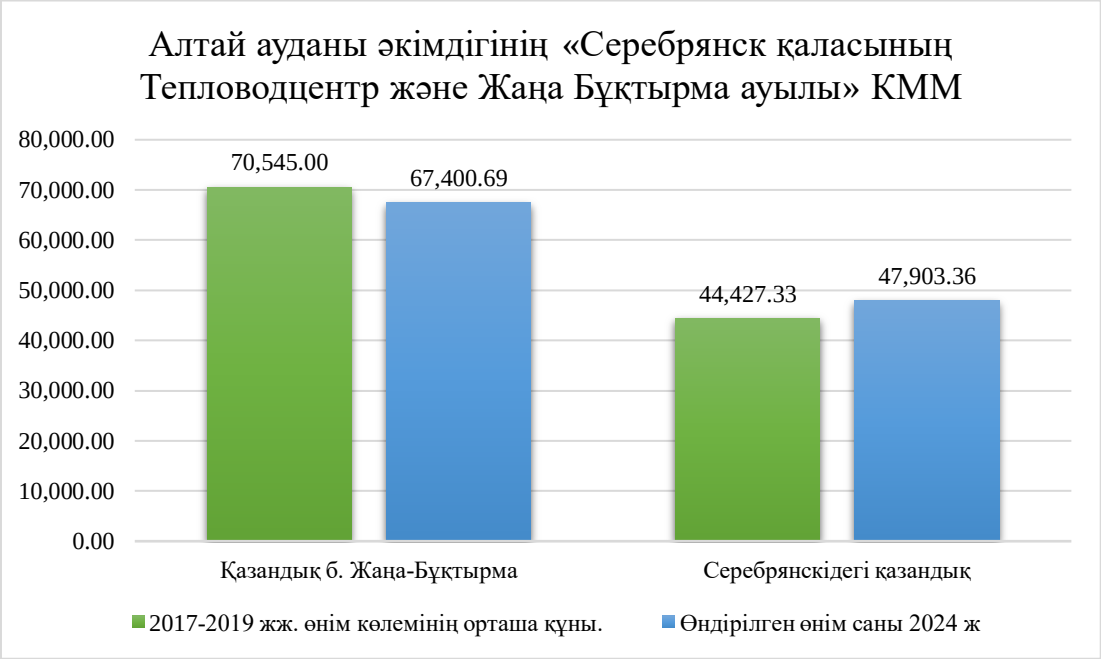

19-сурет.

Дереккөз: Квота субъектілерінің деректері

«Шахтинсктеплоэнерго» ЖШС Шахтинск қаласындағы жылу энергиясын жалғыз орталықтандырылған жеткізуші болып табылады. Кәсіпорын жылуды өндіруді, тасымалдауды, бөлуді және жеткізуді, сондай-ақ электр энергиясын өндіруді және сатуды өз автобустары арқылы жүзеге асырады. Станцияның белгіленген қуаты 18 МВт электр энергиясы және 141,6 Гкал/сағ жылу энергиясы; қол жетімді қуаттылық сәйкесінше 12 МВт және 113,9 Гкал/сағ.[21]

Қазандық цехында 2024 жылы электр энергиясын өндіру 17 140,8 МВт/сағ құрады, бұл 2017–2019 жылдардағы орташа көрсеткіштен (29 740,67 МВт/сағ) 42,68%-ға аз. 2024 жылы жылу энергиясын өндіру 271 889 Гкал құрады, бұл 2017–2019 жылдардағы көрсеткіштен (197 717 Гкал) 37,49%-ға артық (20-сурет).

20-сурет.

Дереккөз: Квота субъектілерінің деректері

«ПРОМЖЫЛУ» ЖШС 2024 жылы №1 өнеркәсіптік қазандықта өндірілген жылу энергиясының көлемі 150 077 Гкал құрады, бұл 2017-2019 жылдардағы орташа көрсеткіштен (159 108,33 Гкал) 5,67%-ға төмен. Өз кезегінде ПК-6 Өнеркәсіптік қазандығы 42 798 Гкал жылу энергиясын өндірді, бұл 2017-2019 жылдардағы орташа көрсеткішке дерлік сәйкес келеді (41 857 Гкал) (21-сурет).

[21] http://shtec.kz/#/history/

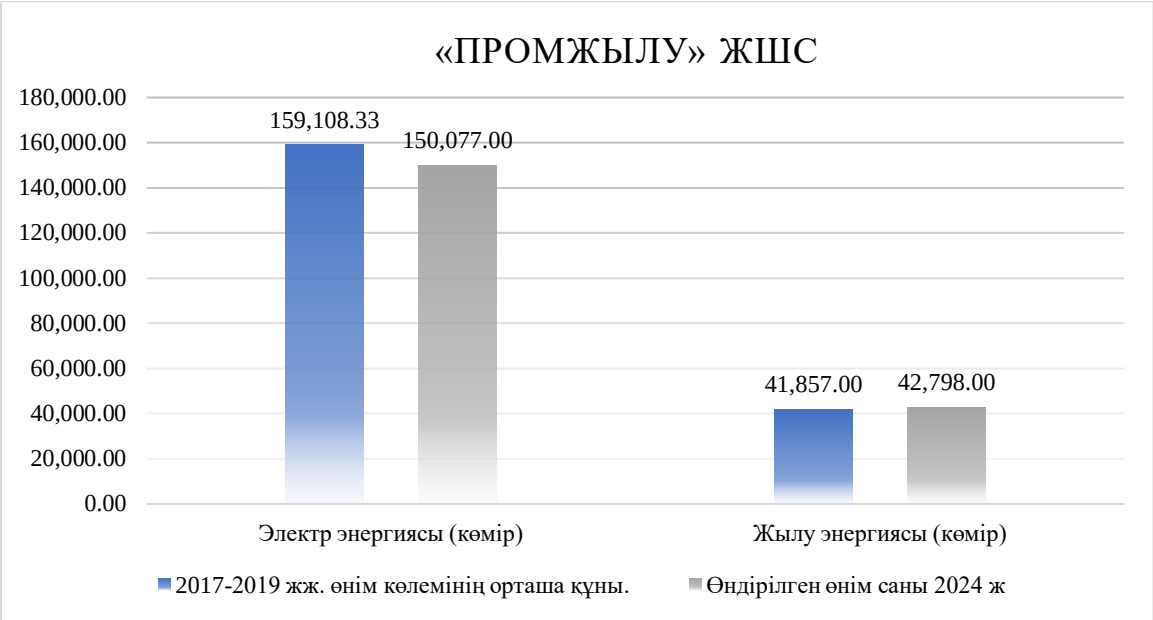

21-сурет.

Дереккөз: Квота субъектілерінің деректері

«Шығыс Жылу» АҚ (бұрынғы «Өскемен жылу желілері» АҚ) 40 жыл бойы 100 000-нан астам тұтынушыны жылу энергиясымен қамтамасыз етіп, оны өндіру, тасымалдау, тарату және жабдықтау қызметін атқарып келеді. Кәсіпорынның жылу желілерінің ұзындығы 454,85 км; оның инфрақұрылымына 11 орталық жылу пункті, 15 сорғы станциясы және жалпы белгіленген қуаты 224,52 Гкал/сағ 8 қазандық кіреді. Кәсіпорынның шағын қазандықтары жыл сайын 337 847 Гкал жылу энергиясын өндіреді және қосымша «Өскемен ЖЭО» ЖШС мен «Согринская ЖЭО» жауапкершілігі шектеулі серіктестіктерінен 2 058 782 Гкал сатып алады.[22]

№2 қазандықта 2024 жылы жылу энергиясын өндіру 291 814,07 Гкал құрады, бұл 2017–2019 жылдардағы орташа көрсеткіштен (176 882,92 Гкал) 65,09%-ға артық. №3 қазандықта 2024 жылы жылу энергиясын өндіру 53 395 Гкал құрады, бұл 2017–2019 жылдардағы орташа көрсеткіштен (45 768,5 Гкал) 16,73%-ға артық (22-сурет).

[22] https://ukteplo.kz/company/

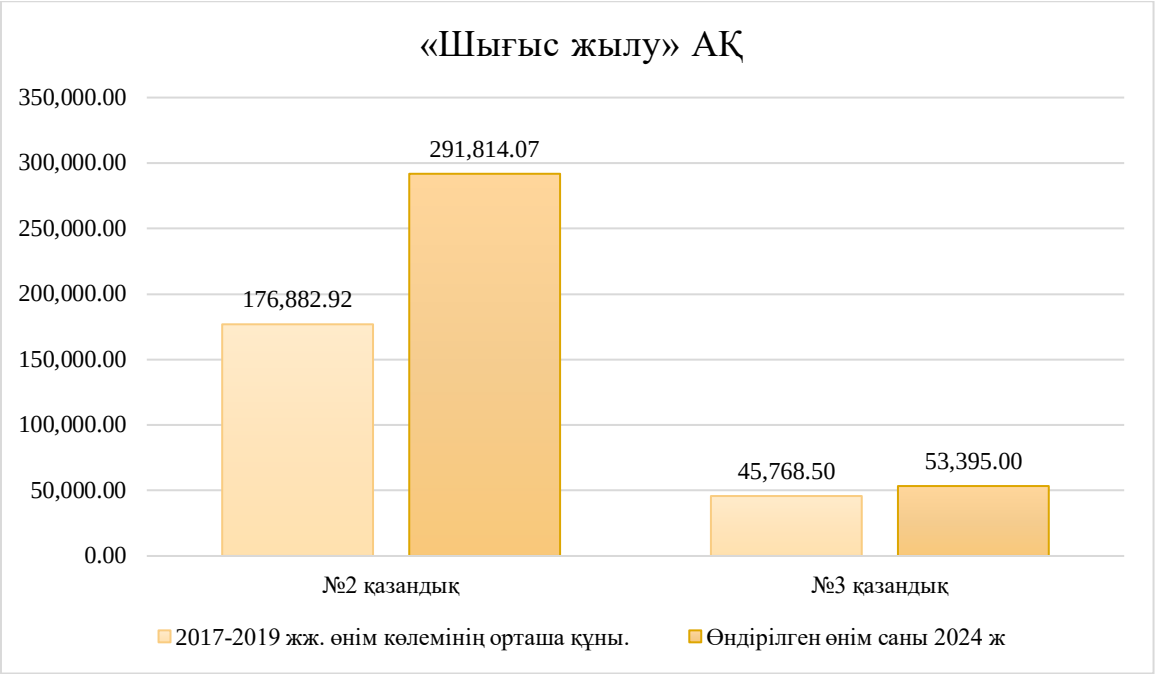

22-сурет.

Дереккөз: Квота субъектілерінің деректері

«Kazakhmys Distribution» ЖШС холдингтің отын-энергетикалық кешенінің бөлігі болып табылады және бірнеше бағыттарға жауап береді: электр энергиясын беру және тарату; жылу энергиясын өндіру, беру, бөлу және жабдықтау; сондай-ақ сумен жабдықтау және канализация. 2024 жылы №1 жылу электр орталығында өндірілген жылу энергиясының көлемі 504 788,52 Гкал құрады, бұл 2017–2019 жылдардағы орташа көрсеткіштен (550 176,83 Гкал) 8,24%-ға аз.

2024 жылы №2 ЖЭО 294 068,41 Гкал жылу энергиясын өндірді, бұл 2017–2019 жылдардағы орташа көрсеткіштен (271 765 Гкал) 8,22%-ға жоғары (23-сурет).

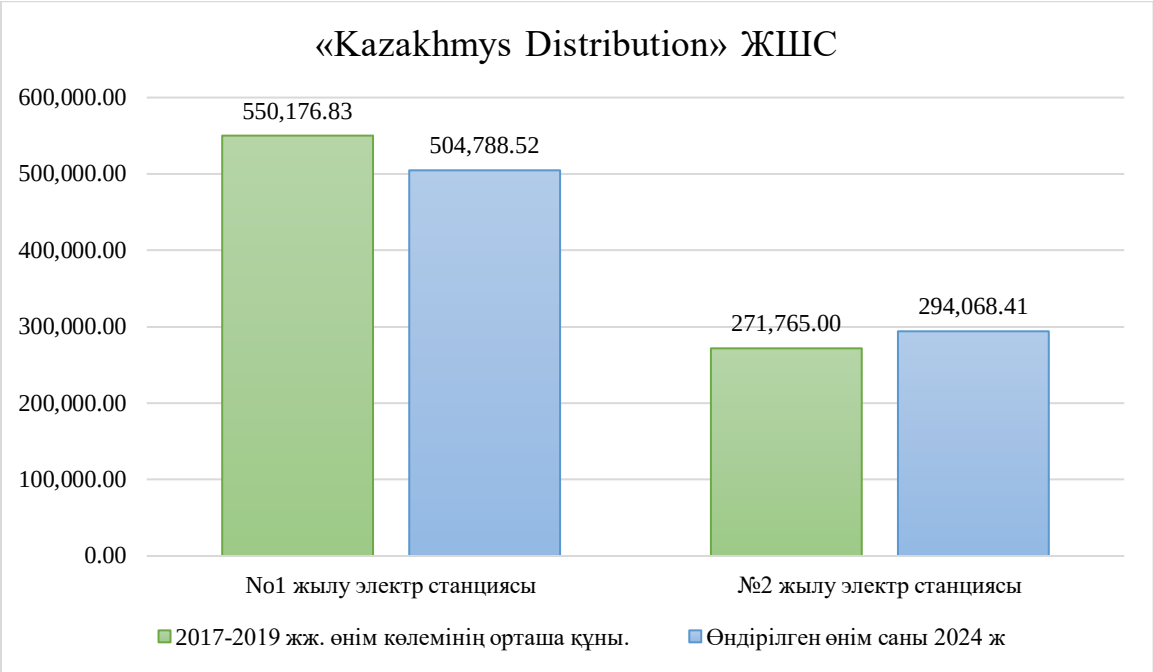

23-сурет.

Дереккөз: Квота субъектілерінің деректері

«Шығысэнерго» ЖШС. 2024 жылы Белоусовский электр станциясында өндірілген жылу энергиясының көлемі 61 092,94 Гкал құрады, бұл 2017–2019 жылдардағы орташа көрсеткіштен (93 940,54 Гкал) 34,96%-ға төмен.

Усть-Талов электр станциясында 2024 жылы өндірілген жылу энергиясының көлемі 220 521 Гкал құрады, бұл 2017–2019 жылдардағы орташа көрсеткіштен (186 451,25 Гкал) 18,28%-ға жоғары.

Усть-Талов электр станциясында 2024 жылы өндірілген жылу энергиясының көлемі 220 521 Гкал құрады, бұл 2017–2019 жылдардағы орташа мәннен (186 451,25 Гкал) 18,28%-ға жоғары. Жезкент электр станциясында 2024 жылы 193 522,2 Гкал жылу энергиясы өндірілді, бұл 2017–2019 жылдардағы орташа көрсеткіштен (199 383,01 Гкал) 2,94%-ға аз (24-сурет).

24-сурет.

Дереккөз: Квота субъектілерінің деректері

«Маңғыстау атом электр станциясы – Қазатомөнеркәсіп» АҚ Маңғыстау облысындағы электр энергиясын облыстың өнеркәсібі, әлеуметтік нысандары мен тұрғын үй қорын қамтамасыз ететін негізгі өндіруші болып табылады. Энергетикалық кешенге ЖЭС және екі біріктірілген жылу электр станциясы (ЖЭО-1 және ЖЭО-2) кіреді.

Облыстың қалалары мен аудандарында энергияны тарату бөгде энергия тасымалдаушы ұйымдардың желілері арқылы жүзеге асырылады. Кешеннің белгіленген қуаты 1330 МВт, қолда бар қуаты 910,7 МВт.[23]

№ 1 ЖЭО. 2024 жылы станцияда өндірілген электр энергиясының көлемі 175 549 МВт/сағ құрады, бұл 2017–2019 жылдардағы орташа деңгейден (227 600,9 МВт/сағ) 22,88%-ға төмен. Бұл ретте жылу энергиясының көлемі шамалы өсті – 621 357,67 Гкал-дан 629 246 Гкал-ға дейін, 1,27%-ға өсті. № 2 ЖЭО. 2024 жылы станция 1 882 305 МВт/сағ электр энергиясын өндірді, бұл 2017-2019 жылдардағы орташа көрсеткіштен (2 022 135,67 МВт/сағ) 6,91%-ға аз. Дегенмен, осы кезеңде жылу энергиясының көлемі айтарлықтай өсті – 3 089 333,33 Гкал-дан 3 757 454 Гкал-ға дейін, яғни 21,62%-ға.

Жылу электр станциясы. 2024 жылы зауыт 2 541 852 МВт/сағ электр энергиясын өндірді, бұл 2017–2019 жылдардағы орташа көрсеткіштен (2 450 689 МВт/сағ) 3,72%-ға көп (25-сурет).

[23] https://maek.kz/index.php/ru/home-3/services/electricity

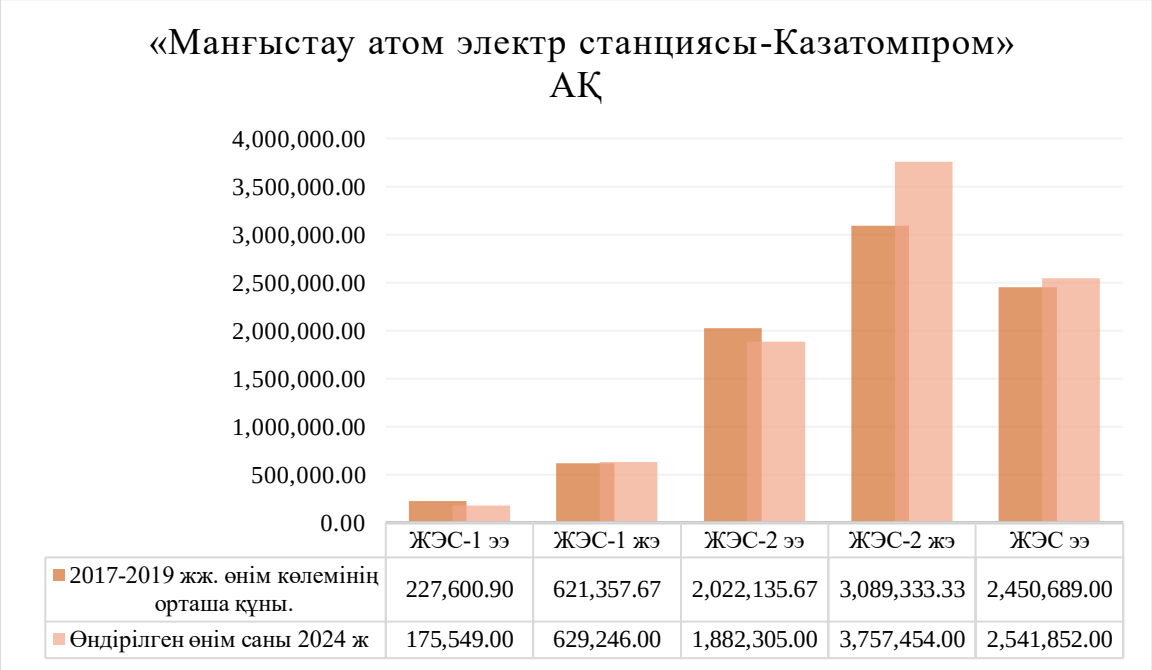

25-сурет.

Дереккөз: Квота субъектілерінің деректері

«Жамбыл ГРЭС» АҚ Т.И. Батуров электр және жылу энергиясын өндіру, беру, бөлу және өткізу бойынша жұмыстардың толық циклін жүзеге асырады. Сонымен қатар, станцияның негізгі және қосалқы жабдықтарына жөндеу жұмыстарын жүргізуге, мазут қабылдауға, сақтауға және төгуге, жер асты суларын өндіруге, суық сумен қамтамасыз етуге, тұрмыстық сарқынды суларды қабылдауға және биологиялық тазартуға рұқсаттары бар. Кәсіпорынның мақсаты – Оңтүстік Қазақстандағы тұтынушыларды сенімді электр энергиясымен қамтамасыз ету және күзгі-қысқы кезеңдегі маусымдық электр энергиясының тапшылығын жабу.[24]

2024 жылы электр станциясының электр энергиясын өндіру көлемі 3 438 896,33 МВт сағ құрады, бұл 2017–2019 жылдардағы орташа көрсеткіштен (2 074 494,35 МВт сағ) 65,77%-ға жоғары. Бұл ретте жылу энергиясы 8114,68 Гкал өндірілді, бұл өткен жылдардағы орташа көрсеткіштен (8974 Гкал) сәл төмен, 9,57%-ға төмендеді (26-сурет).

[24] https://zhgres.kz/%D0%9E-%D0%BD%D0%B0%D1%81/

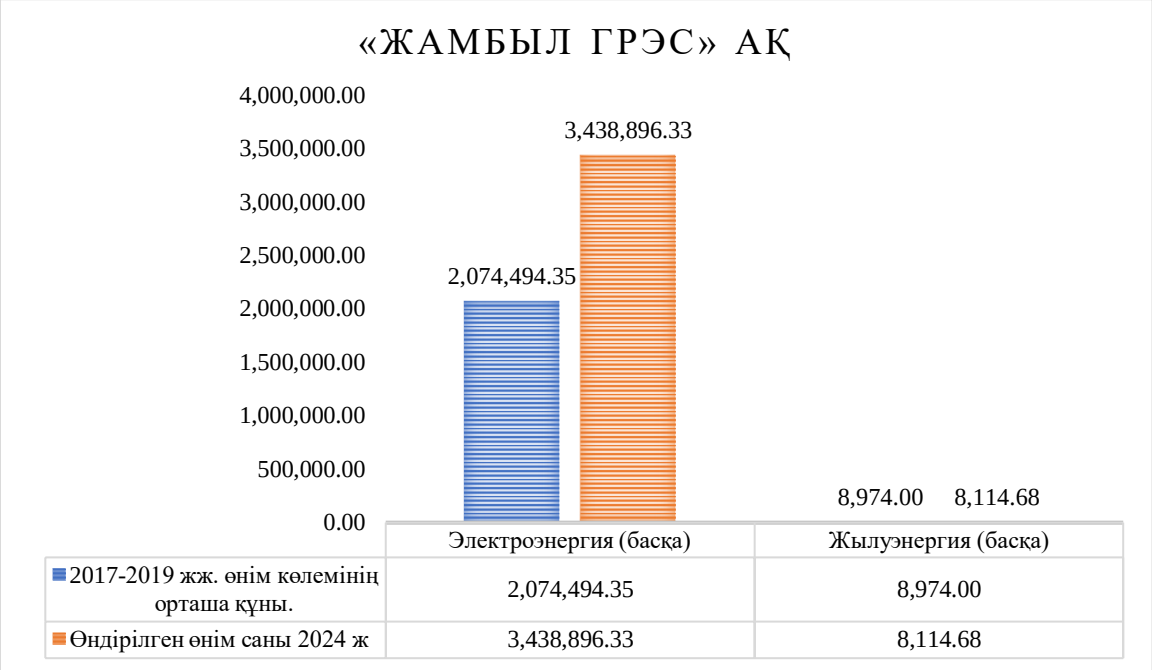

26-сурет.

Дереккөз: Квота субъектілерінің деректері

«Атырау ЖЭО» АҚ электр және жылу энергиясын өндіруге, бүкіл Атырау облысын электрмен және Атырау қаласын жылумен қамтамасыз етуге жауапты. Станцияның негізгі отыны – табиғи газ, ал апатты отын – мазут. Орнатылған электр қуаты 474 МВт, ал жылу қуаты 798 Гкал/сағ. Жабдықтың құрамына 14 қазандық қондырғы, 11 турбоагрегат және 60 МВт газ турбиналық қондырғы (ГТУ-60) кіреді.[25]

2024 жылы Атырау жылу электр орталығында өндірілген электр энергиясының көлемі 2 088 772,35 МВт/сағ құрады, бұл 2017–2019 жылдардағы орташа көрсеткіштен (2 286 586,25 МВт сағ) 8,64%-ға аз.

Бұл ретте зауыттың жылу энергиясын өндіру көлемі де артты. 2024 жылы 881 819 Гкал өндірілді, бұл 2017–2019 жылдардағы орташа мәннен 7,06%-ға жоғары, ол 823 632,84 Гкал құрады (27-сурет).

[25] https://www.ahps.kz/about-the-company/

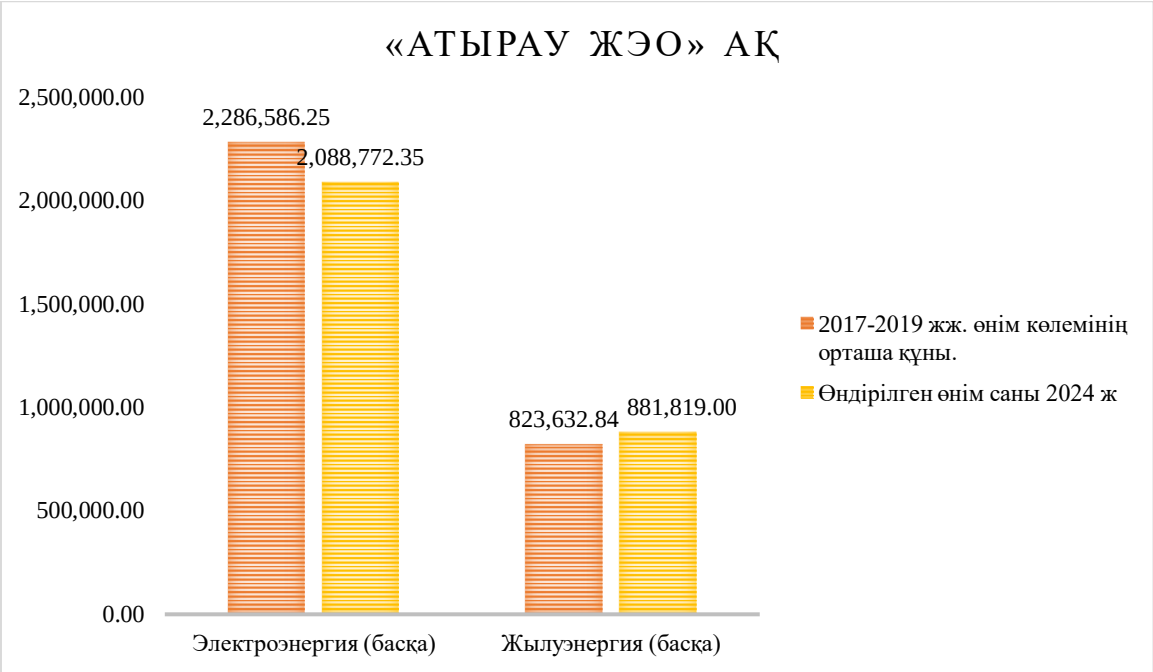

27-сурет.

Дереккөз: Квота субъектілерінің деректері

«Ақтөбе ЖЭО» АҚ электр және жылу энергиясымен жұмыстың толық циклін жүзеге асырады: оларды өндіру, өндіру, беру, түрлендіру, түрлендіру, тарату және өткізу. Компания бұл функцияларды барлық деңгейдегі энергетикалық нысандарды салу, иелену, сатып алу, пайдалану және жөндеу арқылы жүзеге асырады.[26]

2024 жылы 1 ЖЭО блогында электр және жылу энергиясы өндірісі өсті. Электр энергиясын өндіру 1 213 035,41 МВт/сағ құрады, бұл 2017–2019 жылдардағы орташа көрсеткіштен (923 797,21 МВт/сағ) 31,31%-ға жоғары. Жылу энергиясын өндіру де 1 742 777,67 Гкалдан (2017–2019 жылдардағы орташа) 2024 жылы 1 816 391 Гкал-ға дейін өсті, бұл 4,22%-ға өсімге сәйкес келеді. (28-сурет).

[26] https://aktobetec.kz/ru/about

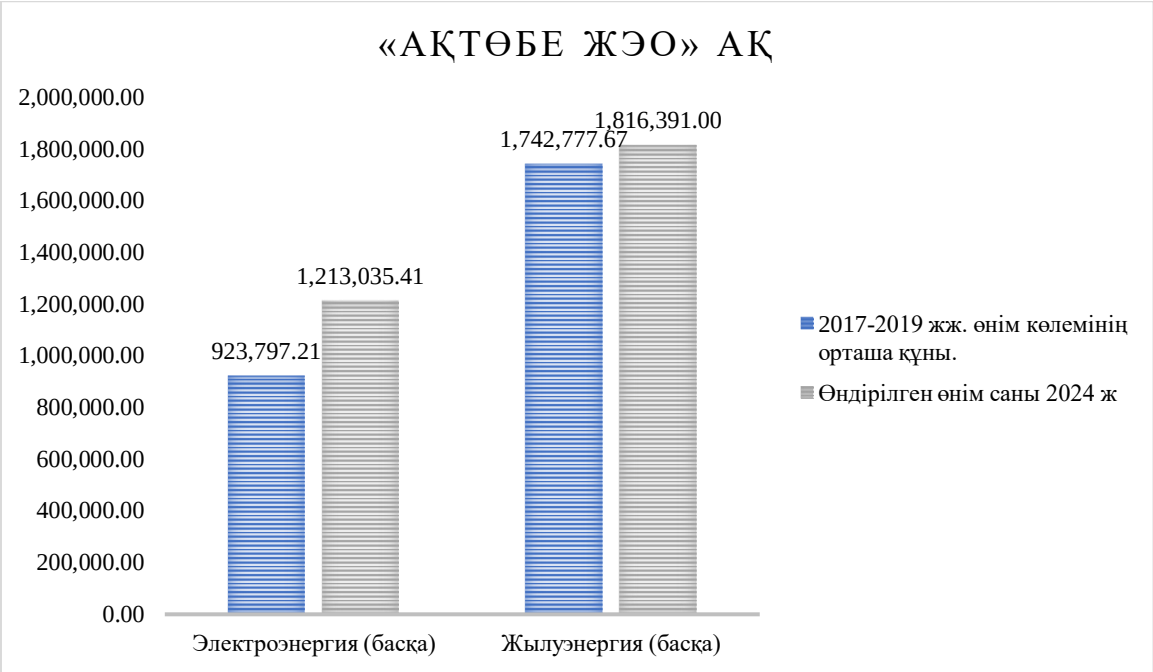

28-сурет.

Дереккөз: Квота субъектілерінің деректері

«3-Энергоорталық» АҚ Шымкент қаласындағы (Оңтүстік Қазақстан облысы) ЖЭО-3-ге иелік етеді және жұмыс істейді. Станция «Қуат-Жылу-Орталық-3» МКҚК-ның қажеттіліктерін толық қамтамасыз ететін электр және жылу энергиясын да өндіреді. 3-ЖЭО орта есеппен жылына 700 млн кВт/сағ-тан астам электр энергиясы мен айтарлықтай жылу энергиясын өндіреді, бұл оны өңірді энергиямен қамтамасыз етудің негізгі көзіне айналдырады.

№3 ЖЭО-да 2024 жылы электр энергиясын өндірудің айтарлықтай өсуі және жылу энергиясының қалыпты өсуі тіркелді. Электр энергиясын өндіру 2024 жылы 450 642,6 МВт сағаттан (2017–2019 жылдардағы орташа) екі есе дерлік өсті. 2024 жылы өсім 92,68% құрады. Жылу энергиясын өндіру де өсті: 2024 жылы 572 341 Гкал өндірілді, бұл 2017–2019 жылдардағы орташа көрсеткіштен (533 090,33 Гкал) 7,36%-ға артық (29-сурет).

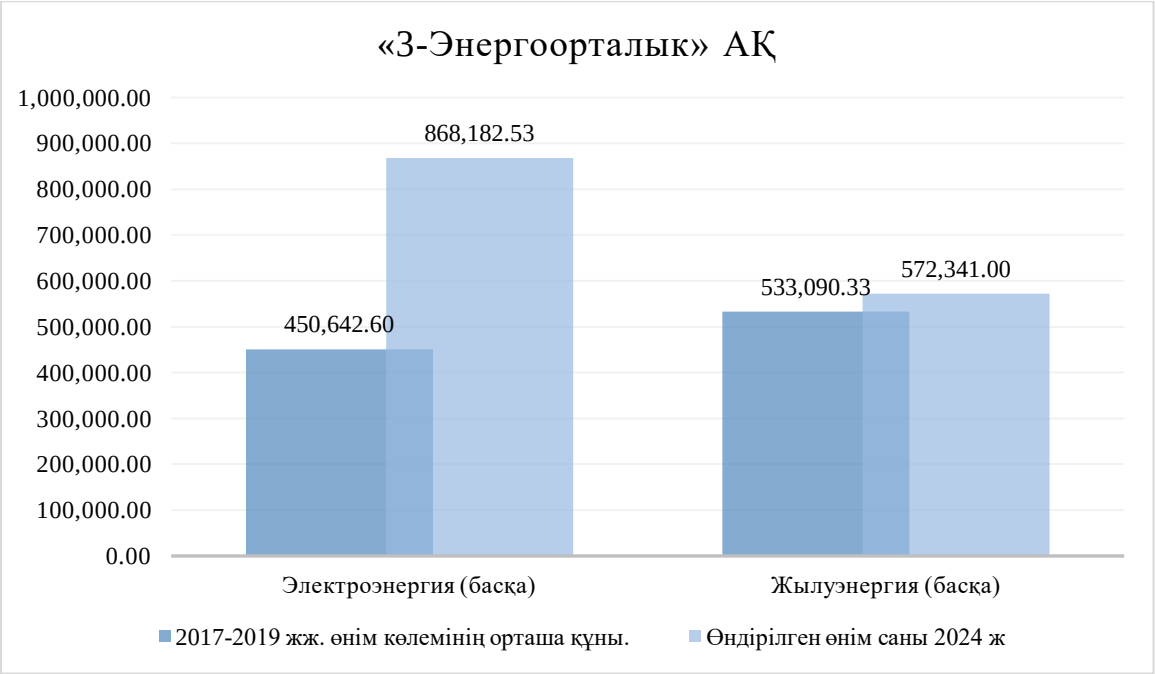

29-сурет.

Дереккөз: Квота субъектілерінің деректері

«Жайықжылуэнерго» АҚ электр және жылу энергиясын біріктіріп өндіру мен бөлуге маманданған. Өнеркәсіптен басқа, компания жылу энергиясын соңғы тұтынушыларға – тұрғын үй секторына, әлеуметтік инфрақұрылым объектілеріне және өнеркәсіптік кәсіпорындарға жеткізу, бөлу және сатумен айналысады. Бұл толық цикл оған сұраныстың маусымдық ауытқуларына икемді жауап беруге мүмкіндік береді.[27]

2024 жылы Жылу электр орталығында 2017–2019 жылдардағы орташа көрсеткішпен салыстырғанда электр энергиясын өндіруде де, жылу энергиясын өндіруде де өсім байқалды. Электр энергиясының көлемі 11,91%-ға өсіп, орташа 288 031,13 МВт/сағ салыстырғанда 322 332,8 МВт/сағ құрады. 2024 жылы өндірілген жылу энергиясы 998 434,5 Гкал құрады, бұл өткен кезеңдегі орташа көрсеткіштен (953 395 Гкал) 4,71%-ға артық. (30-сурет).

[27] https://jte.kz/

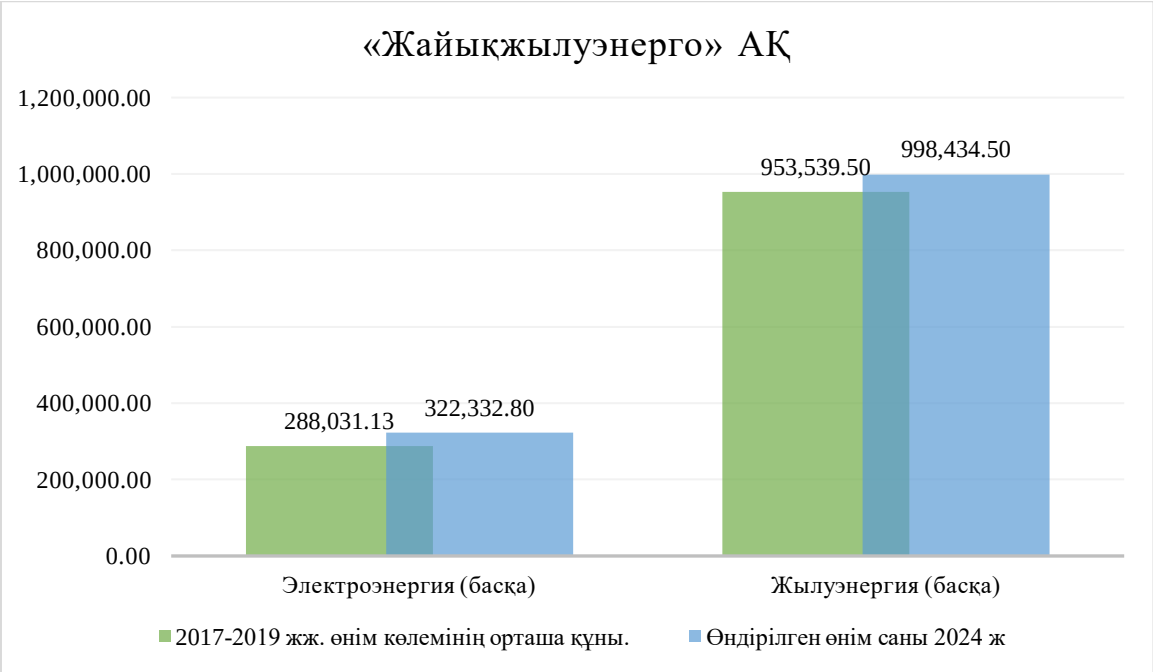

30-сурет.

Дереккөз: Квота субъектілерінің деректері

«Таразэнергоорталық» АҚ. 2024 жылы №4 ЖЭО 2017-2019 жылдардағы орташа көрсеткіштермен салыстырғанда электр және жылу энергиясын өндіру көлемінің артқанын көрсетті. Электр энергиясын өндіру 146 019,54 МВт/сағ құрады, бұл өткен кезеңдегі орташа көрсеткіштен (115 883,84 МВт/сағ) 25,96%-ға жоғары. Өндірілген жылу энергиясы 454 470,1 Гкал құрады, бұл 2017–2019 жылдардағы орташа мәннен (382 291,78 Гкал) 18,88%-ға жоғары.

Аудандық қазандықта да өсім байқалды – 4: 2024 жылы 292 357,76 Гкал жылу энергиясы өндірілді, бұл 2017–2019 жылдардағы орташа мәннен (248 453,95 Гкал) 17,66%-ға артық. (31-сурет).

31-сурет.

Дереккөз: Квота субъектілерінің деректері

«Қостанай қаласы әкімдігінің тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық, жолаушылар көлігі және автомобиль жолдары бөлімі» мемлекеттік мекемесінің Қостанай қаласы әкімдігінің «Қостанай жылу электр компаниясы» мемлекеттік қазыналық кәсіпорны.

Қостанай ЖЭО №1 учаскесінде 2024 жылы электр энергиясын өндірудің төмендеуі байқалады: көлемі 67 948 МВт/сағ құрады, бұл 2017–2019 жылдардағы орташа көрсеткіштен (71 193 МВт/сағ) 4,47%-ға аз. Дегенмен, жылу энергиясын өндіру 6,26%-ға, 2017–2019 жылдардағы орта есеппен 660 532,67 Гкалдан 2024 жылы 701 928 Гкал-ға дейін өсті.

2024 жылы №2 учаскеде (No2 қазандық) 253 048 Гкал жылу энергиясы өндірілді, бұл 2017–2019 жылдардағы орташа көрсеткіштен (229 209,33 Гкал) 10,37%-ға артық. No3 учаскеде де (No3 қазандық) өсім байқалды: 389 453 Гкал жылу энергиясы өндірілді, бұл өткен жылдармен салыстырғанда 3,33%-ға артық (376 904,33 Гкал) (32-сурет).

32-сурет.

Дереккөз: Квота субъектілерінің деректері

Қызылорда облысының энергетика және тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық басқармасының «Қызылордатеплоэлектроцентр» шаруашылық жүргізу құқығындағы мемлекеттік қазыналық кәсіпорны.Бұл мемлекеттік коммуналдық кәсіпорын бірнеше мамандандырылған цехтарды біріктіреді: қазандық, турбиналық, электр, химиялық, жөндеу-механикалық және жылу автоматика. Оның жылу желілерінің жалпы ұзындығы 110 шақырымды құрайды, олар Қызылорда қаласын орталықтандырылған жылумен және ыстық сумен қамтамасыз етеді.

ЖЭО, № 6 және 9 қазандық агрегаттарында 2024 жылы электр энергиясының да, жылу энергиясының да төмендеуі байқалды. 74 222,4 МВт/сағ электр энергиясы өндірілді, бұл 2017–2019 жылдардағы (936 32,31 МВт) орташа көрсеткіштен 22,92%-ға аз. Жылу энергиясы да 2017–2019 жылдардағы орта есеппен 217 517 Гкал болса, 2024 жылы 154 628,1 Гкал құрап, 28,91%-ға төмендеді.No 1, 2, 3 газтурбиналық қондырғылары бар когенерациялық газ турбиналы электр станциясында электр энергиясын өндіру өсті. 2024 жылы 203 748,21 МВт/сағ өндірілді, бұл 2017–2019 жылдардағы орташа көрсеткіштен (193 342 МВт/сағ) 5,39%-ға артық. Жылу энергиясын өндіру 51,94%-ға өсіп, 123 158 Гкал құрады, 2017–2019 жылдардағы орташа көрсеткіш 81 071,67 Гкал болды.

«Южная» қазандық станциясында № 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 бу қазандықтарымен 2024 жылы 167 387,5 Гкал жылу энергиясы өндірілді, бұл 2017–2019 жылдардағы орташа көрсеткіштен (1533 565 Гкал) 10,46%-ға артық. (33-сурет).

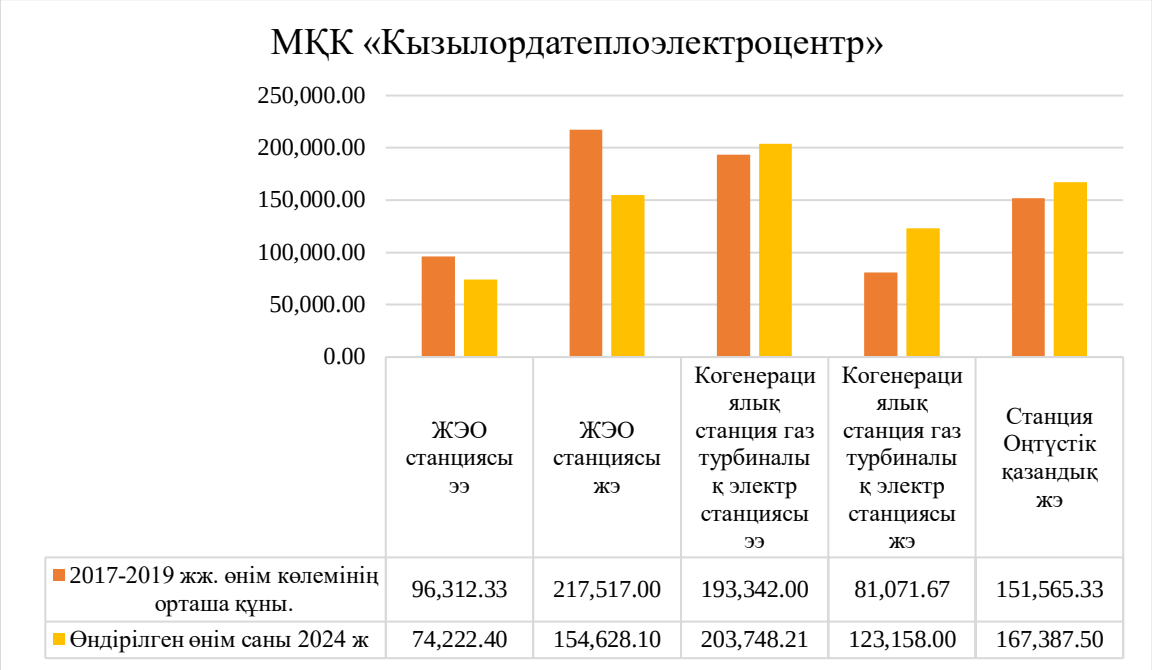

33-сурет.

Дереккөз: Квота субъектілерінің деректері

Байқоңыр қаласының барлық энергетикалық жүйесі мен ғарыш айлағының жұмысына «Байқоңырэнерго» өндірістік-энергетикалық бірлестігі» МКҚК жауапты. Компания электр және жылу энергиясын өндіреді, таратады және жеткізеді, сонымен қатар сумен жабдықтау және канализацияны қамтамасыз етеді. Бұл ғарыш айлағы нысандарының үздіксіз жұмыс істеуіне және қала тұрғындарының жайлылығына кепілдік беру міндеті болып табылатын кешенді жеткізуші.[28]

Жылу электр орталығы 2024 жылы (0 МВт/сағ) электр қуатын өндірген жоқ, бұл 2017–2019 жылдардағы орташа көрсеткішпен (26 573,19 МВт/сағ) салыстырғанда айтарлықтай төмендеген. Алайда өндірілген жылу энергиясының көлемі 294 742,35 Гкал құрады, бұл 2017–2019 жылдардағы орташа көрсеткіштен (347 635,46 Гкал) 15,23%-ға аз. (34-сурет).

[28] https://www.benergo.ru/page.php?id_page=3

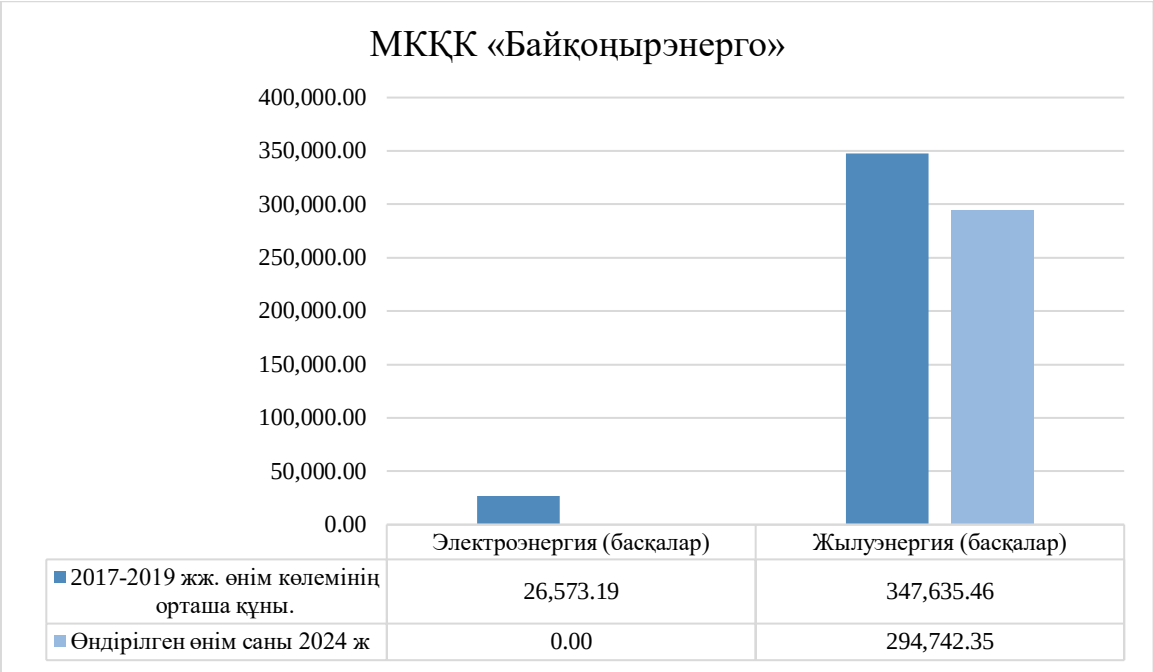

34-сурет.

Дереккөз: Квота субъектілерінің деректері

«Алматытеплокоммунэнерго» ЖШС 2022 жылға қарай Алматы қаласын орталықтандырылған жылумен жабдықтаудың негізгі көзі болып қалатын 84 қазандық желісін басқарады. Кәсіпорын жылу энергиясын магистральдық құбырлар мен тарату желілері арқылы өндіру, жеткізу және тарату, облыстағы тұрғын үйлер мен әлеуметтік инфрақұрылым нысандарын жылумен және ыстық сумен қамтамасыз етумен айналысады.[29]

Оңтүстік аудандық қазандықта 2024 жылы өндірілген жылу энергиясының көлемі 343 471 Гкал құрады, бұл 2017–2019 жылдардағы орташа мәннен (390 429,65 Гкал) 12,03%-ға аз. Басқа қондырғылар өнімділіктің айтарлықтай өскенін көрсетті (35-сурет).

[29] https://atke.kz/o-kompanii

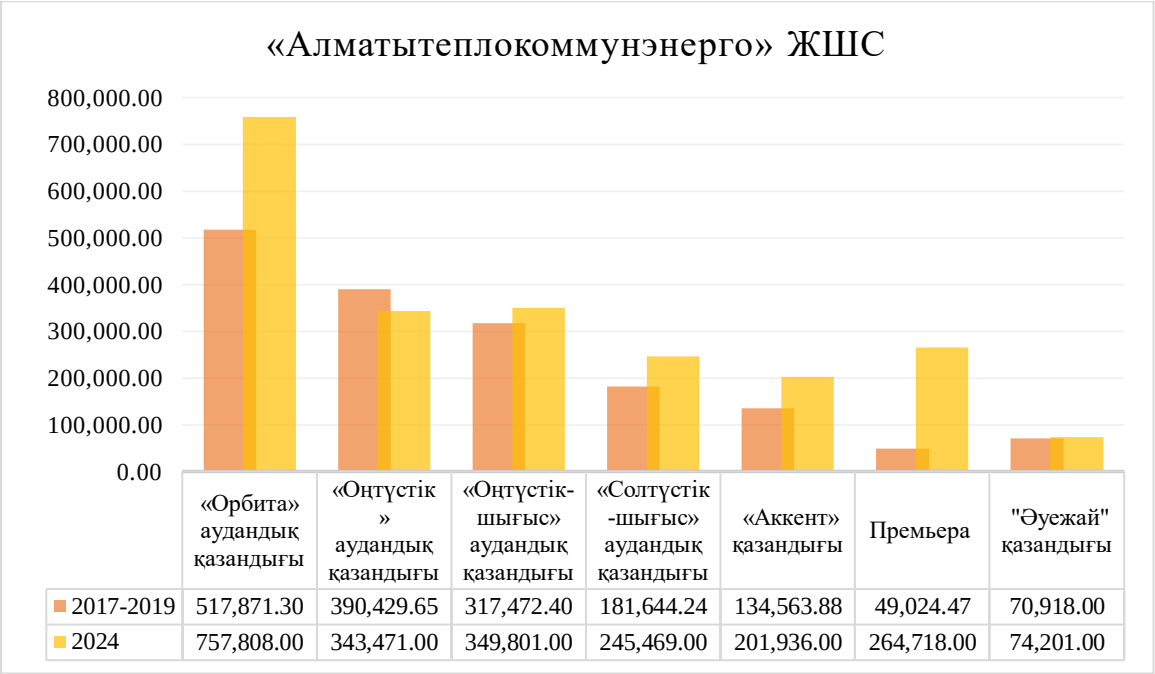

35-сурет.

Дереккөз: Квота субъектілерінің деректері

«Тараз қант зауыты» ЖШС тазартылған қант пен әртүрлі қант өнімдерін: кристалды, қамысты, ауыз қантты және мамандандырылған түрлерін (құм, түтіктер, қаптар) шығаратын ірі өндіруші болып табылады. Зауыт заманауи центрифугалармен және кептіру қондырғыларымен жабдықталған, бұл шикізаттың жоғары сапасын сақтауға және өңдеу кезінде ысырапты барынша азайтуға мүмкіндік береді.[30]

Тараз қант зауытының жылу электр орталығында 2024 жылы өндірілген электр энергиясының көлемі 6 391,89 МВт/сағ құрады, бұл 2017-2019 жылдардағы орташа мәнмен (17 260,2 МВт/сағ) салыстырғанда 63,07%-ға айтарлықтай төмендеді. Жылу энергиясының көлемі де 65,32%-ға төмендеп, 2024 жылы 68 683,33 Гкал құраса, 2017-2019 жылдардағы орташа көрсеткіш 197 827 Гкал болды. (36-сурет).

[30] https://www.gorodtaraz.kz/company/532-tarazskii-saharnyi-zavod.html

36-сурет.

Дереккөз: Квота субъектілерінің деректері

«Еуразиялық энергетикалық корпорация» АҚ: Активтердің жылдық жалпы қуаттылығы: 18 млн тонна көмір және 16 млрд кВт/сағ электр энергиясы. Компанияның үлесіне Қазақстандағы барлық электр қуатының 17 пайызы келеді. Портфельге көмір шахталары, жылу электр станциялары және бірнеше аймақтардағы тарату желілері кіреді.[31]

Электр станциясында 2024 жылы өндірілген электр энергиясының көлемі 14 099 073,97 МВт/сағ құрады, бұл 2017-2019 жылдардағы орташа көрсеткішпен (14 494 747,33 МВт/сағ) салыстырғанда 2,73%-ға аздап төмендеді. Жылу энергиясының көлемі 2017-2019 жылдардағы орташа 91 342,67 Гкал салыстырғанда 2024 жылы 97 164 Гкал құрап, 6,43%-ға өсті.

2024 жылы «Восточный» разрезі көмір өндіруді 9,3%-ға, яғни 16 771 460 тоннадан (2017-2019 жылдардағы орташа) 18 330 323,39 тоннаға дейін арттырды. «Восточный» разрезінің қазандығы 26 465 Гкал жылу энергиясын өндірді, бұл 2017-2019 жылдардағы орташа көрсеткіштен (31 423,2 Гкал) 15,67%-ға аз. (37-сурет).

[31] https://www.erg.kz/ru/content/deyatel-nost/ao-evroaziatskaya-energeticheskaya-korporaciya

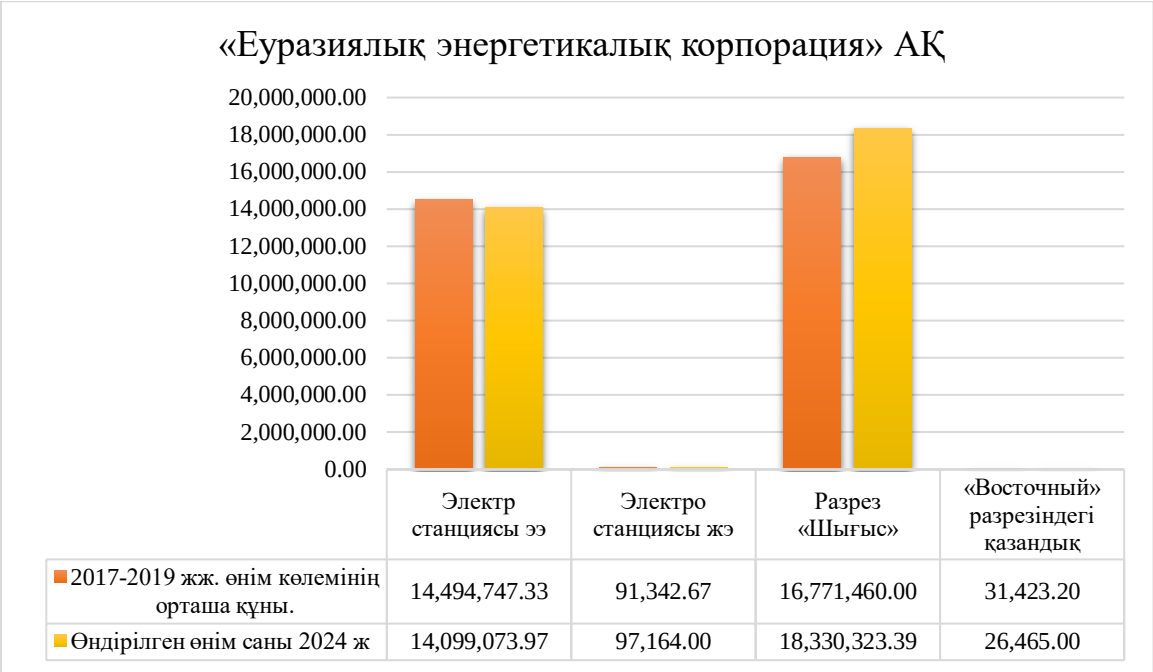

37-сурет.

Дереккөз: Квота субъектілерінің деректері

«Меркі қанты» ЖШС тазартылған қант пен түрлі қант өнімдерін өндіруші болып табылады. «Меркен қант зауыты» ЖЭО-да 2024 жылы өндірілген электр энергиясының көлемі 10 685,42 МВт/сағ құрады, бұл 2017-2019 жылдардағы орташа көрсеткішпен (11 099,03 МВт/сағ) салыстырғанда 3,73%-ға төмендеді. Жылу энергиясының көлемі 2017-2019 жылдардағы орташа 127 200 Гкал салыстырғанда 2024 жылы 129 630 Гкал құрап, 1,91%-ға өсті (38-сурет).

38-сурет.

Дереккөз: Квота субъектілерінің деректері

«Көкшетау Жылу» ШЖҚ МКК – қаланың орталықтандырылған жылу жүйесінің негізгі жеткізушісі болып табылады. РК-2 аудандық қазандығы үш шаңкөмірлі КВТК-100-150 қазандық агрегаттарымен жабдықталған (жобалық қуаты – 300 Гкал/сағ, қолжетімді қуаты – 280 Гкал/сағ). Қазандықта алты құйындық және төрт төгілмелі жанарғы, сондай-ақ бу-механикалық форсункалар орнатылған. Көмір арнайы қоймада сақталады, оның сыйымдылығы – 56 000 тонна. Қазандықтарды іске қосу үшін мазут пен факел үрлегіші қолданылады, бұл жобалық қуатқа жылдам шығуға мүмкіндік береді.

2024 жылы РК-2 аудандық қазандығында өндірілген жылу энергиясының көлемі 1 244 130,1 Гкал құрап, 2017–2019 жылдардағы орташа көрсеткішпен (1 009 365,73 Гкал) салыстырғанда 23,29 %-ға артты.

«Алтай ауданы әкімдігінің жылу-су орталығы» ШМКК. 2024 жылы Алтай қаласының аудандық қазандығында өндірілген жылу энергиясының көлемі 292 929,6 Гкал құрады, бұл 2017–2019 жылдардағы орташа мәнмен (303 088 Гкал) салыстырғанда 3,35 %-ға төмен.

«Айтас-Энерго» ЖШС – бұл кешенді құрылым, ол жылу энергиясын өндіру, беру, тарату және жеткізумен қатар, магистральдық және тарату құбырлары арқылы су жеткізуді, сондай-ақ ағынды суларды бұрып, тазартуды жүзеге асырады. Құрылым құрамына: жылу цехы (Орталық қазандық), су жабдықтау және канализация цехы, автокөлік цехы, электр шаруашылығы, КИПиА және әкімшілік-шаруашылық бөлім кіреді.

2024 жылы «Айтас-Энерго» кәсіпорнында өндірілген жылу энергиясының көлемі 181 553 Гкал құрады, бұл 2017–2019 жылдардағы орташа көрсеткішпен (140 400 Гкал) салыстырғанда 29,32 %-ға жоғары.

«Глубокое аудандық әкімдігі «Теплоэнергия» ШЖҚ МКК. 2024 жылы Глубокое кентіндегі қазандығында өндірілген жылу энергиясының көлемі 68 693 Гкал құрады, бұл 2017–2019 жылдардағы орташа көрсеткішпен (60 050 Гкал) салыстырғанда 14,43 %-ға көп.

«КОТЕЛЬНАЯ АСИ» ЖШС – Қосшы қаласындағы орталық қазандық пен магистральдық жылу желілерінің иесі. Жобада ыстық сумен жабдықтау қарастырылмаған, негізгі назар тұрғын үйлер мен әлеуметтік нысандарды жылытуға бағытталған. Қазандықта жүйелі түрде іске қосу-баптау жұмыстары және жылуалмастырғыштарды тазарту жүргізіледі, бұл көмір мен мазутты жағу кезінде жоғары пайдалы әсер коэффициентін қамтамасыз етеді.

2024 жылы қазандықта өндірілген жылу энергиясының көлемі 112 711,6 Гкал құрады, бұл 2017–2019 жылдардағы орташа көрсеткішпен (110 722,2 Гкал) салыстырғанда 1,8 %-ға артық.

«Құрылысмет» ЖШС – «Qarmet» АҚ-ның (бұрынғы ArcelorMittal Temirtau) еншілес құрылымы. Құрамында төрт жөндеу-өндірістік бөлімше бар: ГТЖӨБ (РГТО), НӨМБ (НОММ), Энергия зауыты және қосалқы

бөлшектер цехы. Кәсіпорын металлургиялық, тау-кен-шахталық, бұрғылау және электр жабдықтарын, сондай-ақ құбыр жүйелері мен сорғы шаруашылығын жобалау, дайындау, орнату және жөндеу қызметтерін көрсетеді.

2024 жылы №1 тау-кен көлік жабдықтарын жөндеу өндірісінің (қазандығы) жылу энергиясы 34 050 Гкал көлемінде өндірілді, бұл 2017–2019 жылдардағы орташа көрсеткішпен (49 637,67 Гкал) салыстырғанда 31,62 %-ға аз *(39-сурет)*.

39-сурет.

Дереккөз: Квота субъектілерінің деректері

«Жаңажол ГТЭС» ЖШС – Жаңажол газ өңдеу зауытынан 600 метр батысқа қарай орналасқан газтурбиналық электр станциясы. Бұл станция облыстың энергетикалық теңгеріндегі негізгі буындардың бірі болып табылады: өнеркәсіп пен халық үшін шыңдық электр жүктемесін жабу және ең жоғары жұмыс режиміне жедел шығу қабілетіне ие.

2024 жылы Жаңажол газтурбиналық электр станциясында өндірілген электр энергиясының көлемі 846 337 МВт·сағ құрап, 2017–2019 жылдардағы орташа көрсеткішпен (745 320,47 МВт·сағ) салыстырғанда 13,57 %-ға артты.

«Кристалл Менеджмент» АҚ – энергетика және жер қойнауын пайдалану салаларында әртараптандырылған компания. Минералдық ресурстарды барлау және өндіру бойынша лицензиясы бар, сондай-ақ жаңартылатын энергия көздері жобаларына инвестиция салады.

2024 жылы Ақшабұлақ газтурбиналық электр станциясында өндірілген электр энергиясының көлемі 689 136,34 МВт·сағ құрап, 2017–2019 жылдардағы орташа көрсеткішпен (697 875,05 МВт·сағ) салыстырғанда 1,26 %-ға азайды.

«Орал газтурбиналық электр станциясы» ЖШС. Орнатылған қуаты – 54 МВт электр және 75 Гкал/сағ жылу; қолжетімді қуаты – 48 МВт (қыс мезгілінде), 40 МВт (жаз мезгілінде) және 60 Гкал/сағ. Станция жоғары тиімді газтурбиналық агрегаттармен жабдықталған және аралас режимде жұмыс істейді, бұл маусымдық шыңдық жүктемелер кезінде қуатты жедел арттыруға мүмкіндік береді.

2024 жылы Орал газтурбиналық электр станциясында өндірілген электр энергиясы 385 753,54 МВт·сағ құрап, 2017–2019 жылдардағы орташа көрсеткішпен (310 038,93 МВт·сағ) салыстырғанда 24,42 %-ға артты.

«Батыс Пауэр» ЖШС – жалпы қуаты 100 МВт болатын станция, жылына шамамен 700 млн кВт·сағ электр энергиясын өндіреді. Негізгі міндеті – елдің батыс өңірлерінде шыңдық сұранысты жабу және негізгі желілерді резервтеу.

2024 жылы ГТЭС-200 УРАЛЬСК бірінші іске қосу кешенінде өндірілген электр энергиясының көлемі 569 365,21 МВт·сағ құрап, 2017–2019 жылдардағы орташа көрсеткішпен (484 358,97 МВт·сағ) салыстырғанда 17,55 %-ға артты.

«KARABATAN UTILITY SOLUTIONS» ЖШС – 2014 жылы құрылған, «Самұрық-Қазына» ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ компаниялар тобына кіреді және «Samruk-Kazyna Ondeu» ЖШС-нің (бұрынғы «Біріккен химиялық компания» ЖШС) еншілес ұйымы болып табылады.

2024 жылы бу-газтурбиналық электр станциясында өндірілген электр энергиясының көлемі 1 743 007,55 МВт·сағ құрап, 2017–2019 жылдардағы орташа көрсеткішпен (2 480 000 МВт·сағ) салыстырғанда 29,7 %-ға төмендеді *(40-сурет)*.

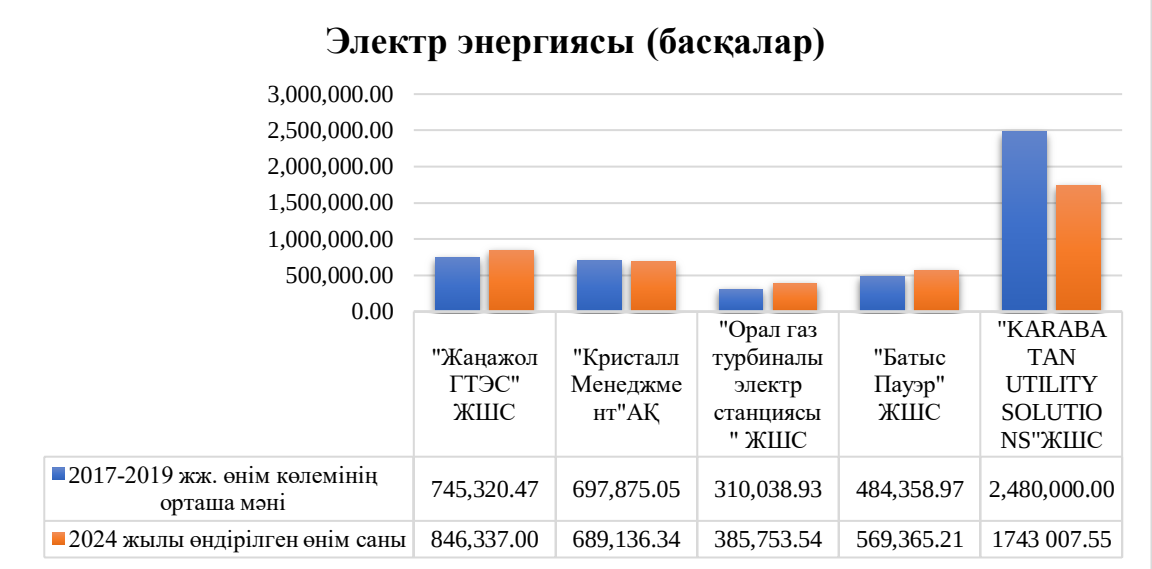

40-сурет.

Дереккөз: Квота субъектілерінің деректері

«Лисаковскгоркоммунэнерго» Өндірістік-шаруашылық бірлестігі ШЖҚ МКК – Лисаковск қаласы әкімдігінің орталықтандырылған жылу және энергиямен жабдықтаушы кәсіпорны. Қызмет бағыттары: жылу энергиясын өндіру, тарату және бөлу, жылу желілерін техникалық қызмет көрсету және жөндеу. Кәсіпорын қаладағы тұрғын секторды, сондай-ақ бюджеттік және өнеркәсіптік нысандарды жылумен қамтамасыз етеді.

2024 жылы Судың қыздыру қазандығында өндірілген жылу энергиясының көлемі 278 782,7 Гкал құрап, 2017–2019 жылдардағы орташа көрсеткішпен (317 208,22 Гкал) салыстырғанда 12,13 %-ға төмендеді.

«Өзен жылу» ШЖҚ МКК – Жаңаөзен қаласы әкімдігінің кәсіпорны.

2024 жылы Орталық қазандығында өндірілген жылу энергиясының көлемі 180 948 Гкал болып, 2017–2019 жылдардағы орташа көрсеткішпен (255 950 Гкал) салыстырғанда 29,33 %-ға төмендеді.

«Жітіқаракоммунэнерго» ШЖҚ МКК – Жітіқара ауданы әкімдігінің «Тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық, жолаушылар көлігі, автомобиль жолдары және тұрғын үй инспекциясы бөлімі» мемлекеттік мекемесіне қарасты кәсіпорын. Жылу энергиясын өз қазандықтарында өндіреді, электр энергиясын таратады, су жинау, өңдеу және тарату, сондай-ақ ағынды суларды тазартумен айналысады. Орталықтандырылған диспетчерлік жүйе және апаттық бригадалар ресурстарды үздіксіз жеткізуді қамтамасыз етеді.

2024 жылы Қалалық орталық қазандығында өндірілген жылу энергиясы 200 638,1 Гкал құрап, 2017–2019 жылдардағы орташа көрсеткішпен (208 088,07 Гкал) салыстырғанда 3,58 %-ға азайды.

«Арқалық жылуэнергетикалық компаниясы» ШЖҚ МКК – Қостанай облысы Арқалық қаласы әкімдігінің коммуналдық кәсіпорны.

2024 жылы Арқалық жылу электр орталығында өндірілген жылу энергиясының көлемі 154 308 Гкал болып, 2017–2019 жылдардағы орташа көрсеткішпен (145 420 Гкал) салыстырғанда 6,14 %-ға артты.

«САРЫШАҒАН СУЖЫЛУ-2014» ЖШС (бұрынғы атауы – Приозерск қаласы әкімдігіне қарасты «Тұрғын үй-коммуналдық реформалау басқармасы» ШМКК). Жаңа нысандарды (тұрғын үйлер, әскери қалашық) жылумен жабдықтауға байланысты өндіріс көлемі мен жылу энергиясын өндіру артты.

2024 жылы №1 қазандығында өндірілген жылу энергиясы 80 962 Гкал құрап, 2017–2019 жылдардағы орташа көрсеткішпен (73 898,67 Гкал) салыстырғанда 9,57 %-ға артты.

«Aqtobe su-energy group» АҚ (бұрынғы – «Трансэнерго» АҚ).

2024 жылы «Актобе Сити» қазандығында өндірілген жылу энергиясы 41 009 Гкал құрап, 2017–2019 жылдардағы орташа көрсеткішпен (95 280,67 Гкал) салыстырғанда 56,94 %-ға төмендеді.

Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің «Алматы аудандық пайдалану бөлімі» РМК. 2024 жылы №6 қазандығында өндірілген

жылу энергиясы 67 000 Гкал болып, 2017–2019 жылдардағы орташа көрсеткішпен (128 640 Гкал) салыстырғанда 47,99 %-ға азайды.

«Жанатас-Су-Жылу» ШЖҚ МКК – Жамбыл облысы Сарысу ауданы әкімдігінің тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық, жолаушылар көлігі және автомобиль жолдары бөліміне қарасты кәсіпорын.

2024 жылы өндірілген жылу энергиясының көлемі 92 102 Гкал болып, 2017–2019 жылдардағы орташа көрсеткішпен (80 723,52 Гкал) салыстырғанда 13,92 %-ға артты *(41-сурет)*.

41-сурет.

Дереккөз: Квота субъектілерінің деректері

1-кесте. Электр энергиясын өндіретін қондырғылар

№	Ұйым атауы	Қондырғының атауы	2017 - 2019 жылдардағы орташа өнім көлемі.	Өндірілген өнім саны 2024 ж	Орташа күн мен 2024 жылғы өнім арасындағы айырмашылық	%
1	**«Болат Нұржанов атындағы Екібастұз ГРЭС-1» ЖШС**	Болат Нұржанов атындағы Екібастұз жылу электр станциясы	17 406 680	22 543 692	5 137 012,51	29,51
2	**«Жаңажол ГТЭС» ЖШС**	Жаңажол газ турбиналық электр станциясы	745 320,47	846 337	101 016,53	13,55

3	**«Кристалл Менеджмент» АҚ**	Ақшабұлақ газ турбиналық электр станциясы	697 875,05	689 136,34	-8 738,71	-1,25
4	**«Орал газтурбиналық электр станциясы» АҚ**	Орал газтурбиналық электр станциясы	310 038,93	385 753,54	75 714,6	24,42
5	**«Батыс Пауэр» ЖШС**	ГТЭС-200 ОРАЛ. Алғашқы қолдану кешені	484 358,97	569 365,21	85 006,24	17,55
6	**«KARABATAN UTILITY SOLUTIONS» ЖШС**	Бу және газ турбиналы электр станциясы	2 480 000	1 743 007,5	-736 992,45	-29,72

2-кесте. Жылу энергиясын өндіретін қондырғылар

№	Ұйым атауы	Қондырғының атауы	2017 - 2019 жылдардағы өндіріс көлемінің орташа құны.	Өндірілген өнім саны 2024 ж	Орташа құн мен 2024 жылғы өнім арасындағы айырмашылық	%
1	**«Көкшетау Жылу» МКҚК және ПХВ**	№2 аудандық қазандық	1 009 365,7	1 244 130	234 764,37	23,26
2	**«Талдықорған қаласының тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық бөлімі» мемлекеттік мекемесінің «Талдықорғантеплосервис» шаруашылық жүргізу құқығындағы МКҚК**	«Басқуат» қазандығы	498 132,33	570 629	72 496,67	14,55
		№ 2 қазандық	37 802,67	72 530,5	34 727,83	91,87
		№ 4 қазандық	41 882,67	37 869	-4 013,67	-9,58
3	**«Шығыс Қазақстан облысы Семей қаласының тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық бөлімі» мемлекеттік мекемесінің «Теплокоммунэнерго» шаруашылық жүргізу құқығындағы МКК**	Жылу электр орталығы – 1	508 936,47	409 038,1	-99 898,37	-19,63
		«Орталық» қазандығы	195 287,5	196 362,2	1 074,7	0,55
		Аудандық қазандық – 1	176 300,8	161 473,4	-14 827,4	-8,41
		«Ғаббасова» қазандығы	80 495,17	72 846,1	-7 649,07	-9,5
		«103, 103А орам» қазандығы	101 193,37	102 065,9	872,53	0,86
		Аудандық қазандық – 3	44 280,7	96 578,1	52 297,4	118,1
		«35 квартал» қазандығы	40 495,3	50 873,3	10 378	25,63
		«Пархоменко» қазандығы (ЕР)	53 472,67	57 762,5	4 289,83	8,02

4	**Алтай облысы әкімдігінің «Тепловодцентраль» КМП**	Алтайдың аудандық қазандығы	303 088	292 929,6	-10 158,4	-3,35
5	**«Тепловодоцетрал» коммуналдық мемлекеттік қазыналық кәсіпорны Серебрянск қаласы және Новая Бұқтырма ауылы**	Қазандық Новая-Бұқтырма селосы	70 545	67 400,69	-3 144,31	-4,46
		Серебрянскідегі қазандық	44 427,33	47 903,36	3 476,03	7,82
6	**«ПРОМЖЫЛУ» ЖШС**	№1 өндірістік қазандық	159 108,33	150 077	-9 031,33	-5,68
		Өнеркәсіптік қазандық ПК-6	41 857	42 798	941	2,25
7	**«ШЫҒЫС ЖЫЛУ» АҚ (бұрынғы «Өскемен жылу желілері» АҚ)**	Қазандық № 2	176 882,92	291 814	114 931,15	64,98
		Қазандық №3	45 768,5	53 395	7 626,5	16,66
8	**«Айтас-энерго» ЖШС**	Айтас-энерго	140 400	181 553	41 153	29,31
9	**Глубокое ауданы әкімдігінің Глубокое кенті «Теплоэнергия» шаруашылық жүргізу құқығындағы МКК**	Қазандық п. Глубокое	60 050	68 693	8 643	14,39
10	**«Kazakhmys Distribution» ЖШС**	№1 жылу электр станциясы	550 176,83	504 788,5	-45 388,3	-8,25
		№2 жылу электр станциясы	271 765	294 068,4	22 303,41	8,21
11	**«Шығысэнерго» ЖШС**	Белоусовский электр станциясы, Белоусовка	93 940,54	61 092,94	-32 847,6	-34,97
		Усть-Талов электр станциясы, Усть-Таловка	186 451,25	220 521	34 069,75	18,27
		Жезкент электр станциясы б. Жезкент	199 383,01	193 522,2	-5 860,81	-2,94
12	**«АСИ ҚАЗАНДЫҒЫ» ЖШС**	Қазандық	110 722,2	112 711,6	1 989,4	1,8
13	**«Алматытеплокоммунэнерго» ЖШС**	«Орбита» аудандық қазандығы	517 871,3	757 808	239 936,7	46,33
		Оңтүстік аудандық қазандық	390 429,65	343 471	-46 958,65	-12,03
		Оңтүстік-Шығыс	317 472,4	349 801	32 328,6	10,18

		аудандық қазандық				
		Солтүстік-шығыс аймақтық қазандық	181 644,24	245 469	63 824,76	35,14
		«Аққент» қазандығы	134 563,88	201 936	67 372,12	50,07
		Премьера	49 024,47	264 718	215 693,53	439,97
		«Әуежай» қазандығы	70 918	74 201	3 283	4,63
14	**Лисаков қаласы әкімдігінің «Лисаковскгоркоммунэнерго» өндірістік-шаруашылық бірлестігі» мемлекеттік қазыналық кәсіпорны**	Ыстық су қазандығы	317 208,22	278 782,7	-38 425,52	-12,11
15	**Жаңаөзен қаласы әкімдігінің «Өзен Жылу» сақтау қоймасындағы МКҚК**	Орталық қазандық	255 950	180 948	-75 002	-29,3
16	**«Жітіқара ауданы әкімдігінің тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық, жолаушылар көлігі, автомобиль жолдары және тұрғын үй инспекциясы бөлімі» мемлекеттік мекемесінің «Жітіқаракоммунэнерго» мемлекеттік қазыналық кәсіпорны**	Орталық қалалық қазандық	208 088,07	200 638,1	-7 449,97	-3,58
17	**Қостанай облысы Арқалық қаласы әкімдігінің «Арқалық жылу электр компаниясы» мемлекеттік қазыналық кәсіпорны**	Арқалық жылу электр орталығы	145 420	154 308	8 888	6,11
18	**ЖШС САРЫШАҒАН СУЖЫЛУ-2014 (бұрынғы Приозерск қаласы әкімдігінің жанындағы «Тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық реформасы бөлімі» КММ)**	Қазандық № 1	73 898,67	80 962	7 063,33	9,56
19	**«Aqtobe su-energy group» АҚ**	Қазандық«Актобе сити»	95 280,67	41 009	-54 271,67	-56,96

20	**ЖШС «Құрылысмет»**	Тау-кен және көлік техникасын жөндеу бойынша №1 өндіріс (қазандық)	49 637,67	34 050	-15 587,67	-31,4
21	**Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің «Алматы аудандық жедел бөлімі» РМУ**	Қазандық № 6	128 640	67 000	-61 640	-47,92
22	**Жамбыл облысы Сарысу ауданы әкімдігінің тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық, жолаушылар көлігі және автомобиль жолдары бөлімінің «Жаңатас-Су-Жылу» шаруашылық жүргізу құқығындағы МКҚК**	«Жаңатас-Су-Жылу» орталық қалалық қазандығы	80 723,52	92 102	11 378,48	14,1

3-кесте. Электр және жылу энергиясын біріктіріп өндіретін электр станциялары

№	Ұйым атауы	Қондырғының атауы	Өнім	2017 - 2019 жылдардағы өндіріс көлемінің орташа құны.	Өндірілген өнім саны 2024 ж	Орташа құн мен 2024 жылғы өнім арасындағы айырмашылық	%
1	**«Топар бас тарату электр станциясы» ЖШС**	Негізгі таратушы электр станциясы	Электр энергиясы (көмір)	4 448 876,9	3 411 496	-1 037 380	-23,32
			Жылу энергиясы (көмір)	600 038,33	611 122	11 083,67	1,85
2	**«Kazakhmys Energy» ЖШС**	Жезқазған жылу электр орталығы	Электр энергиясы (көмір)	1 346 633,9	991 705	-354 928,9	-26,36
			Жылу энергиясы (көмір)	1 241 645,6	1 037 121	-204 524,6	-16,47
		Балқаш жылу электр орталығы	Электр энергиясы (көмір)	1 083 793,3	948 250	-135 543,3	-12,51
			Жылу энергиясы (көмір)	1 435 190	1 295 708	-139 482	-9,72

3	**«Екібастұз ГРЭС-2 станциясы» АҚ**	Станция Екібастұз ГРЭС – 2	Электр энергиясы (көмір)	5 286 844,6	6 045 210	758 365,33	14,34
			Жылу энергиясы (көмір)	75 980,67	76 215	234,33	0,31
4	**«Қарағанды энергия орталығы» ЖШС**	Қарағанды жылу электр орталығы – 1	Электр энергиясы (көмір)	107 653,28	94 931,32	-12 721,96	-11,82
			Жылу энергиясы (көмір)	645 210,79	679 071,2	33 860,5	5,25
		Қарағанды жылу электр орталығы – 3	Электр энергиясы (көмір)	4 351 993,9	4 176 274	-175 719,4	-4,04
			Жылу энергиясы (көмір)	2 426 019,8	2 431 438	5 418,29	0,22
5	**«Астана-Энергия» АҚ**	Жылу электр орталығы - 1	Электр энергиясы (көмір)	70 007,12	108 494,4	38 487,42	54,98
			Жылу энергиясы (көмір)	1 183 853,9	1 799 460	615 606,43	52
		Жылу электр орталығы - 2	Электр энергиясы (көмір)	3 243 906,7	3 784 493	540 586,32	16,66
			Жылу энергиясы (көмір)	5 709 959,2	6 637 970	928 011,21	16,25
6	**«Алматинские Электрические Станции» АҚ**	Жылу электр орталығы - 1	Электр энергиясы (көмір)	370 133,33	327 078	-43 055,33	-11,63
			Жылу энергиясы (көмір)	1 285 093,3	1 524 163	239 069,67	18,6
		Жылу электр орталығы - 2	Электр энергиясы (көмір)	2 690 571	2 516 623	-173 948	-6,47
			Жылу энергиясы (көмір)	3 498 304	3 570 167	71 863	2,05
		Жылу электр орталығы - 3	Электр энергиясы (көмір)	1 080 169,3	879 557	-200 612,3	-18,57
			Жылу энергиясы (көмір)	110 250,33	100 654	-9 596,33	-8,7
		Батсыс Жылу электр орталығы	Жылу энергиясы (басқалар)	667 358,67	888 636	221 277,33	33,16
7	**«ПАВЛОДАРЭНЕРГО» АҚ**	ТЭК-2	Электр энергиясы (көмір)	634 967,59	492 352,7	-142 614,8	-22,46

			Жылу энергиясы (көмір)	724 821,33	531 785	-193 036,3	-26,63
		ТЭК-3	Электр энергиясы (көмір)	3 101 330,4	2 926 062	-175 268,3	-5,65
			Жылу энергиясы (көмір)	2 450 398	2 593 961	143 563	5,86
8	**ЖШС«Экибастузтеплоэнерго»**	ЭТЭЦ	Электр энергиясы (көмір)	79 775,67	70 259	-9 516,67	-11,93
			Жылу энергиясы (көмір)	1 480 228,6	1 499 368	19 139,33	1,29
9	**«СЕВКАЗЭНЕРГО» АҚ**	Петропавл жылу электр орталығы – 2	Электр энергиясы (көмір)	3 303 392,2	2 329 496	-973 896	-29,48
			Жылу энергиясы (көмір)	1 807 207,5	1 879 194	71 987,3	3,98
10	**«Өскемен жылу электр орталығы» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі**	Өскемен жылу электр орталығы	Электр энергиясы (көмір)	1 915 276,6	1 932 102	16 825,95	0,88
			Жылу энергиясы (көмір)	2 615 127	2 513 674	-101 452,7	-3,88
11	**Energy Solution Center ЖШС**	Степногорск жылу электр орталығы	Электр энергиясы (көмір)	784 353,9	376 095,8	-408 258	-52,05
			Жылу энергиясы (көмір)	909 856,08	853 232,5	-56 623,49	-6,22
12	**Риддер қ. «Шығыс жылу» АҚ филиалы**	Риддер жылу-электр орталығы	Электр энергиясы (көмір)	265 193,94	22 239	-242 954,94	-91,55
			Жылу энергиясы (көмір)	761 837,67	576 029	-185 808,67	-24,39
13	**Nova Novatis Ltd. жеке компания (бұрынғы Bassel Group LLS)**	Bassel Group LLS	Электр энергиясы (көмір)	667 010,6	576 519,2	-90 491,32	-13,57
			Жылу энергиясы (көмір)	77 675,02	87 824,13	10 149,11	13,07
14	**«Согрин ЖЭО» ЖШС**	Согринская т жылу-электр орталығы	Электр энергиясы (көмір)	355 631,33	360 900	5 268,67	1,48
			Жылу энергиясы (көмір)	336 646,33	280 437	-56 209,33	-16,7
15	**«Текелі энергетикалық кешені» ЖШС**	Текелі жылу-	Электр энергиясы (көмір)	199 675,21	192 778,7	-6 896,51	-3,45

		электр орталығы	Жылу энергиясы (көмір)	141 721,66	144 758,1	3 036,53	2,14
16	**ЖШС«Шахтинсктеплоэнерго»**	Қазандық цехы	Электр энергиясы (көмір)	29 740,67	17 140,8	-12 599,87	-42,37
			Жылу энергиясы (көмір)	197 717	271 889	74 172	37,51
17	**«Маңғыстау атом электр станциясы – Қазатомөнеркәсіп» АҚ**	Жылу электр станциясы № 1	Электр энергиясы (көмір)	227 600,9	175 549	-52 051,9	-22,87
			Жылу энергиясы (көмір)	621 357,67	629 246	7 888,33	1,27
		Жылу электр станциясы № 2	Электр энергиясы (көмір)	2 022 135,6	1 882 305	-139 830,6	-6,91
			Жылу энергиясы (көмір)	3 089 333,3	3 757 454	668 120,67	21,63
		Жылу электр станциясы	Электр энергиясы (басқалар)	2 450 689	2 541 852	91 163	3,72
18	**«Т.И.Батуров атындағы Жамбыл мемлекеттік аудандық электр станциясы» АҚ**	Т.И. Батуров атындағы Жамбыл мемлекеттік аудандық электр станциясы.	Электр энергиясы (басқалар)	2 074 494,3	3 438 896	1 364 401,9	65,77
			Жылу энергиясы (басқалар)	8 974	8 114,68	-859,32	-9,58
19	**«Атырау ЖЭО» АҚ**	Атырау жылу электр орталығы	Электр энергиясы (басқалар)	2 286 586,2	2 088 772	-197 813,9	-8,65
			Жылу энергиясы (басқалар)	823 632,84	881 819	58 186,16	7,06
20	**«Ақтөбе ЖЭО» АҚ**	1-жылу электр станциясын қондырғы	Электр энергиясы (басқалар)	923 797,21	1 213 035	289 238,2	31,31
			Жылу энергиясы (басқалар)	1 742 777,6	1 816 391	73 613,33	4,22
21	**«З-Энергоорталық» АҚ**	Жылу электр орталығы - 3	Электр энергиясы (басқалар)	450 642,6	868 182,5	417 539,93	92,65
			Жылу энергиясы (басқалар)	533 090,33	572 341	39 250,67	7,36
22	**«Жайыкжылуэнерго» АҚ**	Жылу электр орталығы	Электр энергиясы (басқалар)	288 031,13	322 332,8	34 301,67	11,91

			Жылу энергиясы (басқалар)	953 539,5	998 434,5	44 895	4,71
23	**«Таразэнергоцентр» АҚ**	Жылу электр орталығы - 4	Электр энергиясы (басқалар)	115 883,84	146 019,5	30 135,7	26,01
			Жылу энергиясы (басқалар)	382 291,78	454 470,1	72 178,32	18,88
		Аудандық қазандық - 4	Жылу энергиясы (басқалар)	248 453,95	292 357,7	43 903,81	17,67
24	**«Қостанай қаласы әкімдігінің тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық, жолаушылар көлігі және автомобиль жолдары бөлімі» мемлекеттік мекемесінің Қостанай қаласы әкімдігінің «Қостанай жылу электр компаниясы» мемлекеттік қазыналық кәсіпорны**	№ 1 учаске – Қостанай жылу электр орталығы	Электр энергиясы (басқалар)	71 193	67 948	-3 245	-4,56
			Жылу энергиясы (басқалар)	660 532,67	701 928	41 395,33	6,27
		№ 2 учаске – Қостанай жылу электр орталығы	Жылу энергиясы (басқалар)	229 209,33	253 048	23 838,67	10,4
		№ 3 учаске – Қостанай жылу электр орталығы	Жылу энергиясы (басқалар)	376 904,33	389 453	12 548,67	3,33
25	**Қызылорда облысының энергетика және тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық басқармасының «Қызылордатеплоэлектроцентр» шаруашылық жүргізу құқығындағы мемлекеттік қазыналық кәсіпорны**	ЖЭС, №6, 9 қазандық блогы	Электр энергиясы (басқалар)	96 312,33	74 222,4	-22 089,93	-22,94
			Жылу энергиясы (басқалар)	217 517	154 628,1	-62 888,9	-28,91
		Когенерациялық газ турбиналы электр станциясы, № 1, 2, 3 газтурбиналық қондырғы	Электр энергиясы (басқалар)	193 342	203 748,2	10 406,21	5,38
			Жылу энергиясы (басқалар)	81 071,67	123 158	42 086,33	51,91
		Оңтүстік қазандық станциясы, № 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 бу қазандары Жылу	Жылу энергиясы (басқалар	151 565,33	167 387,5	15 822,17	10,44

		энергиясы (басқа)					
26	**«Байқоңырэнергo» өндірістік-энергетикалық бірлестігі» мемлекеттік унитарлық кәсіпорны**	Жылу электр станциясы	Электр энергиясы (басқалар)	26 573,19	0	-26 573,19	-100
			Жылу энергиясы (басқалар)	347 635,46	294 742,3	-52 893,11	-15,22
27	**«Тараз қант зауыты» АҚ**	Тараз қант зауытының жылу электр орталығы	Электр энергиясы (басқалар)	17 260,2	6 391,89	-10 868,31	-62,97
			Жылу энергиясы (басқалар)	197 827	68 683,33	-129 143,6	-65,28
28	**«Еуразиялық энергетикалық корпорациясы» АҚ**	Электростанция	Электр энергиясы (басқалар)	14 494 747	14 099 073	-395 673,3	-2,73
			Жылу энергиясы (басқалар)	91 342,67	97 164	5 821,33	6,37
		«Шығыс» бөлімі	Көмір (өндіріс)	16 771 460	18 330 323	1 558 863	9,29
		Восточный кенішіндегі қазандық	Жылу энергиясы (көмір)	31 423,2	26 465	-4 958,2	-15,78
29	**«Меркі қанты» ЖШС**	Жылу электр орталығы Меркен қант зауыты	Электр энергиясы (басқалар)	11 099,03	10 685,42	-413,61	-3,73
			Жылу энергиясы (басқалар)	127 200	129 630	2 430	1,91

42-сурет.

Дереккөз: Квота субъектілерінің деректері

Нәтижесінде электр энергиясының жалпы көлемі 83 291 593,69-дан 86 496 366,05-ке дейін өсті, бұл 3,85%-ға өсті. Жылу энергиясын өндіру 6,39%-ға өскен 49 556 802,89-дан 52 723 425,02-ге дейін өсті. Жалпы өндірілген энергияның жалпы көлемі (электр және жылу энергиясы) 2024 жылы 132 848 396,58-ден 139 219 791,07-ге дейін өсті, бұл 2017–2019 жылдардағы орташа мәнмен салыстырғанда жалпы өсім 4,8%-ды құрады. (4-кесте).

4-кесте. Энергетика саласында өндірілген өнімнің жалпы көлемі

Өнімдер	**2017 - 2019 жылдардағы өндіріс көлемінің орташа мәні**	**Өндірілген өнім саны 2024 ж**	**Орташа мән мен 2024 жылғы өнім арасындағы айырмашылық**	**Көрсеткіштер %**
Электр энергиясы	83 291 593,69	86 496 366,05	3 204 772,36	3,85
Жылу энергиясы	49 556 802,89	52 723 425,02	3 166 622,12	6,39
Барлығы	132 848 396,58	139 219 791,07	6 371 394,49	4,8

3. Көміртегі квотасының бірліктерін алу мақсатында 2024 жылғы тау-кен өнеркәсібінің квоталанатын қондырғыларының өнімін талдау

Қазақстан Республикасының тау-кен өнеркәсібі экономиканың негізгі салаларының бірі болып табылады, ол жалпы ішкі өнімді қалыптастыруда, экспорттық түсімде, халықты жұмыспен қамтуда және инфрақұрылымды дамытуда маңызды рөл атқарады. Еліміздің бай табиғи ресурстары бар, оның ішінде металдар, көмір, уран және сирек жер элементтері бар, көптеген пайдалы қазбалардың қоры мен өндіруі бойынша әлемдік рейтингте жетекші орын алады.

Қазақстанның өнеркәсіп жүйесінде көмір өндіру ерекше орын алады. 2024 жылғы жағдай бойынша Қазақстан көмір өндіру бойынша әлемдегі ең ірі 10 елдің қатарына кіреді және 33,6 миллиард тоннадан астам көмір қоры бар, оның 60%-дан астамы ашық әдіспен өндіруге жарамды.

5-кесте. Қазақстандағы ірі көмір өндіруші компаниялар

Компания	Аймақ	Негізгі мамандық
«Богатырь Көмір» ЖШС	Павлодар облысы	«Богатырь Көмір» ЖШС Павлодар облысы Термиялық көмірдің ірі өндірушісі «Богатырь» карьері
Қармет АҚ (бұрынғы АрселорМиттал Теміртау)	Қарағанды облысы	Жер асты көмір өндіру, Теміртау, Абай, Шахтинск шахталары
«Қаражыра» АҚ	ШҚО	Энергетикалық көмір, Қытайға экспорттау
«Шұбаркөл Көмір» ЖШС	Қарағанды облысы	Энергетика және кокстеу үшін аз күлді, жоғары калориялы көмір
«Қазақмыс Көмір» ЖШС	Қарағанды облысы	«Молодежный» разрезі – Kazakhmys Energy жылу электр орталығына жеткізу
ТОО «Майкөбен-Вест»	Павлодар облысы	Ашық әдіспен өндіру, ішкі нарыққа жеткізу

Көмір өндіру

Көмір өндірудің жалпы көлемі 2024 жылы шамамен 82,99 млн тоннаны құрады, бұл 2023 жылмен бірдей дерлік (82,94 млн тонна). Сала бойынша тұрақты жалпы көрсеткішке қарамастан, жекелеген кәсіпорындар арасында ауытқулар бар.

Саланың көшбасшысы «Богатырь Көмір» ЖШС болып қалды, ол 2024 жылы өз көлемін 0,6%-ға, 42,7 млн тоннаға дейін қысқартты. Бұл қалыпты қысқарту оның елдің көмір өнеркәсібіндегі басым жағдайына әсер еткен жоқ.

Керісінше, «Qarmet» АҚ көмір өндіру көлемін 5,12-ден 5,51 миллион тоннаға дейін арттырып, 7,7%-ға өсті. Өсуге бірнеше факторлар әсер етті:

• «Тентек» шахтасы 2023 жылы тоқтатылғаннан кейін жұмысын қалпына келтірді; 2024 жылы мұнда 141,5 мың тонна көмір өндірілді.

• «Абай» кеніші өндірісті 476 мың тоннадан 570 мың тоннаға дейін ұлғайтты (+19,7%), бұл тұрақты серпінді растайды; 2023 жылы оның көлемі 2021–2022 жылдардағы орташа деңгейден 53%-ға жоғары болды.

• Ленин атындағы шахта айтарлықтай өсім көрсетті – 888 мың тоннадан 1,4 миллион тоннаға дейін (+58%), бұл 2022 жылы құлдырауды қалпына келтіруді көрсетті.

• Саран кеніші өткен жылдағы күрт құлдыраудан кейін өндірісті 644 мыңнан 1,19 миллион тоннаға дейін (+84%) ұлғайтты.

Алайда, «Қармет» АҚ басқа да көптеген кеніштерінде (соның ішінде Күзембаев, Костенко және т.б.) 2024 жылы көлем 2021-2022 жылдардағы орташа деңгейден төмен болып қалды. Төмендеу әсіресе «Қазақстан» кенішінде байқалады, онда өндіріс 894 мыңнан 59 мың тоннаға дейін (-93,4) төмендеді.

Өнеркәсіптің басқа ірі кәсіпорындарының арасында өндіріс көлемінің төмендеуі байқалды:

• «Kazakhmys Coal» ЖШС («Молодежный» разрезі): өндіру 9,02-ден 7,62 млн тоннаға дейін (–15,6%) төмендеді;

• «Қаражыра» АҚ: 8,2-ден 7,54 млн. тоннаға (–8,1%) төмендеді, бұл 2021–2023 жылдардағы тұрақтылықтан кейінгі алғашқы елеулі төмендеу болды;

• «Майкөбен-Вест» ЖШС: саладағы ең күшті құлдырау – 3,87-ден 2,28 млн тоннаға дейін (–41,1%).

Өндіріс көлемін 13,80-ден 14,20 млн тоннаға (+2,8%) ұлғайтқан «Шұбаркөл Көмір» АҚ ерекшелік болды. Өсуді «Западный» разрезі (+0,39 млн. тонна) қамтамасыз етті, ал «Центральный» кеніші өндірісті өткен жылдың деңгейінде сақтады (43-сурет).

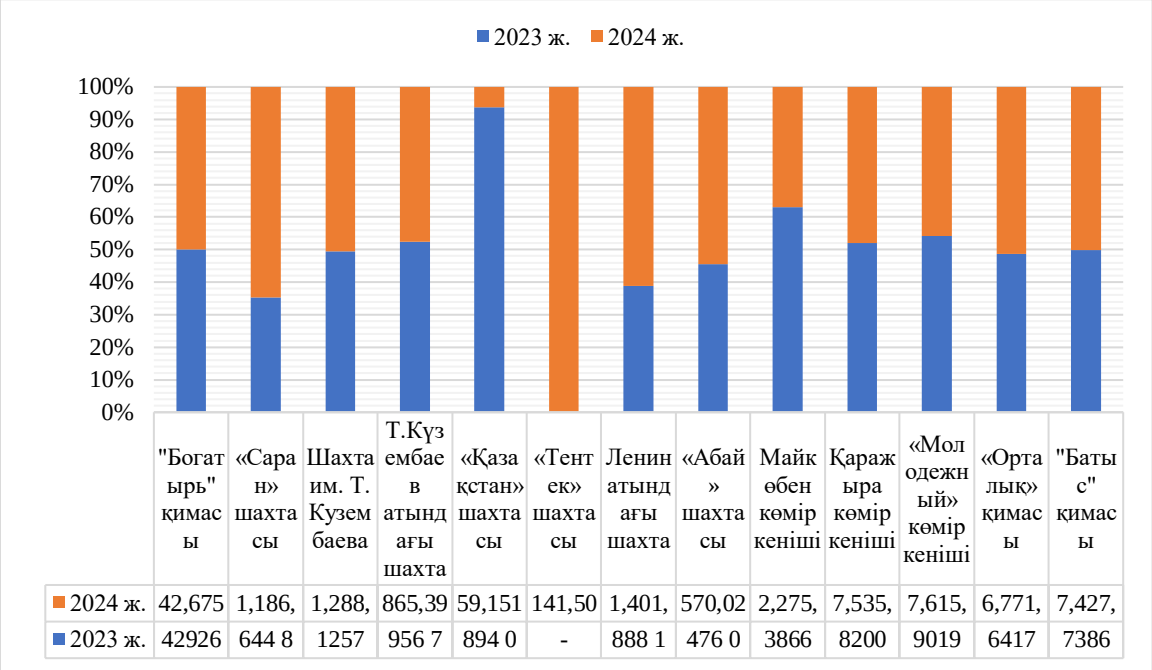

	"Богатырь" қимасы	«Саран» шахтасы	Шахта им. Т. Кузембаева	Т.Күзембаев атындағы шахта	«Қазақстан» шахтасы	«Тентек» шахтасы	Ленин атындағы шахта	«Абай» шахтасы	Майкөбен көмір кеніші	Қаражыра көмір кеніші	«Молодежный» көмір кеніші	«Орталық» қимасы	"Батыс" қимасы
2024 ж.	42,675	1,186,	1,288,	865,39	59,151	141,50	1,401,	570,02	2,275,	7,535,	7,615,	6,771,	7,427,
2023 ж.	42926	644 8	1257	956 7	894 0	-	888 1	476 0	3866	8200	9019	6417	7386

43-сурет.

Дереккөз: Квота субъектілерінің деректері

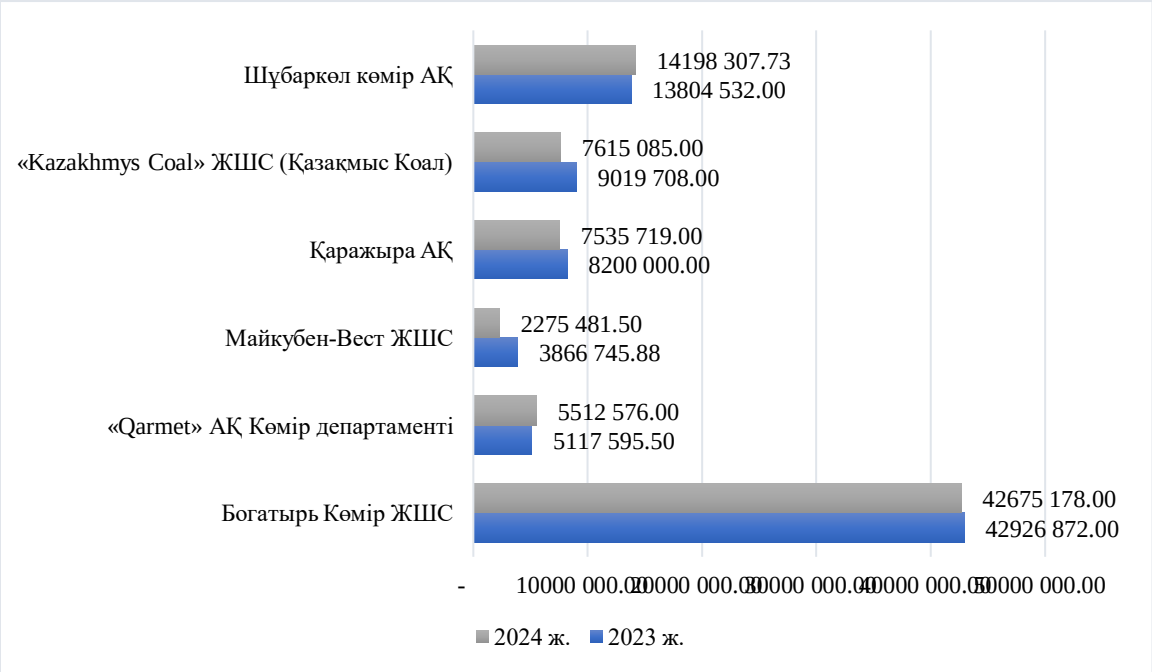

44-сурет.

Дереккөз: Квота субъектілерінің деректері

Жылу энергиясын өндіру

2024 жылы тау-кен өндіру секторында жылу энергиясын өндірудің жалпы көлемі шамамен 2,31 млн Гкал құрады, бұл 2023 жылмен

салыстырғанда (2,27 млн Гкал) 1,9%-ға артық. Жалпы сала бойынша қалыпты өсімге қарамастан, жекелеген кәсіпорындардағы динамика әртүрлі болды.

Тау-кен өнеркәсібіндегі ең ірі жылу энергия көзі «Соколов-Сарыбай тау-кен байыту өндірістік бірлестігі» АҚ жылу электр орталығы жылу өндіруді 1,33 млн Гкал-ға дейін арттырды (2023 жылмен салыстырғанда +3,7%). Бұл өсім электр энергиясын өндірудің ұлғаюымен қатар жүреді, бұл өндірістік процестердің кеңеюін көрсетеді.

«Qarmet» АҚ көмір департаментінде жалпы жылу өндіру 833-тен 806 мың Гкал-ға дейін (-3,2%) төмендеді. Кәсіпорынның барлық дерлік шахталарында 2024 жылы 2023 жылмен салыстырғанда жылу өндірудің бұрынғы көлемінің төмендеуі немесе сақталуы байқалды, Ленин атындағы шахтаны қоспағанда, қазандық 117,8 мың Гкал, бұл алдыңғы жылмен салыстырғанда екі есе дерлік көп (2023 жылы 61,7 мың Гкал).

Себебі, 2024 жылы метан концентрациясы жеткіліксіз болғандықтан газ генераторы жұмыс істемей, барлық жылу қазандықпен қамтамасыз етілген. Жалпы, Қармет кеніштеріндегі жылу сұранысының төмендеуі өткен жылғы көмір өндіру көлемінің төмендеуіне сәйкес келеді.

Сондай-ақ жылу энергиясын өндірудің ұлғаюы тіркелді:

• «Шығыс орталық өңдеу зауыты» («Қармет» АҚ) – 23,3-тен 33,2 мың Гкал-ға дейін (+42%), бұл көмірді өңдеудің өсуіне сәйкес келеді;

• «Богатырь Көмір» ЖШС (Богатырь қазандығы) – 35,9-дан 41,4 мың Гкал-ға дейін (+15,3%), бұл 2022 жылғы құлдыраудан кейінгі ішінара қалпына келтіру болды, бұл кезде өндіріс 2021–2022 жылдардағы орташа деңгейден 23,5%-ға төмен болды.

Сонымен қатар, кейбір кәсіпорындар, керісінше, жылу энергиясын өндірудің төмендеуін көрсетті:

• «Қармет» АҚ – Саран кеніші – 12%-ға төмендеді;

• «Қашар Руда» АҚ (Қашары жылу орталығы) – 104 мың Гкал дейін төмендету (–7,5%). Төмендеу жылу орталығын қайта құру және оны көмірден табиғи газға көшірумен байланысты. 2023 жылдың қазан айынан бастап жаңа қазандықтар (КВ-Г-11,63-115Н – 1 дана, КВ-Г-58,2-110Н – 2 дана) іске қосылып, қазір газ арқылы жылу өндірілуде.

«Қармет» АҚ-ның «Тентек» шахтасын атап өткен жөн: 2024 жылы оның қазандығы тек өз қажеттіліктерін ғана емес, сонымен қатар газ-ауа қоспасындағы метанның төмен концентрациясына байланысты қазандығы көбелек болған «Шахтинская» кенішін де жылумен қамтамасыз етті. Осылайша, мұндағы жылу өндірудің артуы екі нысанды біріктіріп жөндеуге байланысты.

«Алтынтау Көкшетау» АҚ бұрын квоталық қондырғылар тізіміне кірмеген еді, бірақ 2024 жылы алтын өндіру зауыты 41,5 мың Гкал жылу өндірді (көмір қазандығы).

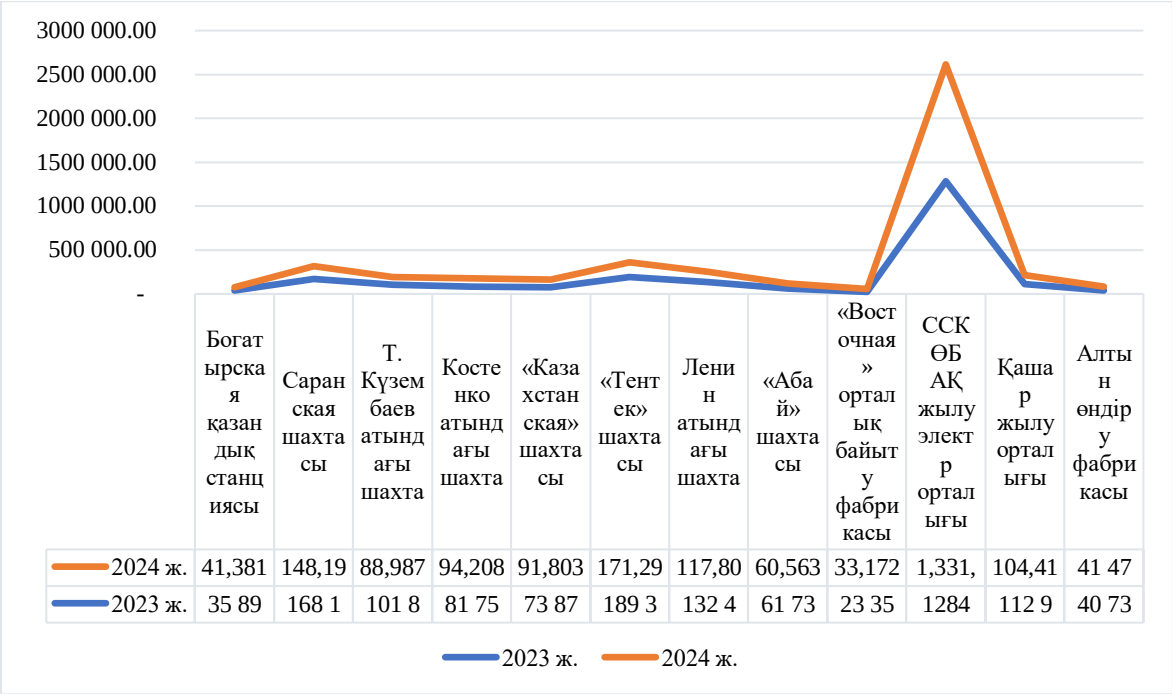

	Богатырская қазандық станциясы	Саранская шахтасы	Т. Күзембаев атындағы шахта	Костенко атындағы шахта	«Казахстанская» шахтасы	«Тентек» шахтасы	Ленин атындағы шахта	«Абай» шахтасы	«Восточная» орталық байыту фабрикасы	ССК ӨБ АҚ жылу электр орталығы	Қашар жылу орталығы	Алтын өндіру фабрикасы
2024 ж.	41,381	148,19	88,987	94,208	91,803	171,29	117,80	60,563	33,172	1,331,	104,41	41 47
2023 ж.	35 89	168 1	101 8	81 75	73 87	189 3	132 4	61 73	23 35	1284	112 9	40 73

45-сурет.

Дереккөз: Квота субъектілерінің деректері

Электр энергиясын өндіру

Тау-кен өнеркәсібінде ішкі электр энергиясын өндіру негізінен екі қондырғыда жүзеге асырылады: «Соколовское-Сарыбай тау-кен байыту өндірістік бірлестігі» АҚ ЖЭО-да (ССГПО) және «Ақтөбе мыс компаниясы» (АМК) ТОО-ның №1 газ поршеньдік станциясы.

2024 жылы электр энергиясын өндірудің жалпы көлемі шамамен 1,096 млн МВт/сағ құрады, бұл 2023 жылмен салыстырғанда (991 мың МВт/сағ) 10,6%-ға жоғары.

ССГПО ЖЭО электр қуатын өндіруді айтарлықтай арттырды – 778,6 мыңнан 887,6 мың МВт сағ дейін (+14,0%). Өсіру бірінші кезекте кәсіпорынның байыту және түйіршіктеу қуаттарында өндірістік жүктеменің өсуіне, сондай-ақ станцияның өзінің өнімділігінің артуына байланысты. Бұл ретте №1 АМК газ поршенді станциясы 208,9 мың МВт сағ өндірді, бұл 2023 жылғы көрсеткіштен 1,7%-ға төмен.

Айта кету керек, «Қармет» АҚ көмір департаментінің шахталары, оның ішінде Ленин атындағы шахта 2023 немесе 2024 жылдары электр энергиясын өндірмеген. Ленин атындағы шахта генератормен жабдықталғанымен, жобалық генерациялау мүмкіндіктері пайдаланылмаған.

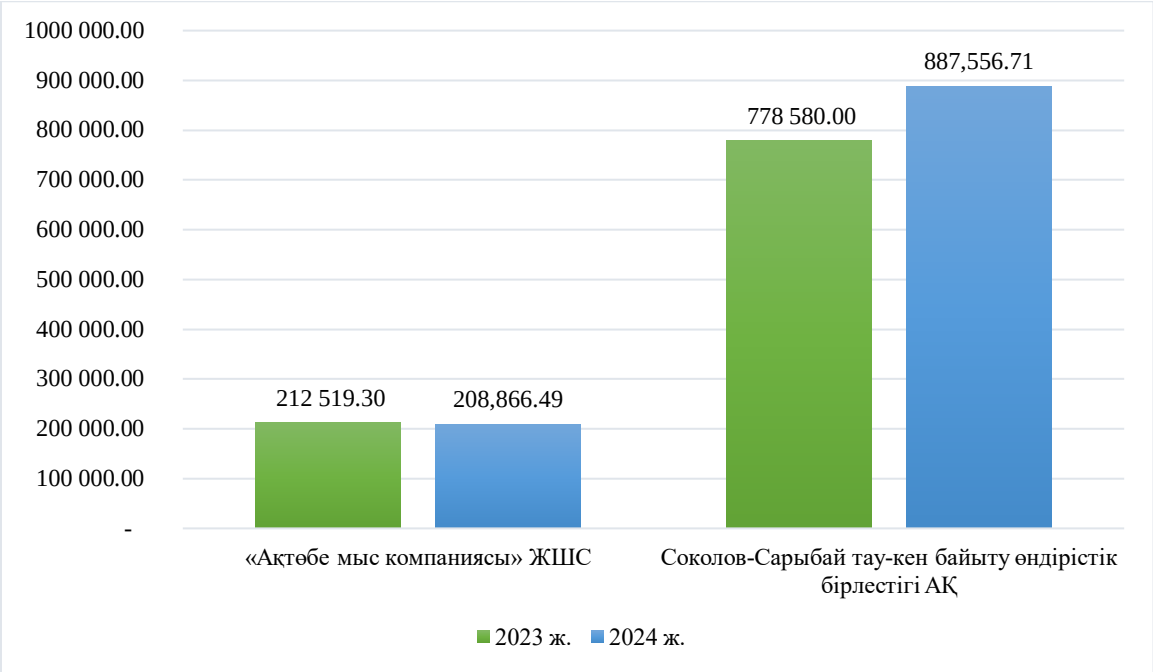

46-сурет.

Дереккөз: Квота субъектілерінің деректері

Темір рудасының түйіршіктерін өндіру

2023 жылы «ССКӨБ» АҚ түйіршіктер зауыты 4,5937 млн тонна темір рудасын өндірді, бұл 2021-2022 жылдар деңгейімен салыстырғанда шамамен 21%-ға төмендегенін көрсетті.

Дегенмен, түйіршіктер өндірісі 2024 жылы айтарлықтай өсуді көрсетіп, 5,7897 миллион тоннаға жетіп, +1,2 миллион тоннаға өсті (2023 жылмен салыстырғанда +26%). Бұл тау-кен өнеркәсібі өнімдерінің барлық түрлерінің ішінде физикалық көрсеткіштер бойынша ең үлкен өсім болды.

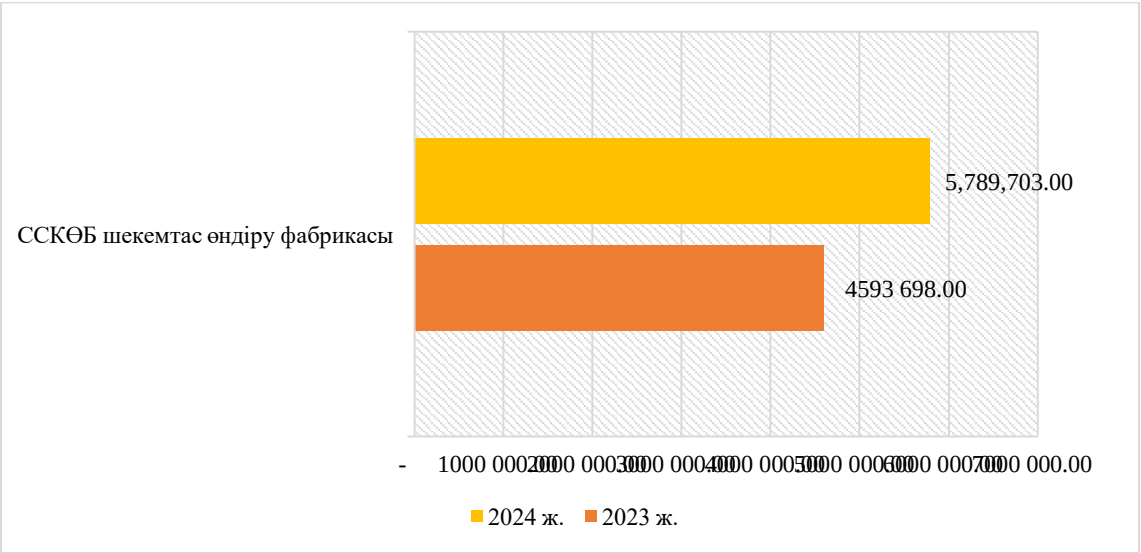

47-сурет.

Дереккөз: Квота субъектілерінің деректері

Байытылған көмір өндіру

Энергия өндіретін көмірді байыту, оның ішінде концентратты зауыттық өндіру «Qarmet» АҚ көмір департаментінің құрамына кіретін «Восточная» Орталық байыту зауытында (ЦБЗ) жүзеге асырылады.

2023 жылы зауыттың байытылған көмір өндіру көлемі 4,75 млн тоннаны құрады, бұл 2021-2022 жылдардағы орташа көрсеткіштен (4,5 млн тонна) 5,2%-ға жоғары. 2024 жылы өндіріс оң үрдісін жалғастырып, 4,95 млн тоннаға дейін өсті, бұл 2023 жылмен салыстырғанда 4,3%-ға артық (+202 мың тонна). Жалпы алғанда, екі жыл ішінде өсім шамамен 10% құрады.

48-сурет.

Дереккөз: Квота субъектілерінің деректері

Кокс өндірісі

Кокс өндірісі «Шұбаркөл Көмір» АҚ құрылымына кіретін Шұбаркөл кокс-химия зауытында жүзеге асырылады. Зауыт шұбаркөл көмірінен өндірілетін төменгі күлді арнайы кокс шығаруға маманданған және негізінен металлургиялық кәсіпорындардың қажеттіліктеріне бағытталған.

2023 жылы кокс өндіру көлемі 199,25 мың тоннаны құрады, бұл 2022 жылмен салыстырғанда 2,5%-ға төмен. 2024 жылы жағдай өзгерді: кәсіпорын қуаттарды пайдалануды арттырды, ал кокс өндіру 209,96 мың тоннаға жетті, бұл өткен жылмен салыстырғанда 5,4%-ға жоғары. Өндірістің бұл қалпына келуі ERG және Қазақмыс сияқты ірі тұтынушылар тарапынан

металлургиялық коксқа сұраныстың артуына, сондай-ақ 2022–23 жылдардағы құлдыраудан кейін зауыт жұмысын оңтайландыруға байланысты болуы мүмкін.

2024 жылы бірқатар кәсіпорындар энергия тиімділігін арттыру, шығарындыларды азайту және ресурстарды тұтынуды оңтайландыру бойынша нақты қадамдар жасады.

Майкөбе-Батыс разрезінде келесі іс-шаралар жүзеге асырылды:

Энергия тиімділігі саласында:

• Жылу ысыраптарын азайтуға бағытталған тұрғын емес ғимараттардың жылу оқшаулауы ұлғайтылды және жаңғырту жүргізілді;

• Атмосфераға ластаушы заттардың шығарындыларының ұйымдастырылған көздерінде мониторинг және аспаптық бақылау жүргізілді.

Энергияны үнемдеу саласында:

• Бос жүріс кезінде механизмдерді өшіру тәжірибесі енгізілді;

• Сыртқы жарықтандыру және электр жылыту құрылғыларын уақытылы өшіру жүзеге асырылады;

• Фоторелелері бар жарықтандыру діңгектері орнатылды;

• Карьердің толық энергетикалық балансы ай сайын жүргізіледі және жыл сайын статистикалық есеп жүргізіледі;

• Қосалқы станциялар көктемгі-жазғы уақытта бір қуат трансформаторының ауыспалы жұмысына ауыстырылды, екіншісін ажыратады;

• Блоктық релелік станция (БРС) ғимаратындағы қақпалар мен есіктерге жылуды жоғалтуды азайтатын жылу перделері орнатылды.

«Қазақмыс Көмір» ЖШС

Электр энергиясын тұтыну бойынша мыналар жүзеге асырылды:

• Су алатын сорғы қондырғыларында жиілікті түрлендіргіштерді орнату;

• Төмен өнімділіктегі электр қозғалтқыштарын тиімдірек аналогтармен ауыстыру;

• энергия шығыны жоғары аймақтардағы реактивті қуаттың орнын толтыру;

• Жарықтандыру жүйелерін және экскаватордың электр жетегін жаңғырту, бұл электр қуатын тұтынуды айтарлықтай азайтуға мүмкіндік береді.

Жанармай шығыны бойынша:

• FAS рекордерлері мен LLS деңгей өлшегіштері арқылы жанармай есебі жүйесі енгізілді;

• Үй-жайлардағы жылу шығынын азайту үшін жылыту радиаторлары экрандалған.

Бұл іс-шаралар Қазақстан Республикасының экологиялық және энергетикалық саясатының талаптарына сәйкес кәсіпорындардың ресурстардың тиімділігін арттыру және көміртегі іздерін азайту бағытында тұрақты қозғалысын көрсетеді.

2024 жылы жетекші өндірушілерде көмір өндіру жалпы тұрақтанды: «Богатырь Көмір» жауапкершілігі шектеулі серіктестігіндегі аздаған құлдырау «Қармет» АҚ шахталарындағы және «Шұбаркөл Көмір» АҚ нысандарындағы айтарлықтай өсіммен ішінара өтелді. Бұл ретте «Майкубен-Вест» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі сияқты жекелеген кәсіпорындар көлемдердің айтарлықтай қысқаруына тап болды, бұл олардың нарықтағы үлесінің төмендеуіне әкелді.

Темір рудасының түйіршіктері мен байытылған көмір өндіріс көлемінің айтарлықтай өскенін көрсетті, бұл саланың өңдеу және металлургиялық сегментін белсенді түрде қалпына келтіру мен жаңғыртуды көрсетеді.

Сонымен қатар, Рудный қаласы («ССГПО» АҚ) және Богатырская станциясы («Богатырь Көмір» ЖШС) сияқты негізгі нүктелерде меншікті көздерде (ЖЭО, қазандықтар) жылу және электр энергиясын өндіру ұлғайды. Бұл технологиялық процестер үшін, оның ішінде шикізатты байыту және дайындау үшін энергияға қажеттіліктің өсуін көрсетеді.

6-кесте. Тау-кен өнеркәсібі туралы мәліметтер

№	Ұйымның атауы	Қондырғы атауы	Өнім	2023 жылы өндірілген өнім саны	2024 жылы өндірілген өнім саны	2023 жылғы орташа мәні мен өнімнің айырмашылығы	Көрсеткіштері % -бен
1	**Богатырь Көмір ЖШС**	«Богатырь» разрезі	Көмір (өндіру)	42 926 872	42 675 178	–251 694	–0,6%
		Богатырская қазандық станциясы	Жылу энергиясы (көмір)	35 892	41 381,92	+5 489,65	+15,3%
2	**«Qarmet» АҚ Көмір департаменті**	«Саран» шахтасы	Көмір (өндіру)	644 856	1 186 488	+541 632	+84,0%
			Жылу энергиясы (көмір)	168 171	148 191	–19 980	–11,9%
		Т. Күзембаев атындағы шахта	Көмір (өндіру)	1 257 757	1 288 839	+31 082	+2,5%
			Жылу энергиясы (көмір)	101 877	89 987	-12 890	-12,7%
		Шахта им. Костенко	Көмір (өндіру)	956 764	865 393	–91 371	–9,6%
			Жылу энергиясы (көмір)	81 756	94 208	–12 452	–15,2%
		Шахта «Казахстанская»	Көмір (өндіру)	894 014	59 151	–834 863	–93,4%
			Жылу энергиясы (көмір)	73 879	91 803	–17 924	–24,3%
		Шахта «Тентекская»	Көмір (өндіру)	0	141 503	+141 503	+100%
			Жылу энергиясы (көмір)	189 338	171 299	-18 039	-9,5%
		Ленин атындағы шахта	Көмір (өндіру)	888 148	1 401 176	+513 028	+57,8%
			Электроэнергия (көмір)	0	0	0	0%

			Жылу энергиясы (көмір)	132 483	117 805	-14 678	-11,1%
		«Абай» Шахтасы	Көмір (өндіру)	476 057	570 026	+93 969	+19,7%
			Жылу энергиясы (көмір)	61 737	60 563	–1 173	-1,9%
		«Восточная» орталық байыту фабрикасы	Байытылған көмір	4 748 744	4 951 101	+202 357	+4,3%
			Жылу энергиясы (көмір)	23 352	33 173	+9 821	+42,1%
3	**«Майкөбен-Вест» ЖШС**	Майкөбен көмір кеніші	Көмір (өндіру)	3 866 746	2 275 482	–1 591 264	–41,1%
4	**«Каражыра» АҚ**	Қаражыр көмір кеніші	Көмір (өндіру)	8 200 000	7 535 719	–664 281	–8,1%
5	**«Kazakhmys Coal» (Казахмыс Коал) ЖШС**	«Жастар» көмір кеніші»	Көмір (өндіру)	9 019 708	7 615 085	–1 404 623	–15,6%
6	**«Ақтөбе мыс компаниясы» ЖШС**	№ 1 газопоршенді станциясы	Электроэнергия (басқалар)	212 519	208 867	–3 652	–1,7%
7	**Шұбаркөл көмір АҚ**	Кокс-химия өндірісі	Кокс	199 246	209 964	+10 718	+5,4%
		«Орталық» разрездері	Көмір (өндіру)	6 417 594	6 771 146	+353 552	+5,5%
		«Батыс» разрездері	Көмір (өндіру)	7 386 938	7 427 162	+40 224	+0,5%
8	**«Соколов-Сарыбай тау-кен байыту өндірістік бірлестігі» АҚ »**	Шекемтас өндіру фабрикасы	Теміркенді шекемтастар	4 593 698	5 789 703	+1 196 005	+26,0%
		жылу электр орталығы	Электроэнергия (көмір)	778 580	887 557	+108 977	+14,0%
			Жылу энергиясы (көмір)	1 284 161	1 331 095	+46 934	+3,7%
		Кен дайындау және байыту фабрикасы (КФӨҚ)	кептірілген концентрат	1 572 624	1 667 105	+94 481	+6,0%
9	**Қашары кені АҚ**	Қашар жылу орталығы	Жылу энергиясы (көмір)	112 938	104 416	–8 522	–7,5%
10	**«Altyntau Kokshetau» АҚ**	Алтын өндіру фабрикасы	Жылу энергиясы (көмір)	40 737	41 475	+738	+1,8%

4. Көміртегі квотасының бірліктерін алу мақсатында 2024 жылғы химия өнеркәсібінің квоталанатын қондырғыларының өнімін талдау

2024 жылы Қазақстанның химия өнеркәсібі экономикалық көрсеткіштермен де, мемлекеттік бастамалармен де расталған тұрақты өсу мен дамуды көрсетті.

KazХимия салалық құзыреттілік орталығының деректері бойынша саладағы өндіріс көлемі 1,12 триллион теңгеге жетті, бұл өткен жылдың көрсеткішінен 7,7% - ға артық. Химиялық өнімдердің экспорты да оң қарқын көрсетті-ол 2 миллиард АҚШ долларынан асып, 2023 жылмен салыстырғанда 13% - ға өсті. [32]

Химия өнеркәсібіндегі өнеркәсіптік өндіріс индексі 2024 жылдың қаңтар-желтоқсан айларында 102,8% құрады, бұл сектордың тұрақты өсуін көрсетеді. 2025 жылдың басында елде химиялық өнім өндірумен айналысатын 1128 кәсіпорын жұмыс істеді. Олардың 97% - ға жуығы шағын бизнес болды, бұл саланы орталықсыздандырудың жоғары дәрежесін көрсетеді. [33]

Химия өнеркәсібіндегі инвестициялық белсенділік те айтарлықтай өсті. 2024 жылы осы саладағы негізгі капиталға инвестициялар көлемі 208,4 миллиард теңгені құрады – бұл өткен жылмен салыстырғанда 21,1% - ға өсті. Қазақстан еліміздің түрлі өңірлерінде 49 жобаны іске асыра отырып, өндірістік қуаттарды белсенді дамытуда. Бұл жобалар жұмыс істеп тұрған кәсіпорындарды кеңейтуге де, жаңа технологияларды енгізуге де бағытталған. [34]

Еңбек ресурстарына келетін болсақ, 2024 жылы бұл салада шамамен 19 мың адам жұмыс істеді, бұл 2023 жылмен салыстырғанда 7% - ға аз. Жұмыспен қамтудың төмендеуіне қарамастан, химия өнеркәсібіндегі орташа айлық атаулы жалақы өткен жылмен салыстырғанда 28,3% - ға ұлғайып, 504 мың теңгені құрады. Бұл еңбек өнімділігінің өсуін және кәсіпорындардағы төлем жағдайларының жақсарғанын көрсетуі мүмкін.

Қазақстан үкіметі химия саласын индустриялық-инновациялық дамудың басымдықтарының бірі ретінде қарастырады. 2035 жылға дейін химияға шамамен 4,8 триллион теңге инвестициялау жоспарлануда. Бұл қаражат кәсіпорындарды жаңғыртуға, экспорттық әлеуетті дамытуға және шикізат пен компоненттер өндірісін оқшаулауды ұлғайтуға бағытталатын болады. [35]

Осылайша, Қазақстанның химия өнеркәсібі 2024 жылы белсенді өсу мен жаңғырту сатысында тұр, бұл оны елдің өнеркәсіптік дамуының драйверлерінің біріне айналдырады.

---

[32] https://www.kazhim.com/files/digests/17643ae336c9f8fe7430f77632014388.pdf
[33] https://stat.gov.kz/api/iblock/element/289950/file/ru/
[34] https://primeminister.kz/ru/news/v-kazakhstane-realizuetsya-49-proektov-v-sfere-khimicheskoy-promyshlennosti-30009
[35] https://dknews.kz/ru/ekonomika/359017-do-2035-goda-v-himiyu-kazahstana-vlozhat-4-8-trln

«ҚазАзот» АҚ – еліміздің азотты минералды тыңайтқыштарға деген қажеттілігін толық қанағаттандыратын Қазақстандағы аммиак пен аммиак селитрасының жалғыз өндірушісі. Құрылған сәттен бастап компания өзінің күш-жігерін тыңайтқыштар өндірісіне жұмылдырды, бұл бағытты оның дамуында басымдық ретінде анықтады.

Кәсіпорынның басты мақсаты-нарықты қол жетімді бағамен жоғары сапалы тыңайтқыштармен қамтамасыз ету және тұрақты өндірісті қолдау. Компанияның өнімі Қазақстан ішінде де, экспортқа да сатылады. Түйіршікті аммиак селитрасы мен сұйық аммиакты жеткізу теміржол және теңіз арқылы жүзеге асырылады.

Зауыт аумағында аммиак, азот қышқылы, химиялық реагенттер мен жанар-жағармай материалдарын сақтауға арналған қоймалар, сондай-ақ сыйымдылығы 10 000 тонна дайын өнім қоймасы орналасқан. Сонымен қатар, кәсіпорынның жалпы сыйымдылығы 4000 тонна болатын 100 бірлік теміржол цистерналарының жеке паркі бар.

Аммиак өндіру үшін «КазАзот» өзінің «Шағырлы-Шомысты» кен орнынан табиғи газды пайдаланады. Электр, су және басқа да материалдар сияқты энергия ресурстарын тікелей жақын орналасқан «МАЭК-Қазатомөнеркәсіп» ЖШС ішінара жеткізеді, ал кәсіпорын электр энергиясының 85% өзінің газ поршенді электр станциясынан алады.

Ішкі нарық өнім жеткізілімінің шамамен 60% алады, қалғаны Түрікменстан, Украина, Грузия, Ресей, АҚШ және т. б. қоса алғанда, ТМД және алыс шет елдерге экспортталады. Ауыл шаруашылығының жаһандық өсуіне байланысты компания болашақта өткізу нарықтарын кеңейтуді жоспарлап отыр. [36]

2024 жылы минералдық тыңайтқыштар өндіретін зауытта аммиак өндірісі 165 895,67 тонна болды. Бұл 2017–2019 жылдар аралығындағы орташа көрсеткішпен (187 504,9 тонна) салыстырғанда 11,52 %-ға төмен.

Шағырлы-Шомышты кен орнында 2024 жылы мұнай мен газ өндіру көлемі айтарлықтай азайып, 2017–2019 жылдардағы орташа көрсеткіш – 691 026,48 тоннадан 442 638,25 тоннаға дейін төмендеді. Бұл 35,94 %-дық қысқаруды білдіреді.

Сонымен қатар, жылу энергиясы бойынша күрт өсім байқалды: 2024 жылы 68 086,48 Гкал жылу өндіріліп, бұл 2017–2019 жылдардағы орташа көрсеткішпен (3 270,13 Гкал) салыстырғанда 1 983,54 %-ға артық болды.

Электр энергиясы бойынша аздаған төмендеу тіркелді: 2024 жылы 5 163,37 МВт·сағ электр энергиясы өндірілді, ал базалық кезеңде бұл көрсеткіш 5 485,86 МВт·сағ болған. Бұл 5,88 %-ға аз.

2024 жылы Газпоршеньді электр станциясында 223 248,0 МВт·сағ электр энергиясы өндірілді. Бұл 2017–2019 жылдардағы орташа көлеммен (280 003,0 МВт·сағ) салыстырғанда 20,27 %-ға төмен. (49-сурет).

[36] https://www.kazazot.kz/company/

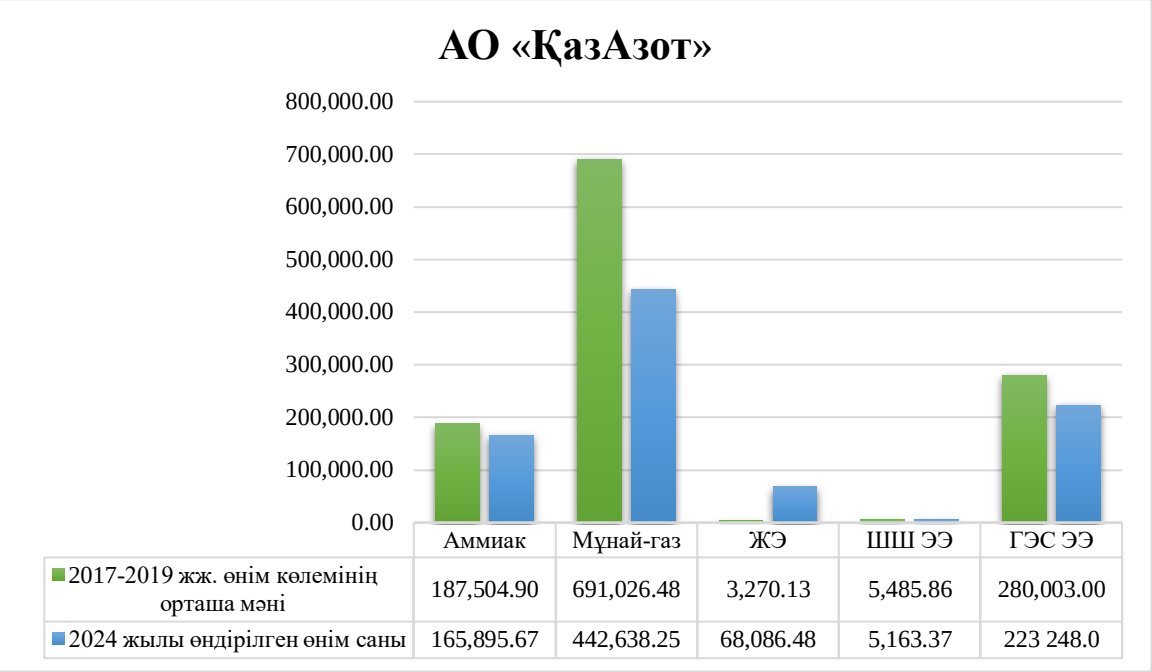

49-сурет.

Дереккөз: квоталау субъектілерінің деректері

«Жаңажамбыл фосфор зауыты» ЖШС (ЖЖФЗ) – сары фосфор және құрамында фосфор бар өнімдер шығаруға маманданған химиялық зауыт. ЖЖФЗ кенді өндіруден бастап сары фосфорды өндіруге және оны қайта бөлуге дейінгі тігінен интеграцияланған құрылымы бар бірегей өндірістік кәсіпорын болып табылады. Айта кетейік, ЖЖФЗ-да әлемдік тәжірибеде алғаш рет агломерацияланған фосфор шикізатынан сары фосфор алу технологиясы енгізілді.

Зауыт өнімдері термиялық фосфор қышқылын, тағамдық қоспаларды, синтетикалық жуғыш заттарды, автожолдарға арналған цемент-бетон қоспаларын, Болат конъюнктураларын, сондай-ақ жоғары санатты химиялық өнімдерді өндіруде қолданылады.

ЖЖФЗ кәсіпорнында әлемдік тәжірибеде алғаш рет агломерацияланған фосфат шикізатынан сары фосфор алу технологиясы енгізілді. ЖЖФЗ зауыты баяу гидратталатын ТПФН шығаруды игерді. Пеште сары фосфор шығарылған кезде түйіршікті шлак пен феррофосфор өндірілетін балқытылған өнімдер пайда болады. [37]

2024 жылы Жаңажамбыл фосфор зауытында әртүрлі өнім түрлері бойынша өндіріс көлемдерінің әрқилы динамикасы байқалды. Агломерат өндіру көлемі 2017–2019 жылдардағы орташа көрсеткішпен (1 012 232,33 тонна) салыстырғанда 6,96 %-ға азайып, 941 732 тонна болды.

Фосфор өндірісі де қысқарды – 2024 жылы 86 378 тонна өндіріліп, бұл алдыңғы орташа деңгейден (90 243,67 тонна) 4,28 %-ға төмен.

[37] https://kazakhexport.kz/ru/news/novosti-kompanii/1640

Натрий триполифосфаты бойынша ең айтарлықтай төмендеу тіркелді: оның өндіріс көлемі небәрі 2 357 тоннаны құрап, 2017–2019 жылдардағы деңгеймен (20 701,67 тонна) салыстырғанда 88,62 %-ға қысқарды.

Сонымен қатар, жылу энергиясы көлемінің өскені байқалады: 2024 жылы 318 205 Гкал өндіріліп, бұл 2017–2019 жылдардағы орташа көрсеткішпен (295 044,67 Гкал) салыстырғанда 7,86 %-ға артық (50-сурет).

50-сурет.

Дереккөз: квоталау субъектілерінің деректері

«Қазфосфат» ЖШС - ТМД және Еуропа аумағында құрамында фосфор бар тыңайтқыштар мен жемшөп фосфаттарын өндіретін жетекші компаниялардың бірі. Компания Қазақстанның химия саласын дамыту саласындағы басым міндеттерді іске асыруға, бәсекеге қабілетті және жоғары сапалы өнімі бар әлемдік нарықтарда қатысуды кеңейтуге, сондай-ақ шикізатты терең өңдейтін жоғары технологиялық өнімді жеткізуші ретінде Қазақстан Республикасының имиджін қалыптастыруға назар аударады. [38]

2024 жылы минералдық тыңайтқыштар өндіретін кәсіпорында негізгі өнім түрлері бойынша өндіріс көлемінің айтарлықтай өсімі тіркелді.

Күкірт қышқылының өндірісі үш есеге жуық артып, 2017–2019 жылдардағы орташа көрсеткіш – 86 265 тоннадан 275 119 тоннаға жетті. Бұл 218,9 %-дық әсерлі өсімді көрсетеді.

[38] https://www.kpp.kz/ru/about

Аммофос өндірісі де едәуір артты – 2024 жылы 474 142 тонна өндіріліп, бұл алдыңғы орташа деңгеймен (315 821,67 тонна) салыстырғанда 50,11 %-ға жоғары.

Азықтық трикальцийфосфат бойынша да оң динамика байқалады: оның өндірісі 12 241,85 тоннадан 16 832 тоннаға дейін өсіп, 37,48 %-ға ұлғайды.

Сонымен қатар, жылу энергиясы бойынша шамалы төмендеу тіркелді – 2024 жылы 99 913 Гкал өндіріліп, бұл 2017–2019 жылдардағы орташа деңгеймен (103 839,67 Гкал) салыстырғанда 3,78 %-ға аз (51-сурет).

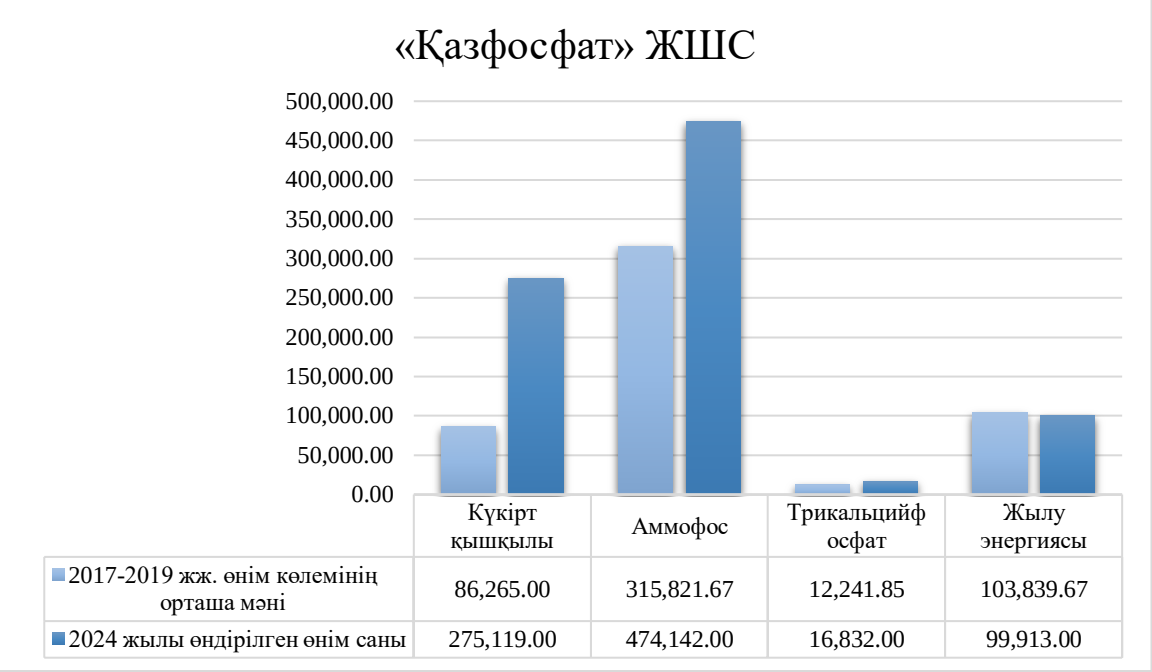

51-сурет.

Дереккөз: квоталау субъектілерінің деректері

«Ақтөбе хром қосылыстары зауыты» АҚ (АХҚС) – Қазақстан, Ақтөбе қаласында орналасқан өнеркәсіптік кәсіпорын. Зауыт монохромат пен натрий бихроматын, хром ангидридін, хром тотықтырғыштарын және басқа да өнімдерді шығарады. Шикізат ретінде хром кені қолданылады. Зауыт шығаратын хром қосылыстары авиация, мұнай, мұнай өндіру, фармацевтика, бояу, тоқыма, былғары және басқа салаларда қолданылады. Кәсіпорынның өнімдері көптеген елдерге, соның ішінде АҚШ, Бельгия, Жапония, Франция, Германия және басқаларға экспортталады. [39]

2024 жылы Ақтөбе хром қосындылары зауытында әртүрлі өнім түрлері бойынша өндіріс көлемінің әрқилы өзгерістері байқалды. Натрий

39 https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%90%D0%BA%D1%82%D1%8E%D0%B1%D0%B8%D0%BD%D1%81%D0%BA%D0%B8%D0%B9_%D0%B7%D0%B0%D0%B2%D0%BE%D0%B4_%D1%85%D1%80%D0%BE%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D1%8B%D1%85_%D1%81%D0%BE%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D0%B9

монохроматының өндірісі 2017–2019 жылдардағы орташа көрсеткішпен (104 271,67 тонна) салыстырғанда 81 875,1 тоннаға дейін қысқарып, 21,47 %-ға азайды. Сонымен қатар, металлургиялық хром тотығының өндірісі сәл ғана өсіп, 29 118 тоннадан 29 928,02 тоннаға жетті, бұл 2,75 %-дық өсімді құрайды. Пигменттік хром тотығы бойынша айтарлықтай төмендеу тіркелді: орташа есеппен 4 974,67 тонна өндірілсе, 2024 жылы бұл көрсеткіш небәрі 334,1 тонна болды. Төмендеу 93,29 %-ды құрады. Керісінше, хром гидроксидінен алынатын пигменттік хром тотығының өндірісі 2 531 тоннадан 2 838 тоннаға дейін артып, 12,14 %-ға өсті. Хром сульфатының өндірісі едәуір қысқарды – 13 593,83 тоннадан 3 792,33 тоннаға дейін, бұл 72,12 %-дық азаюды білдіреді. Сол сияқты, хром ангидридінің өндірісі де екі есеге жуық азайып, 20 146,33 тоннадан 9 564,82 тоннаға дейін төмендеді. Бұл – 52,53 %-дық қысқару (52-сурет).

52-сурет.

Дереккөз: квоталау субъектілерінің деректері

«Кентавр» ЖШС – тағамдық этил спиртін өндіретін зауыт.

2024 жылы спирт өндіретін зауытта этил спиртін өндіру көлемі айтарлықтай артты. 2017–2019 жылдардағы орташа көрсеткіш – 2 253,01 тонна болса, 2024 жылы бұл көрсеткіш 11 484,36 тоннаға жетіп, 409 %-ға ұлғайды. Сол сияқты, құрама жемге арналған құрғақ белсенді қоспа өндірісі де едәуір өсіп, 2 799,3 тоннадан 6 584,53 тоннаға дейін көбейді. Бұл 135,03 %-дық өсімді білдіреді (53-сурет).

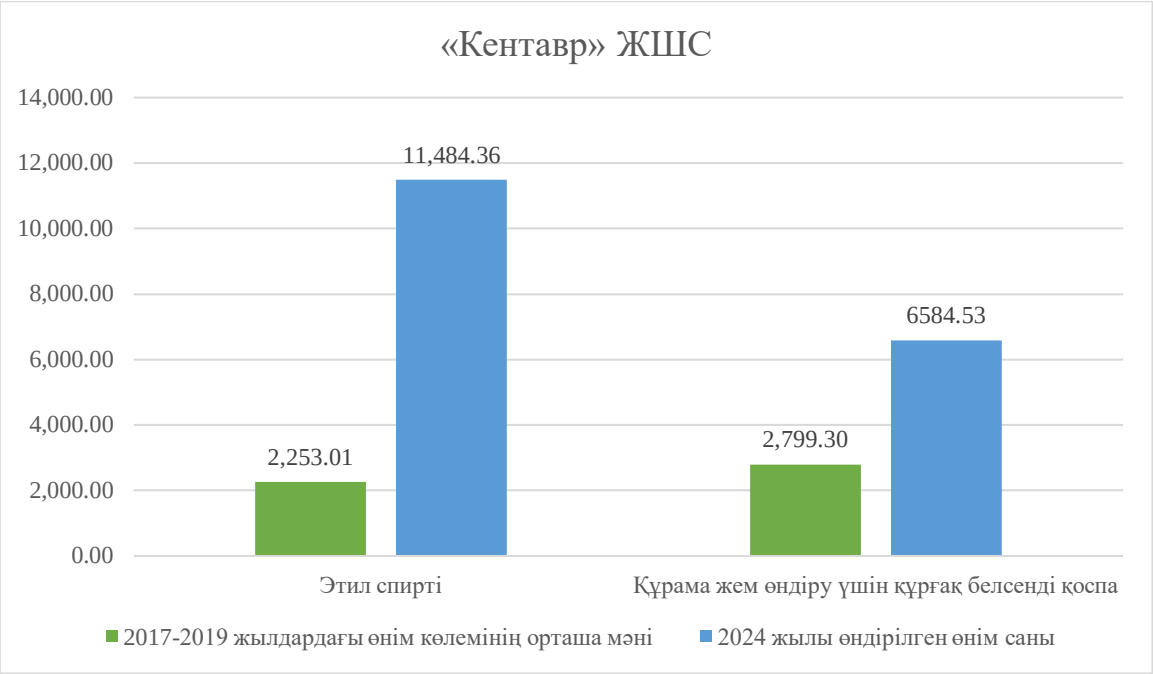

53-сурет.

Дереккөз: квоталау субъектілерінің деректері

Химия өнеркәсібіндегі өндіріс факторларын талдай отырып, қарастырылып отырған кезеңде сала өнім өндіру көлемінің тек шамалы қысқаруын көрсеткенін байқауға болады (7-кесте).

7-кесте. Химия өнеркәсібінің өндірілген өнімінің деректері

№	Мекеме атауы	Қондырғы атауы	Өнімдер	2017-2019 жылдар бойынша өнім көлемінің орташа мәні	2024 жылы өндірілген өнім көлемі	Айырмашылық	Көрсеткіштер %
1	«ҚазАзот» АҚ	Минералды тыңайтқыштар шығаратын зауыт	Аммиак	187 504,9	165 895,67	21 609,23	-11,52
		Шағырлы-Шомышты	Мұнай және газ (өндіріс)	691 026,48	442 638,25	248 388,23	-35,94
			Жылу энергиясы	3 270,13	68 086,48	-64 816,35	1982,07

			Электр энергиясы	5 485,86	5 163,37	322,5	-5,87
		Газ поршенді электр станциясы	Электр энергиясы (басқалар)	280 003	223 248	56 755	-20,26
2	**«ЖЖФЗ» ЖШС**	Жаңажамбыл фосфор зауыты	Агломерат	1 012 232,33	941 732	70 500,33	-6,96
			Фосфор	90 243,67	86 378	3 865,67	-4,28
			Натрий триполифосфаты	20 701,67	2 357	18 344,67	-88,61
			Жылу энергиясы (басқалар)	295 044,67	318 205	-23 160,33	7,84
3	**«Қазфосфат» ЖШС**	Минералды тыңайтқыштар	Күкірт қышқылы	86 265	275 119	-188 854	218,92
			Аммофос	315 821,67	474 142	-158 320,33	50,12
			Үшкальций фосфатымен қоректендіріңіз	12 241,85	16 832	-4 590,15	37,49
			Жылу энергиясы (басқалар)	103 839,67	99 913	3 926,67	-3,78
4	**«Ақтөбе хром қосындылары зауыты» АҚ «Кентавр» ЖШС**	Ақтөбе хром қосындылары зауыты Спирт өндіретін зауыт	Натрий монохроматы	104 271,67	81 875,1	22 396,57	-21,47
			Хром оксиді – металлургиялық	29 118	29 928,02	-810,02	2,78
			Хром оксиді - пигмент	4 974,67	334,1	4 640,57	-93,28
			Хром гидроксидінен алынған пигментті хром оксиді	2 531	2 838	-307	12,12
			Хром сульфаты	13 593,83	3 792,33	9 801,5	-72,1
			Хром ангидриді	20 146,33	9 564,82	10 581,51	-52,52
5	**«ҚазАзот» АҚ**	Минералды тыңайтқыштар шығаратын зауыт	Этил спирті	2 253,01	11 484,36	-9 231,35	409,73
			Құрама жем өндіру үшін құрғақ белсенді қоспа	2 799,3	6584,53	-3 785,24	135,22

Барлығы	**3 283 368,7**	**3 266 111,03**	**-17 257,67**	**-0,52**

Қазақстанның химия өнеркәсібіндегі жалпы өнім көлемі 2024 жылы 3 266 111,03 тоннаны құрады, бұл 2017–2019 жылдардағы орташа көрсеткішпен (3 283 368,7 тонна) салыстырғанда сәл төмен. Осылайша, өндіріс көлемі 0,52 %-ға қысқарған, бұл өнім шығару деңгейінің тұрақтылығын сақтай отырып, оның шамалы азайғанын көрсетеді.

5. Көміртегі квотасының бірліктерін алу мақсатында 2024 жылғы металлургия өнеркәсібінің квоталанатын қондырғыларының өнімін талдау

Қазақстан Республикасының металлургия өнеркәсібі елдің өнеркәсіптік өндірісі мен экспортының едәуір бөлігін қалыптастыра отырып, экономиканың негізгі салаларының бірі болып табылады. Сонымен қатар, ол парниктік газдар шығарындыларының аса ірі көздерінің бірі болып табылады, әсіресе қара және түсті металлургия секторларында. Бұл саладағы өндірістік процестер, оның ішінде күйдіру, балқыту, агломерация, шойын, болат, алюминий, мыс және ферроқорытпа өндірісі жоғары энергия сыйымдылығымен және көміртекті сыйымдылығымен сүйемелденеді.

ШСЖ-ға 2023-2024 жылдары өндірістік қызметті жүзеге асырған Қазақстан Республикасының металлургия өнеркәсібінің мынадай кәсіпорындары кіреді:

- «QARMET» АҚ
- «Кастинг» ЖШС
- «KSP Steel» ЖШС
- «Қазақстан электролиз зауыты» АҚ
- «Kazakhmys Smelting (Қазақмыс Смэлтинг)» ЖШС
- «Қазмырыш» ЖШС
- «Теміртау электр металлургия комбинаты» АҚ
- «Тараз металлургия зауыты» ЖШС
- «Қазақстан алюминийі» АҚ
- «Қазхром» ТҰК» АҚ
- «Ақтөбе рельс-арқалық зауыты» ЖШС
- «Текелі тау-кен өңдеу кешені» ЖШС

1. «QARMET» АҚ

«QARMET» АҚ Қазақстан Республикасындағы ірі металлургия өнімдерін өндірушілердің бірі болып табылады. «QARMET» АҚ - Қазақстан Республикасының ірі металлургиялық кәсіпорындарының бірі, ол қара металлургияның толық цикліне мамандандырылған: кокс-химия өндірісі мен домна балқытуынан бастап көміртекті болат шығаруға және өз қуаттарын энергиямен қамтамасыз етуге дейін. Кәсіпорын парниктік газдар шығарындыларымен сауданың ұлттық жүйесіндегі квоталанатын объектілердің қатарына кіреді және оның қызметі шығарындылардың көлемі мен көміртегі квоталарын есептеудің дұрыстығы мәніне міндетті түрде жыл сайын талдауға жатады.

Кәсіпорында мынадай технологиялық қондырғылар байқалады: кокс, агломерация, домна және конвертор цехтары, әктасты күйдіру цехы, сондай-ақ көмір негізінде жылу және электр энергиясын өндіретін жылу электр орталықтары (ТЭЦ-2 және ЖЭО-ПВС).

Кәсіпорынның барлық негізгі қондырғыларында өндіріс көлемінің едәуір ұлғаюы тіркелді. Атап айтқанда:

- Кокс өндірісі 1 982 986 тоннадан 2 356 342 тоннаға дейін ұлғайды (+ 373 356 тонна/+ 18,8%);
- Агломерат - 4 850 598 тоннадан 5 432 806 тоннаға дейін (+ 582 208 тонна/+ 12%);
- Сұйық шойын - 2 756 640 тоннадан 3 179 754 тоннаға дейін (+ 423 114 тонна/+ 15,3%);
- Көміртекті болат - 3 093 106 тоннадан 3 554 374 тоннаға дейін (+ 461 268 тонна/+ 14,9%);
- Әк - 457 769 тоннадан 544 902 тоннаға дейін (+ 87 133 тонна/+ 19%);
- Электр энергиясын (ЖЭО-2) өндіру 555 381 тоннаға, жылу энергиясын (ЖЭО-2) өндіру 287 345 тоннаға өсті;
- ЖЭО-ПВС бойынша өсім электр энергиясы бойынша 27 964 тоннаны және жылу бойынша 52 370 тоннаны құрады.

Өнім көлемінің осындай тұрақты өсуі энергияны қажетсінетін және көміртекті қажетсінетін процестерді қоса алғанда, өндірістік белсенділіктің кеңеюін көрсетеді. Бұл өз кезегінде парниктік газдар шығарындылары көлемінің өсуіне тікелей әсер етеді.

2. «KSP Steel» ЖШС

«KSP Steel» ЖШС - Павлодар облысының аумағында өндірістік қызметті жүзеге асыратын металлургиялық кәсіпорын. Қызметтің негізгі бағыты - көміртекті болат, құбыр өнімдері, арматуралық прокат, болат шарлар өндірісі, сондай-ақ ферроқорытпа, шойын және сұйық металл шығаруды қоса алғанда, қосалқы металлургия.

Бірқатар негізгі өндірістер бойынша көлемнің төмендеуі тіркелді. Мысалы, 2024 жылы көміртекті болат өндірісінің көлемі 82 жылмен салыстырғанда 2023 мың тоннаға қысқарды. Сондай-ақ, құбыр өнімдерінің өндірісі 46 мың тоннаға, ферроқорытпа өндірісі 2 мың тоннаға азайды. Бұл өндірістік қуаттарды уақытша консервациялауға, нарықтық факторларға немесе ресурстарды ішкі қайта бөлуге байланысты болуы мүмкін.

Сонымен қатар, басқа бағыттарда тұрақты өсу байқалды. Болат шарлар өндірісі көлемінің 2,3 есеге жуық ұлғаюы ерекше байқалады, бұл кәсіпорынның акцентінің қосылған құны жоғары өнімге қарай ауытқуын көрсетеді. Сондай-ақ арматуралық прокат пен шойынның көлемі өсті. Өсу

«сұйық металл» санаты бойынша да тіркелген, бұл базалық балқыту белсенділігінің сақталуын растайды.

Осылайша, жиынтық көлемнің жалпы төмендеуіне қарамастан, өндіріс құрылымында көміртегі жүктемесіне әсер ететін сапалық өзгерістер болды.

3. «Қазақстан электролиз зауыты» АҚ

«Қазақстан электролиз зауыты» АҚ - алюминийді және онымен байланысты графиттелген бұйымдарды өндіруді жүзеге асыратын түсті металлургияның ірі кәсіпорны. Зауыт еліміздің өнеркәсіптік кешенінің құрылымында маңызды рөл атқарады.

2023 және 2024 жылдардағы өнім көлемін талдау қорытындылары бойынша екі негізгі бағыт бойынша да оң динамика тіркелді:

Алюминий.

Өндіріс көлемі 2023 жылғы 260 875,87 тоннадан 2024 жылы 264 506,97 тоннаға дейін ұлғайды, бұл 3 631,10 тоннаға өсімді құрайды. Бұл орташа, бірақ тұрақты өсім зауыттың негізгі металы бойынша өндірістік қуаттың жалпы өсуін көрсетеді.

Күйдірілген анодтар.

Электродтар өндіретін цехта өнім шығару 91 120,16 тоннадан 121 673,55 тоннаға дейін өсті, бұл айтарлықтай өсімді білдіреді - 30 мың тоннадан астам немесе шамамен + 34%. Бұл ұлғаю ішкі технологиялық жақсартулармен де, тапсырыстар көлемінің кеңеюімен де (оның ішінде экспорттық) немесе жеке тұтыну үшін анодтарды күйдірудің неғұрлым қарқынды цикліне көшумен де байланысты болуы мүмкін.

2024 жылдың есепті кезеңінде «Қазақстан электролиз зауыты» АҚ қорытынды өнім (алюминий) бойынша да, технологиялық ұштасқан өнім (анодтар) бойынша да өндірістік белсенділіктің тұрақты өсуін көрсетті.

4. «Kazakhmys Smelting (Қазақмыс Смэлтинг)» ЖШС

«Kazakhmys Smelting» ЖШС - Балқаш мыс балқыту зауыты мен Жезқазған өнеркәсіптік алаңын біріктіретін Қазақстан Республикасының мыс балқыту саласының негізгі кәсіпорындарының бірі.

2023-2024 жылдардың қорытындылары бойынша екі нысанда да мыс өндірісі көлемінің ұлғаюы тіркелді, бұл ретте Балқаш зауытында өсім ерекше байқалды.

2023 жылы Балқаш зауытында 168 543,49 тонна, ал 2024 жылы - 199 330,00 тонна мыс өндірілді, бұл 30 786,51 тоннаға немесе шамамен + 18% -ға өсімді құрайды. Мұндай серпін қуаттардың тұрақты жүктелуін, сондай-ақ

өндірістік желілердің кеңеюін, жаңғыртуды немесе экспорттық нарықтардағы сұраныстың өсуін көрсетеді.

Жезқазған алаңы да шығаруды ұлғайтты: 2023 жылғы 151 810,11 тоннадан 2024 жылы 166 187,56 тоннаға дейін. Бұл 14 377,45 тоннаға немесе шамамен + 9,5% -ға өсім, бұл да оң өндірістік серпінді көрсетеді.

Кәсіпорын жалпы екі өндірістік алаңда да мыс шығарудың сенімді өсімін көрсетті. Бұл өзгерістер технологиялық құрылымды сақтаған кезде парниктік газдар шығарындыларының, әсіресе мыс балқытудың энергияны көп қажет ететін және жоғары температуралық процестерінде пропорционалды өсуін куәландырады.

5. «Қазмырыш» ЖШС

«Қазмырыш» ЖШС Шығыс Қазақстанның бірнеше ірі металлургиялық және байыту кәсіпорындарын, соның ішінде Өскемен және Риддер металлургиялық кешендерін, сондай-ақ Риддер тау-кен байыту кешенін біріктіреді. Кәсіпорын қызметінің негізгі бағыттары мыс, қорғасын, мырыш және ілеспе химиялық өнім өндіру болып табылады.

Өскемен металлургия кешенінде 2024 жылы көптеген позициялар бойынша сенімді өсу байқалды. Мыс өндірісі 42 108 тоннадан 46 933 тоннаға дейін ұлғайды, бұл 4 825 тоннаға немесе 11,5% -ға өсімді құрайды. Күкірт қышқылын шығару көлемі 478 940 тоннадан 556 260 тоннаға дейін - 77 320 тоннаға немесе 16,1% -ға өсті. Тазартылған қорғасын да айтарлықтай өсуді көрсетті: 95 905 тоннадан 110 232 тоннаға дейін, бұл 14 327 тоннаға немесе 14,9% -ға ұлғаюға баламалы. Қорғасын кекінің өндірісі 34 902 тоннадан 45 155 тоннаға дейін (+ 10 253 тонна немесе 29,4%), ал мырыш күйегінің өндірісі 233 930 тоннадан 260 947 тоннаға дейін (+ 27 017 тонна немесе 11,6%) өсті. Бұл ретте мырыш сульфаты бойынша 6 075 тоннадан 4 824 тоннаға (-20,6%) дейін төмендеу байқалады, ал вельцвозгондардың көлемі 37 057 тоннадан 36 122,7 тоннаға (-2,5%) дейін қысқарды.

Риддер металлургия кешенінде динамика әр бағытты болды. Мырыш сульфатының өндірісі 3 091 тоннадан 3 844 тоннаға дейін ұлғайды, бұл 753 тоннаға немесе 24,4% -ға өсуді құрайды. Күкірт қышқылын шығару көлемі 164 036 тоннадан 154 855 тоннаға дейін, яғни 9 181 тоннаға немесе -5,6% -ға төмендеді. Вельцвозгондар іс жүзінде өзгерген жоқ (2024 жылғы 93 096 тоннаға қарағанда 2023 жылы 93 137 тонна, -0,04%). Қорғасын кекінің өндірісі 14 662 тоннадан 14 613 тоннаға дейін (-0,3%) қысқарды, ал мырыш тұнбасы 202 164 тоннадан 173 628 тоннаға дейін азайды, бұл 28 536 тоннаға немесе -14,1% -ға төмендеуге баламалы.

Осылайша, 2024 жылдың қорытындысы бойынша «Қазмырыш» ЖШС Өскемен кешенінің негізгі өндірістік қондырғыларында, әсіресе мыс,

қорғасын және күкірт қышқылы бойынша тұрақты өсім көрсетіп отыр. Сонымен қатар Риддер кешенінде жекелеген позициялар бойынша орташа төмендеумен және басқалары бойынша жергілікті ұлғаюмен жұмыс тұрақтылығы сақталуда. Жалпы, кәсіпорын құрамында металл бар жүктемесі жоғары өнім шығаруды арттыруды жалғастыруда, бұл тұрақтылықты да, өндірістік әлеуеттің өсуін де көрсетеді.

6. «Теміртау электр металлургия комбинаты» АҚ

«Теміртау электр металлургия комбинаты» АҚ химия-металлургия бейініндегі өнім өндірісін жүзеге асырады. Квоталанатын қондырғы - химия-металлургия зауыты, онда негізгі бағыт кальций карбидін шығару болып табылады.

2023 жылы кальций карбидін өндіру көлемі 25 519,07 тоннаны құрады. 2024 жылы бұл көрсеткіш 23 088,49 тоннаға дейін төмендеді, бұл 2 430,58 тоннаға немесе -9,5% -ға төмендеуді құрайды. Бұл көлемдердің орташа, бірақ едәуір қысқаруы технологиялық немесе өндірістік шектеулерге де, сондай-ақ өнімді тұтынушылар тарапынан сұраныстың төмендеуіне де байланысты болуы мүмкін (мысалы, болат құю немесе газ генераторлары өнеркәсібінде).

Ферроқорытпа, әк және жылу энергиясы сияқты өзге де өнім түрлері талданатын жылы өндірілмеген.

Осылайша, кәсіпорын 2024 жылы кальций карбидін шығаруға маманданудын сақтап қалды, бұл ретте өндіріс көлемінің өткен жылмен салыстырғанда 9,5% -ға төмендеуі тіркелді. Өндірістік белсенділіктің жалпы бейіні номенклатураны кеңейтпей, тұрақты болып қалды.

7. «Тараз металлургия зауыты» ЖШС

«Тараз металлургия зауыты» ЖШС ферроқорытпа, электродты бағыттағы өнім және газ тазартылған антрациттер өндірісіне маманданған. 2023 жылы ферроқорытпа өндірісінің көлемі 6 923,00 тоннаны құрады, ал 2024 жылы ол 27 543,00 тоннаға дейін өсті, бұл 298% -ға өсімге сәйкес келеді. Электродтар өндірісі 24 690,00 тоннадан 29 417,00 тоннаға дейін (+ 19,1%) ұлғайды. Газ тазартылған антрацит шығару 5 597,40 тоннадан 9 652,00 тоннаға дейін, яғни 72% -ға өсті. Екі кезеңде де жылу энергиясын өндіру жүзеге асырылмаған. Жалпы, кәсіпорын барлық қызмет бағыттары бойынша айтарлықтай өсім көрсетті.

8. «Қазақстан алюминийі» АҚ

«Қазақстан алюминийі» АҚ 2024 жылы сазбалшық шығару көлемін 1 410 000,00 тоннадан 1 530 000,00 тоннаға дейін (+ 8,5%) ұлғайтты. Электр энергиясын өндіру 1 967 772,79-дан 2 138 195,48 МВт · сағ (+ 8,7%) дейін өсті, бұл өнім шығарудың өсуіне байланысты энергия тұтынудың артуымен қисынды байланысты. Жылу энергиясының көлемі 6 716 009,59-дан 6 510 927,10 Гкал-ға дейін төмендеді, бұл 3,1% -ға төмендеуді құрайды. Осылайша, кәсіпорын негізгі өндірістік бағыттар бойынша оң серпін көрсетті.

9. «Қазхром» ТҰК» АҚ

«Қазхром» ТҰК» АҚ бірнеше ірі өндірістік алаңдарды біріктіреді: Ақсу және Ақтөбе ферроқорытпа зауыттары, сондай-ақ Дөң тау-кен байыту комбинаты. Ақсу зауытында агломерат өндірісі 194 435,00 тоннадан 229 952,00 тоннаға дейін (+ 18,2%), ал ферроқорытпа өндірісі 1 008 088,39 тоннадан 1 008 088,39 тоннаға дейін (өзгеріссіз) өсті. Жылу энергиясын өндіру 524 658,00-ден 546 963,79 Гкал-ға дейін (+ 4,3%) ұлғайды.

Ақтөбе зауытында ферроқорытпа көлемі 612 883,95 тоннадан 710 164,95 тоннаға дейін (+ 15,9%) қысқарды, әк өндірісі 2023 және 2024 жылдары 0 тоннаны құрады.

Сондай-ақ, Дон ТБК-де өсім байқалды: электр энергиясы 1 065 673,36-дан 881 112,71 МВт · сағатқа (-17,3%) дейін төмендеді, ал хром концентраттарының өндірісі 693 116,00-ден 858 420,00 тоннаға (+ 23,9%) дейін өсті, ал жылу энергиясы 504 236,64-тен артты 504 236,64 Гкал дейін (бұрынғы деңгейде). Жалпы «Қазхром» бойынша түрлі бағыттағы, бірақ негізінен оң динамика байқалады

10. «Ақтөбе рельс-арқалық зауыты» ЖШС

«Ақтөбе рельс-арқалық зауыты» ЖШС - рельс өнімдерін шығаруға бағытталған ауыр металлургияның мамандандырылған кәсіпорны. Өндірістік циклды ұстау тұрақты энергиямен жабдықтауды талап етеді, оны кәсіпорын өз қондырғыларымен: отынның әртүрлі түрлерінде жұмыс істейтін газ жалын генераторларымен және қыздыру пештерімен қамтамасыз етеді.

2023 жылы кәсіпорынның қондырғыларында өндірілген электр энергиясының жалпы көлемі 246 476,43 МВт · сағ құрады, бұл штаттық өндірістік жүктемеге сәйкес келетін жабдықтың жоғары жүктемесін көрсетеді. Алайда 2024 жылы бұл көрсеткіш 134 507,37 МВт · сағ дейін төмендеді, бұл 111 969,06 МВт · сағ немесе - 45,4% -ға төмендеуді құрайды. Мұндай қысқарту өндірістік белсенділіктің жалпы құлдырауымен, сондай-ақ энергия қондырғыларының жұмысындағы техникалық немесе пайдалану

шектеулерімен (оның ішінде сыртқы желіден сатып алынатын электр энергиясына көшумен) байланысты болуы мүмкін.

Сонымен қатар, 2024 жылы жылу энергиясын өндіру көлемі бойынша өсім байқалды. Егер 2023 жылы қыздыру пештерінде 98 787,66 Гкал өндірілсе, 2024 жылы - 107 494,32 Гкал өндірілді, бұл 8 706,66 Гкал немесе + 8,8% -ға ұлғаюға сәйкес келеді. Бұл технологиялық акценттің металдарды термиялық өңдеу жағына ығысуын (мысалы, термоөңдеу, шыңдау немесе рельстерді босату кезінде) не қондырғыларды неғұрлым тиімді пайдалануды көрсетуі мүмкін.

Осылайша, кәсіпорынның энергия бейіні 2024 жылы өзгеріске ұшырады: бір мезгілде жылу энергиясының өсуі кезінде электр энергиясы өндірісінің айтарлықтай төмендеуі байқалады, бұл өндірістік конфигурацияның немесе энергиямен жабдықтау схемасының өзгеруін көрсетеді.

11. «Текелі тау-кен өңдеу кешені» ЖШС

«Текелі тау-кен өңдеу кешені» ЖШС есепті кезеңде өндірістік қызметті жүзеге асырмады. Берілген мәліметтерге сәйкес, 2023 және 2024 жылдары агломерат пен шойынды шығару көлемі 0 тоннаны құрады, бұл өндірістік процестің толық тоқтатылғанын көрсетеді.

Мұндай жағдай кәсіпорынның техникалық консервациясымен, жаңғыртудың өтпелі кезеңімен не экономикалық себептермен (мысалы, қайта өңдеу үшін өнімге немесе шикізатқа сұраныстың болмауы) байланысты болуы мүмкін. Кез келген жағдайда, ағымдағы сәтте «Текелі тау-кен өңдеу кешені» ЖШС өндірістік қуаттары іс жүзінде пайдаланылмайды, бұл есептілікте шығарындылардың болмауы және өндірістік белсенділік ретінде көрсетіледі.

Талдау нәтижелері бойынша 2024 жылы металлургия өнеркәсібіндегі квоталанатын қондырғылардың көпшілігі 2023 жылмен салыстырғанда өндіріс көлемін арттырғаны анықталды. Бұл өз кезегінде парниктік газдар шығарындыларының өсуіне ықпал етті.

Сонымен қатар, өндірістік қызметі болмаған бірқатар объектілер бойынша (мысалы, «Кастинг» ЖШС және «Текелі тау-кен өңдеу кешені» ЖШС).

Төменде 8-кестеде әрбір кәсіпорын бойынша жиынтық деректер келтірілген.

8-кесте. Металлургия өнімдері бойынша деректер (2023-2024 жж.)

№	Ұйымның атауы	Қондырғының атауы	Өнім	2023 жылға өндірілген өнім	2024 жылға өндірілген өнім	Орташа мәні мен 2023 жылғы өнімнің айырмашылығы
1	**«Qarmet»** АҚ Болат департаменті	кокс цехы	Кокс	1 982 986	2 356 342	373 356,00
		Агломерациялық цех	Агломерат	4 850 598	5 432 806	582 208,00
		Домна цехы	Сұйық шойын	2 756 640	3 179 754	423 114,00
		Конвертор цехы	Көміртекті болат	3 093 106	3 554 374	461 268,00
		Әктасты күйдіру цехы	Әк	457 769	544 902	87 133,00
		ЖЭО-2	Электроэнергия (көмір)	1 652 710	2 208 091	555 381,00
			Жылуэнергия (көмір)	2 400 248	2 687 593	287 345,00
		ЖЭО-ПВС	Электроэнергия (көмір)	379 514	407 478	27 964,00
			Жылуэнергия (көмір)	741 052	793 422	52 370,00
3	**«KSP Steel» ЖШС**	Павлодар филиалы	көміртекті болат	175 073,77	92 267,45	-82 806,32
			Ферроқорытпалар	9 802,79	7 701,90	-2 100,89
			Құбырлар	111 111,21	65 144,85	-45 966,37
			Сұйық металл	159,26	225,82	66,55
			Арматуралық илек	14 415,05	16 756,71	2 341,66
			Болат шарлар	9 634,76	22 434,77	12 800,01
			Шойын	105,80	127,74	21,94
4	**«Қазақстан электролиз зауыты» АҚ**	электролиз цехі	Алюминий	260 875,87	264 506,97	3 631,10
		Электродтар өндіретін цех	Күйдірілген анодтар	91 120,16	121 673,55	30 553,39
5	**«Kazakhmys Smelting (Казахмыс Смэлтинг) ЖШС**	Балқаш мыс балқыту зауыты Балқаш алаңы	Мыс	168 543,49	199 330,00	30 786,51
		Жезқазған мыс балқыту зауыты Жезқазған алаңы	Мыс	151 810,11	166 187,56	14 377,45
6	**«Қазмырыш» ЖШС**	Өскемен металлургия кешені	Мыс	42 108,00	46 933,00	4 825,00
			күкірт қышқылы	478 940,00	556 260,00	77 320,00
			мырыш сульфаты	6 075,00	4 824,00	-1 251,00
			Вельцвозгондар	37 057,00	36 122,70	-934,30
			Тазартылған қорғасын	95 905,00	110 232,00	14 327,00
			Қорғасын кек	34 902,00	45 155,00	10 253,00
			Мырыш қышқылы	233 930,00	260 947,00	27 017,00

		Риддер металлургия кешені	күкірт қышқылы	164 036,00	154 855,00	-9 181,00
			мырыш сульфаты	3 091,00	3 844,00	753,00
			Вельцвозгондар	93 137,00	93 096,00	-41,00
			Қорғасын кек	14 662,00	14 613,00	-49,00
			Мырыш қышқылы	202 164,00	173 628,00	-28 536,00
		Риддер тау-кен байыту кешені	гипстен жасалған шлам		-	0,00
		Риддер тау-кен байыту кешенінің «Риддер қаласындағы қазандық»	Жылу энергиясы (көмір)		-	0,00
7	**«Теміртау электр металлургия комбинаты» АҚ**	Химия-металлургия зауыты	Ферроқорытпалар		0,00	0,00
			Кальций карбиді	25 519,07	23 088,49	-2 430,58
			Әк		0,00	0,00
			Жылу энергиясы		0,00	0,00
8	**«Тараз металлургия зауыты» ЖШС**	Тараз металлургия зауыты	Ферроқорытпалар	6 923,03	741,37	-6 181,66
			электродты өнім	24 690,00	27 543,00	2 853,00
			газкальцинирленген антрацит	5 590,40	9 652,00	4 061,60
9	**«Қазақстан алюминийі» АҚ**	Павлодар алюминий зауыты	сазбалшық	1 410 000,0	1 530 000,00	120 000,00
		жылу электр орталығы	Электроэнергия (көмір)	1 967 772,7	2 138 195,48	170 422,69
			Жылуэнергия (көмір)	6 716 009,5	6 510 927,10	-205 082,49
10	**«Қазхром» ТҰК» АҚ**	Ақсу ферроқорытпа зауыты	Агломерат	194 435,00	229 952,00	35 517,00
			Ферроқорытпалар	998 908,00	1 008 088,3	9 180,39
			Жылуэнергия (көмір)	524 658,00	546 963,79	22 305,79
		Ақтөбе ферроқорытпа зауыты	Ферроқорытпалар	612 883,69	710 164,95	97 281,26
			Электроэнергия (басқалар)	116 170,00		-116 170,00
		Дон тау-кен байыту комбинаты	Хром шекемтастары	1 065 673,3	881 112,71	-184 560,65
			Жылуэнергия (басқалар)	693 166,00	858 420,00	165 254,00
11	**«Ақтөбе рельс-арқалық зауыты» ЖШС**	Газпоршеньді генераторлық қондырғы	Электроэнергия (басқалар)	246 476,43	134 507,37	-111 969,06
		қыздырғыш пеш	Жылуэнергия (басқалар)	98 787,66	107 494,32	8 706,66
12	**«Текелі тау-кен өңдеу кешені» ЖШС**	Текелі тау-кен өңдеу кешені	Агломерат	0	0	0

6. Көміртегі квотасының бірліктерін алу мақсатында 2024 жылғы өңдеуші өнеркәсіптің квоталанатын қондырғыларының өнімін талдау

Қазақстан Республикасының өңдеуші өнеркәсібі ұлттық экономиканы дамытуда шешуші рөл атқара отырып, қосылған құнды, жұмыс орындарын және инфрақұрылымды дамытуға елеулі үлес қосады. Осы сала ішіндегі маңызды бағыттардың бірі — құрылыс материалдарын, әсіресе құрылыс секторының негізі саналатын цементті өндіру.

Бүгінгі таңда Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрлігінің мәліметтеріне сәйкес, Қазақстанда цемент өндірумен жылдық жалпы қуаты шамамен 16,5 млн тонна болатын 15 кәсіпорын айналысады. Сала соңғы 10–15 жылда тұрақты өсім мен жаңғырту үдерісін бастан кешірді. Қазіргі таңда цемент зауыттарының шамамен үштен екісі осы кезеңде салынған, бұл өндірістің заманауи технологиялық стандарттарға көшуін көрсетеді. Кеңестік кезеңде құрылған кәсіпорындар тиімдірек және бәсекеге қабілетті нысандармен алмастырылды немесе нарықтан ығыстырылды.

2020 жылы Алматы облысында қазақстандық-сингапурлық бірлескен кәсіпорны – ALACEM цемент зауыты іске қосылды. Оның жобалық қуаты жылына 1,2 млн тоннаны құрайды және бұл оқиға сала дамуына елеулі серпін берді.

Бүгінде Қазақстандағы цемент өндірісінің қуаттылығының кемінде 55%-ын шетелдік инвесторлар бақыласа, қалған 45%-ы отандық компанияларға тиесілі. Олардың қатарында «SAS-Tobe Technologies» ЖШС, «Шымкентцемент» АҚ, «Стройдеталь» ЖШС және басқа да кәсіпорындар бар.

Осылайша, цемент өнеркәсібі — Қазақстанның өңдеуші өнеркәсібіндегі серпінді дамып келе жатқан және ішкі нарықты қамтамасыз ету, сондай-ақ экспорттық әлеуетті арттыру тұрғысынан стратегиялық маңызы бар сала болып табылады.

«Стандарт Цемент» ЖШС

«Стандарт Цемент» ЖШС — Қазақстандағы цемент өндіретін кәсіпорын, ол цемент өндірудің ең озық әрі экологиялық қауіпсіз әдістерінің бірі саналатын «құрғақ» тәсілді қолданады. Мұндай өндірістер әлем бойынша екі ондықтан аспайды. Зауыт заманауи шаң ұстау жабдықтарымен жабдықталған, бұл қоршаған ортаға теріс әсерді барынша азайтуға мүмкіндік береді.

2021–2023 жылдар аралығында кәсіпорындағы клинкер өндірудің орташа жылдық көлемі 1 557 524 тонна болды. 2024 жылы өндіріс 3,6 %-ға артып, 1 609 034 тоннаға жетті. 2023 жылмен (1 545 000 тонна) салыстырғанда өсім 4,1 %-ды құрады. Жалпы, кәсіпорында өндіріс көлемінің тұрақты өсімі байқалады.

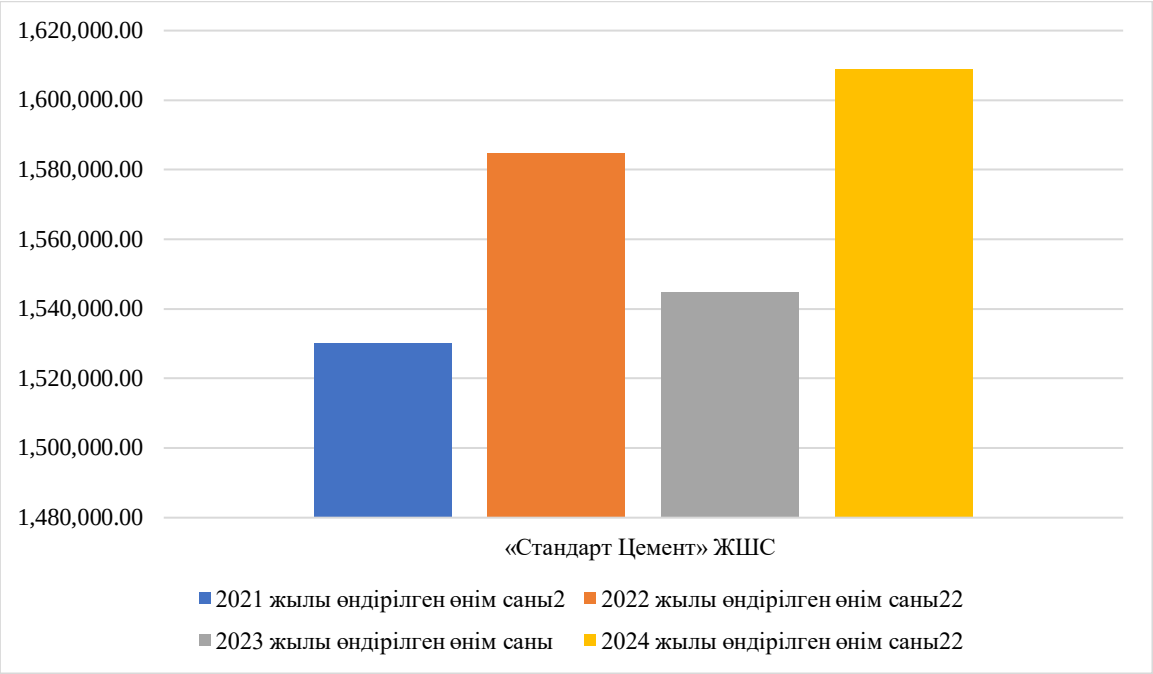

54-сурет.

Дереккөз: квоталау субъектілерінің деректері

«Семей цемент зауыты» өндірістік компаниясы» ЖШС

«Семей цемент зауыты» ЖШС — цемент өндірудің ылғал әдісін қолданатын төрт айналмалы пешпен жұмыс істейтін кәсіпорын. Соңғы жылдары зауытта негізгі технологиялық жабдықтар терең жаңғыртудан өтті: пештерге электрофильтрлер мен газ талдау жүйелері орнатылып, бұл қоршаған ортаға түсетін жүктемені азайтуға мүмкіндік берді. Шикізатты кептіру үшін «Қаражыра» кен орнының көмірімен жұмыс істейтін жоғары температуралы пеш қолданылады.

2024 жылы зауытта 816 733 тонна клинкер өндірілді, бұл 2021–2023 жылдардағы орташа көрсеткішпен (816 079 тонна) салыстырғанда небәрі 0,1 %-ға жоғары. Сонымен қатар, цемент өндіру көлемі 821 318 тоннадан 816 733 тоннаға дейін азайып, 0,6 %-ға төмендегені байқалды.

Бұған қоса, көмір негізінде өндірілген жылу энергиясының көлемі 2023 жылмен салыстырғанда 1,8 %-ға, ал алдыңғы үш жылдағы орташа көрсеткішпен салыстырғанда 4,9 %-ға өсіп, 30 213 Гкал-ды құрады. Жанармай тұтынудың артуы, болжам бойынша, технологиялық процестердегі өзгерістермен байланысты болуы мүмкін.

55-сурет.

Дереккөз: квоталау субъектілерінің деректері

«Карцемент» АҚ

«Карцемент» АҚ клинкерді екі технологиялық желі – 5-және 6-желі арқылы өндіреді. 2024 жылы 5-желіде 831 065 тонна клинкер өндірілді, бұл 2021–2023 жылдардағы орташа көрсеткішпен (шамамен 818 мың тонна) салыстырғанда 1,5 %-ға артық. 6-желіде 639 525 тонна өнім шығарылып, бұл алдыңғы үш жылдағы орташа мәнмен (шамамен 579 635 тонна) салыстырғанда 10,3 %-ға жоғары.

2023 жылмен салыстырғанда 5-желі бойынша 6,8 % өсім, ал 6-желі бойынша 3,3 % төмендеу тіркелгенімен, жалпы кәсіпорын бойынша өндіріс көлемінің аздаған өсімі байқалады. Жекелеген желілердің әртүрлі динамика көрсетуі олардың жүктелу ерекшеліктері мен техникалық жағдайына байланысты болуы мүмкін.

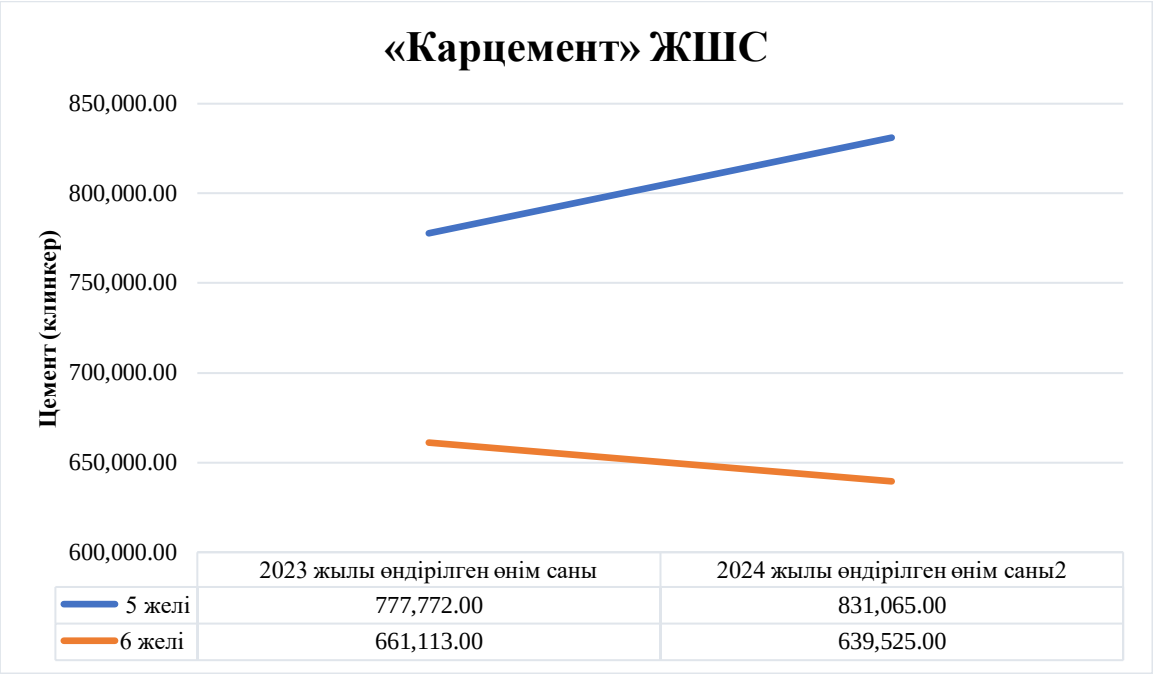

56-сурет.

Дереккөз: квоталау субъектілерінің деректері

«Бұқтырма цемент компаниясы» ЖШС

«Бұқтырма цемент компаниясы» ЖШС, сондай-ақ Өскемен цемент зауыты ретінде де белгілі, — саланың жетекші кәсіпорындарының бірі болып саналады. 2005 жылы зауыт Heidelberg Materials холдингімен жаңғыртылып, еуропалық экологиялық стандарттар енгізілді және барлық технологиялық учаскелерге заманауи қапшықты сүзгілер орнатылды.

2024 жылы зауыттағы клинкер өндірісінің көлемі 634 652 тонна болды, бұл 2021–2023 жылдардағы орташа деңгеймен (шамамен 838 мың тонна) салыстырғанда 24,3 %-ға (немесе шамамен 203 мың тоннаға) төмен. Сонымен қатар, 2023 жылмен салыстырғанда өндіріс көлемі 7,9 %-ға қысқарып, 689 546 тоннадан 634 652 тоннаға дейін төмендеді. БЦК қуаттылықтарында 2024 жылы да, 2021–2023 жылдар аралығында да әк өндірісі жүргізілген жоқ.

57-сурет.

Дереккөз: квоталау субъектілерінің деректері

«ШЫМКЕНТЦЕМЕНТ» АҚ

«Шымкентцемент» АҚ — Қазақстандағы ең көне цемент кәсіпорындарының бірі, 1958 жылы құрылған. 2016 жылы зауыт Heidelberg Materials тобының құрамына еніп, нәтижесінде заманауи технологиялар мен экологиялық стандарттар енгізілген жаңғырту процесінен өтті.

2021–2023 жылдары зауыттағы клинкер өндірудің орташа көлемі шамамен 964 мың тоннаны құрады. 2024 жылы өндірілген көлем — 914 538 тонна, бұл алдыңғы үш жылдық орташа деңгеймен салыстырғанда 5,1 %-ға (немесе 49,5 мың тоннаға) төмен. Алайда, 2023 жылмен салыстырғанда, өндіріс көлемі 9,3 %-ға өсіп, 836 869 тоннадан 914 538 тоннаға жетті. Жалпы алғанда, орташа деңгеймен салыстырғанда біршама төмендеу болғанымен, кәсіпорын 2024 жылы оң динамика көрсетіп отыр.

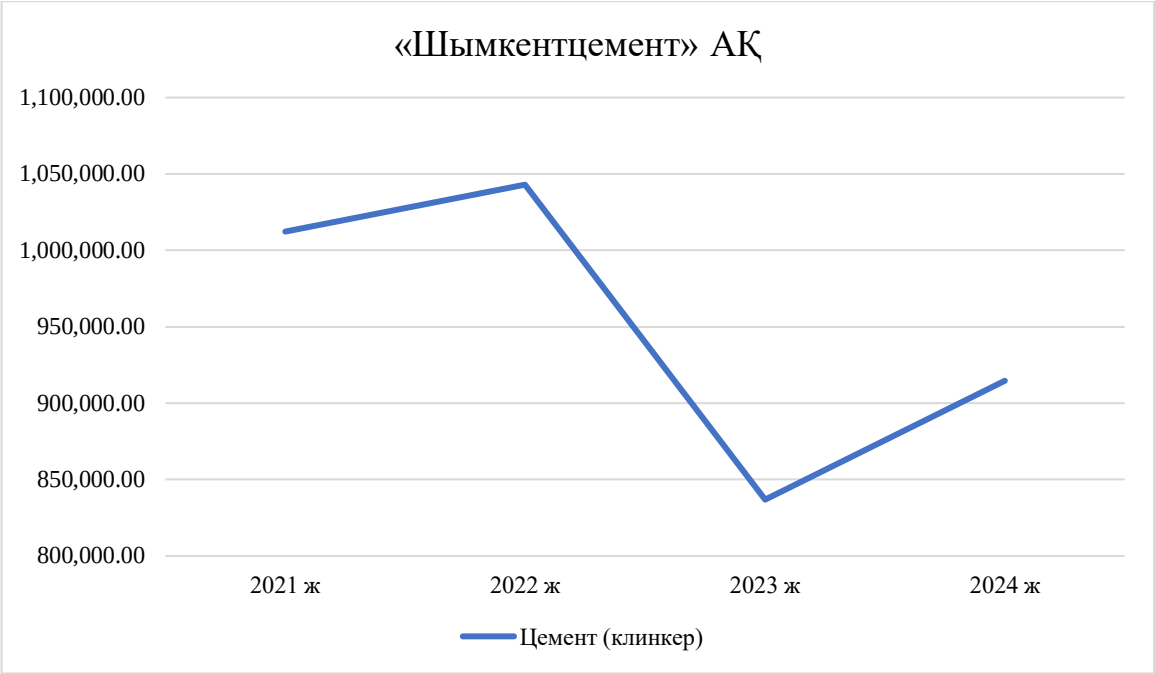

58-сурет.

Дереккөз: квоталау субъектілерінің деректері

«Жамбыл цемент өндірістік компаниясы» ЖШС

«Жамбыл цемент өндірістік компаниясы» ЖШС — француздық Vicat компаниясы мен Халықаралық қаржы корпорациясының (IFC) қатысуымен құрылған бірлескен кәсіпорын. Кәсіпорын бір технологиялық желіде клинкер мен цемент өндірумен айналысады.

2024 жылы зауытта 1 057 676 тонна клинкер өндірілді, бұл 2021–2023 жылдардағы орташа деңгеймен (шамамен 1,106 млн тонна) салыстырғанда 4,4 %-ға (немесе 48,4 мың тоннаға) төмен. 2023 жылмен салыстырғанда өндіріс көлемі 1 067 087 тоннадан 1 057 676 тоннаға азайып, тек 0,9 %-ға төмендеген. Жалпы алғанда, кәсіпорындағы өндіріс көлемі тұрақты деңгейде сақталып отыр.

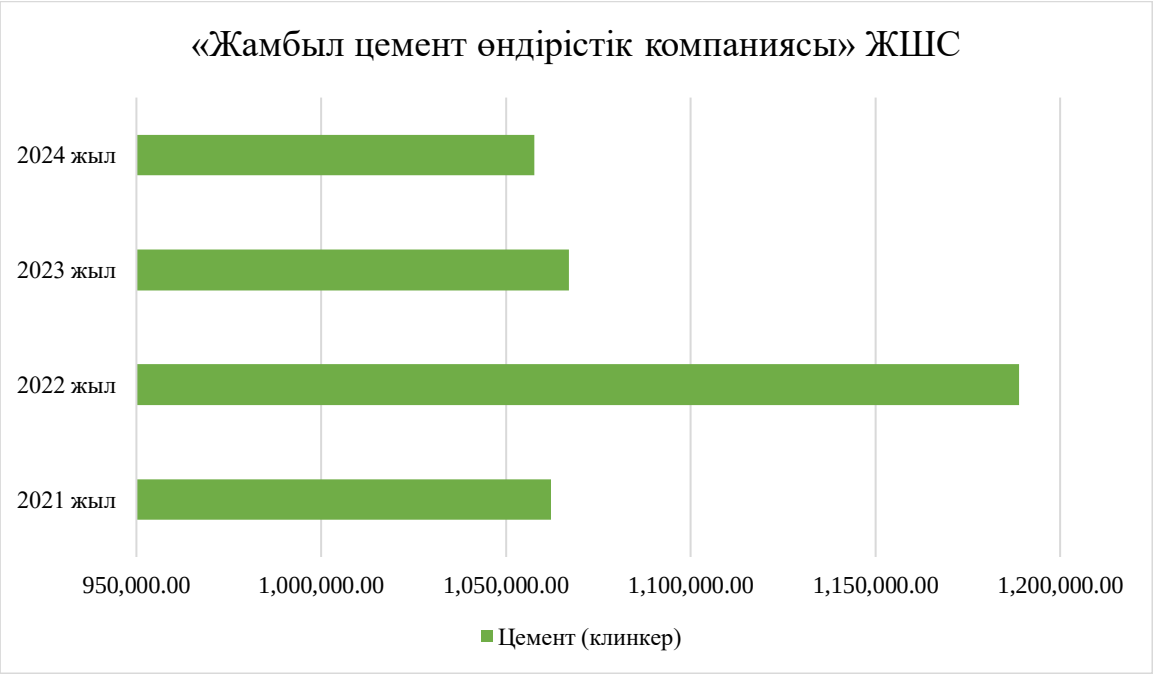

59-сурет.

Дереккөз: квоталау субъектілерінің деректері

«SAS-Tobe Technologies (САС-Тобе Технолоджис)» ЖШС

«SAS-Tobe Technologies» ЖШС — Қазақстандағы алғашқы цемент зауыты, 1953 жылы негізі қаланған. Бастапқыда кәсіпорын ақ цемент өндіруге маманданған болса, 2006 жылдан бастап толықтай сұр цемент өндіруге көшті.

2024 жылы Састөбе зауытында 107 400 тонна клинкер өндірілді, бұл 2021–2023 жылдардағы орташа көрсеткішпен (шамамен 121 197 тонна) салыстырғанда 11,4 %-ға төмен. Құрылыс әгі өндірісі одан да қатты қысқарып, алдыңғы үш жылдың орташа деңгейіндегі 70 877 тоннадан 2024 жылы 32 290 тоннаға дейін азайып, 54,4 %-ға кеміді. Цемент өндірісі де 7,3 %-ға төмендеді. Есепті жылы кәсіпорында дизель отыны мен пропан газы пайдаланылған жоқ.

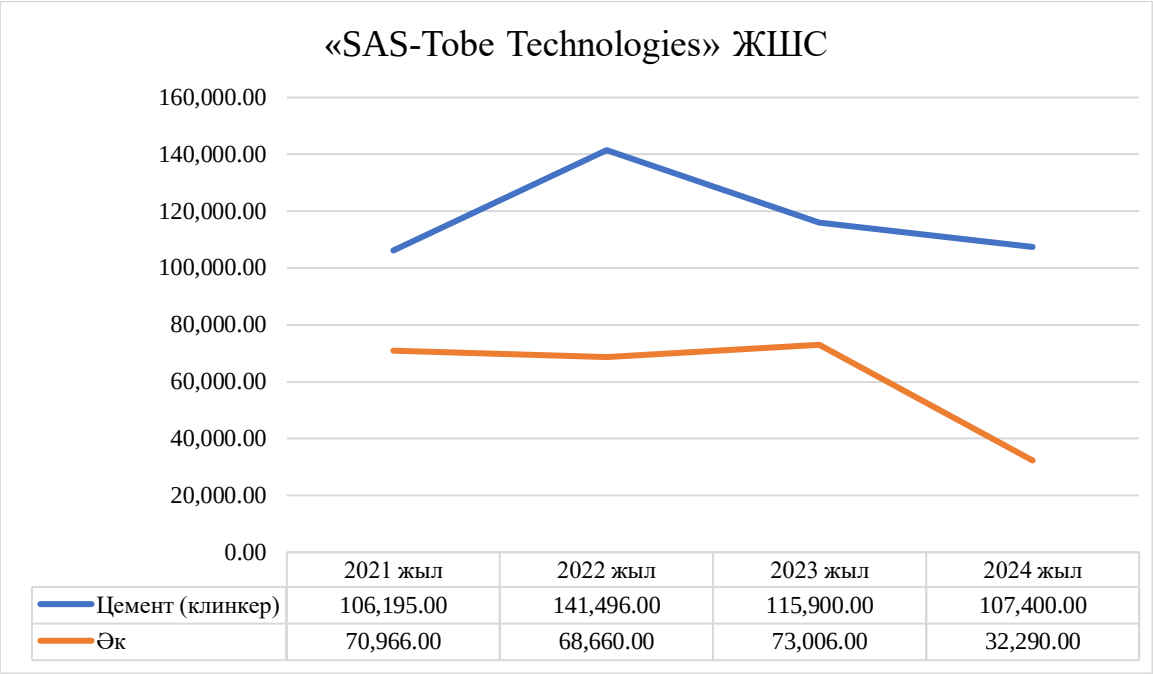

60-сурет.

Дереккөз: квоталау субъектілерінің деректері

«Гежуба Шиелі Цемент» компаниясы» ЖШС

«Гежуба Шиелі Цемент» ЖШС — қытайлық China Gezhouba Group Cement компаниясы іске қосқан заманауи цемент зауыты, 2019 жылы пайдалануға берілген. Кәсіпорын жергілікті шикізатты, соның ішінде өз карьерінен алынатын әктасты пайдаланады және тазарту тиімділігі 99 %-ға дейін жететін шаң ұстау сүзгілерімен жабдықталған, бұл қоршаған ортаға түсетін әсерді барынша азайтуға мүмкіндік береді.

2024 жылы зауытта 898 625 тонна клинкер өндірілді, бұл 2021–2023 жылдардағы орташа өндіріс көлемінен (шамамен 851 309 тонна) 5,6 %-ға жоғары. Сондай-ақ, 2023 жылмен салыстырғанда да өсім байқалды — 859 950 тоннадан 898 625 тоннаға дейін, яғни 4,5 %-ға артқан.

Кәсіпорында жылу энергиясы өндіру бұрынғы жылдардағыдай жүзеге асырылған жоқ (2024 жылы — 0 Гкал).

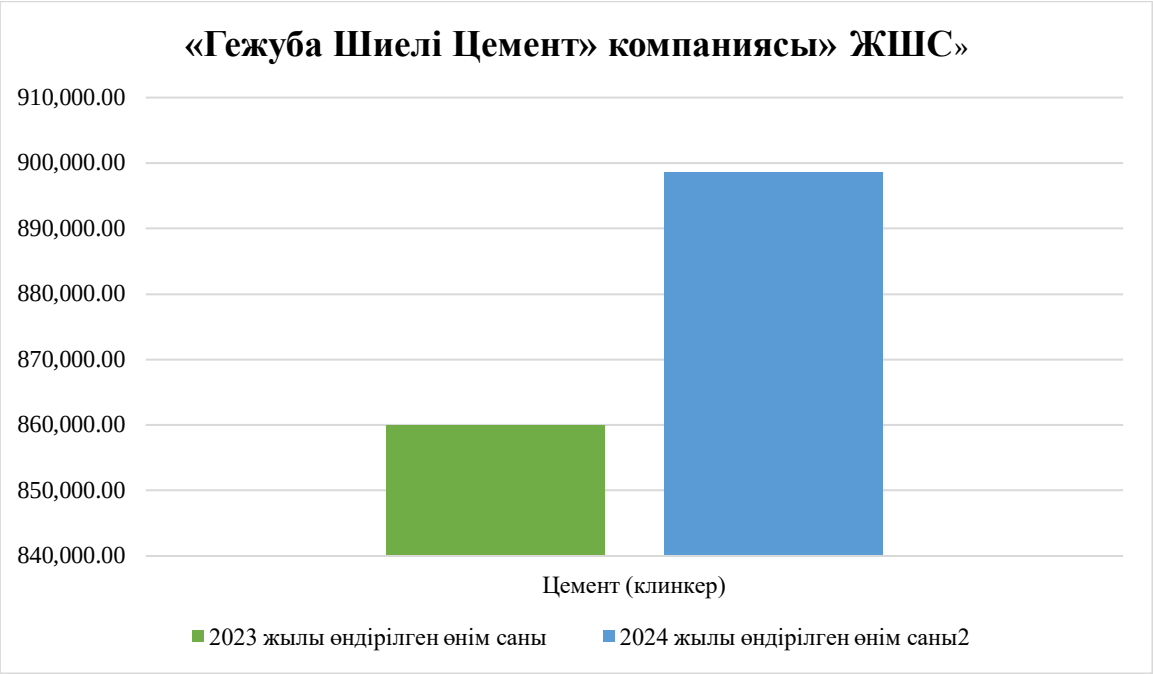

61-сурет.

Дереккөз: квоталау субъектілерінің деректері

«КаспийЦемент» ЖШС

«КаспийЦемент» ЖШС — Маңғыстау облысы, Шетпе кентінде орналасқан заманауи цемент зауыты. Кәсіпорын экологиялық қауіпсіздікке баса назар аудара отырып, құрғақ әдіс бойынша жұмыс істейді, толықтай автоматтандырылған және заманауи жабдықтармен жабдықталған.

2024 жылы зауытта 773 646 тонна клинкер өндірілді, бұл 2021–2023 жылдардағы орташа көрсеткішпен (шамамен 765 683 тонна) салыстырғанда 1 %-ға жоғары. Сондай-ақ, 2023 жылмен салыстырғанда да 3,6 %-ға өсім тіркелді — 746 694 тоннадан 773 646 тоннаға дейін.

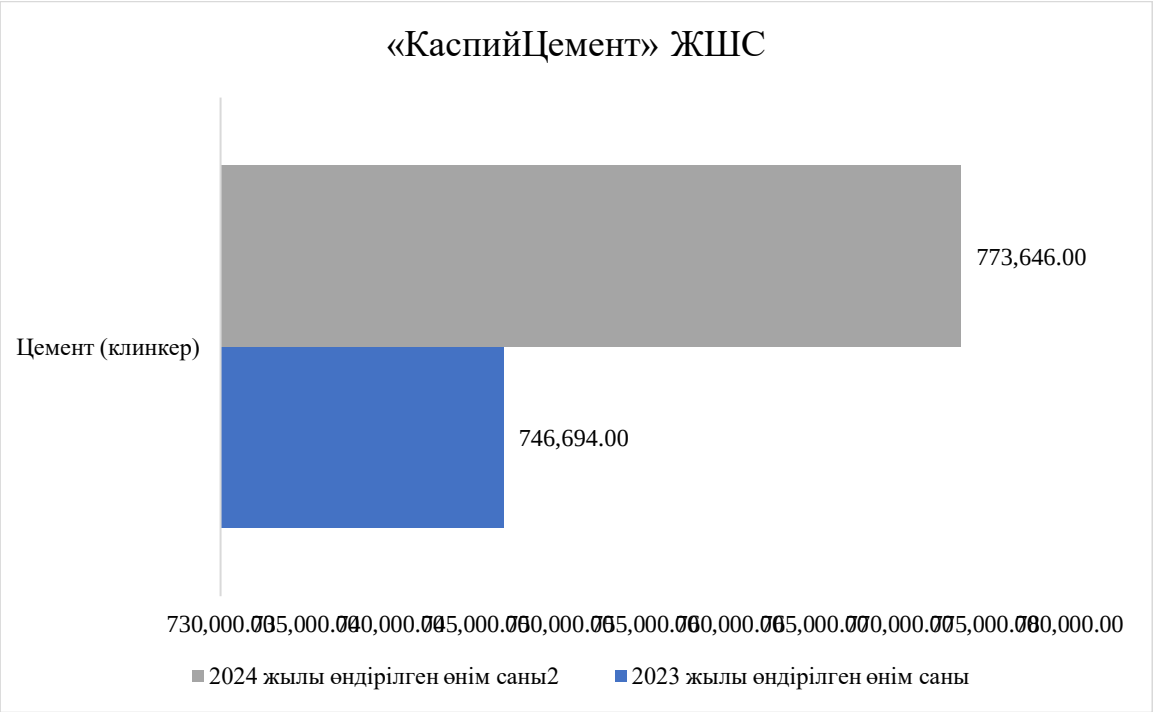

62-сурет.

Дереккөз: квоталау субъектілерінің деректері

«Кнауф Гипс Қапшағай» ЖШС

«Кнауф Гипс Қапшағай» ЖШС — құрамында неміс DEG инвестициялық қорының үлесі бар құрылыс материалдарын шығаратын кәсіпорын. Өнімдер қатарына гипсокартон тақталары (ГКЛ) мен құрғақ құрылыс қоспалары кіреді. 2024 жылы гипсокартон өндірісінің көлемі 224 068 тоннаны құрады, бұл 2021–2023 жылдардағы орташа көрсеткішпен (шамамен 228 271 тонна) салыстырғанда 1,8 %-ға (шамамен 4,2 мың тоннаға) төмен. 2023 жылы өндіріс 0,5 %-ға қысқарғаннан кейін, 2024 жылы да 1,5 %-ға төмендеу жалғасқан.

Сонымен қатар, құрғақ құрылыс қоспаларын өндіру оң динамика көрсетті – 2024 жылдың қорытындысы бойынша бұл бағытта алдыңғы кезеңмен салыстырғанда 20,9 %-ға өсім тіркелді.

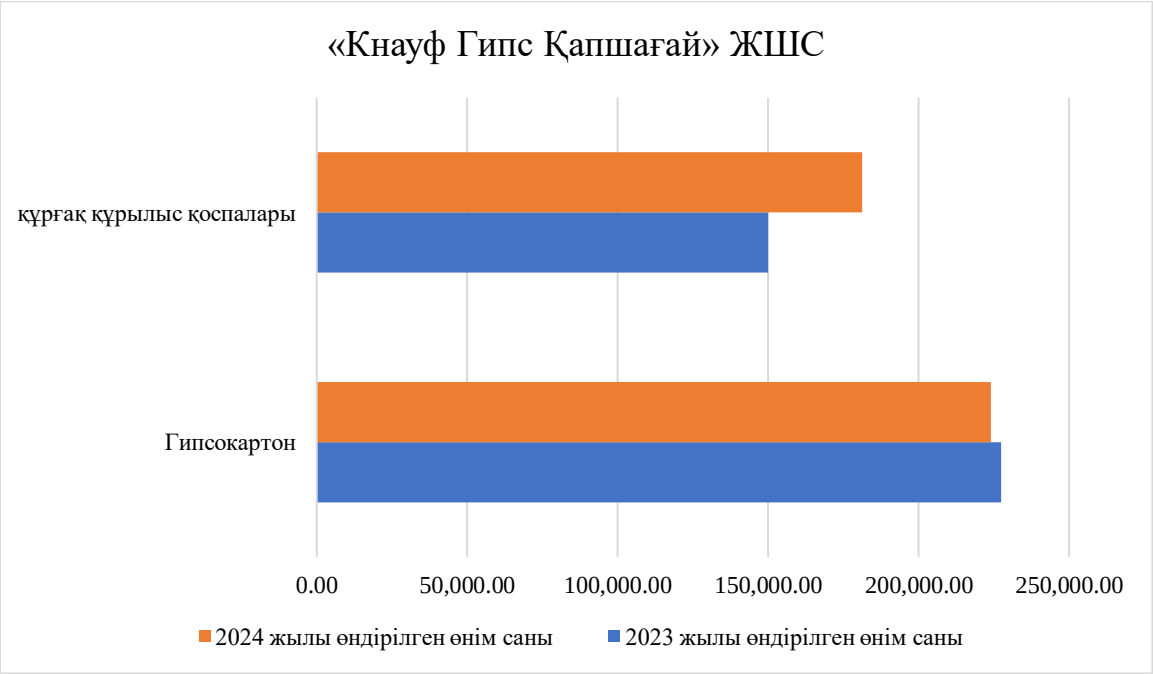

63-сурет.

Дереккөз: квоталау субъектілерінің деректері

«Стройдеталь» ЖШС

«Стройдеталь» ЖШС — жарты ғасырдан астам тарихы бар, көпсалалы құрылыс индустриясының кәсіпорны. Кәсіпорын темірбетон бұйымдарын, тауарлық бетонды, вибропресс арқылы жасалған қабырға тасын, сондай-ақ керамзитті қиыршық тас пен құрылыс әгін өндіреді.

2024 жылы кәсіпорынның №4 цехында өнім өндіру көлемі күрт төмендегені тіркелді.

Құрылыс әгі өндірісі толықтай тоқтатылды: 2021–2023 жылдардағы орташа көлемі 32 691 тонна болса, 2024 жылы бұл көрсеткіш 0 тоннаға дейін төмендеді. Бұл бағыттың жабылғаны 2023 жылғы 23 қарашадағы №585 бұйрықпен және 2023 жылғы 5 желтоқсандағы газ тұтыну жабдығын ажырату актісімен расталған. Сонымен қатар, керамзитті қиыршық тас өндіру көлемі де төмендеді — алдыңғы жылдардағы орташа деңгеймен салыстырғанда 13,4 %-ға (шамамен 31,3 мың тоннадан 27 115 тоннаға дейін), ал 2023 жылмен салыстырғанда — 8,2 %-ға қысқарған.

Осылайша, 2024 жылы №4 цехтың қызметі айтарлықтай қысқарып, құрылыс әгі өндірісі толық тоқтап, ал керамзит өндірісі едәуір төмендеген.

«Силикат» ЖШС

«Силикат» ЖШС — Қазақстандағы силикат кірпішін өндіретін жетекші кәсіпорындардың бірі, зауыттың орнатылған өндірістік қуаттылығы жылына 60 миллион шартты кірпішке дейін жетеді. 2024 жылы кәсіпорын 2023 жылы басталған жылу энергиясын өндіруді жалғастырды. Бұл жылы 43 700 Гкал жылу өндірілді, бұл 2021–2023 жылдардағы орташа көрсеткішпен (шамамен 18 000 Гкал) салыстырғанда едәуір жоғары. Айта кету керек, бұл кезеңде жылу энергиясы бұған дейін өндірілмеген.

Сонымен қатар: Құрылыс әгі өндірісі 2021–2023 жылдардағы орташа көрсеткішпен (шамамен 39 383 тонна) салыстырғанда 33,6 %-ға төмендеп, 2024 жылы 26 145 тоннаны құрады. Бұл 2023 жылмен салыстырғанда 30,2 %-ға аз. Силикат кірпіші өндірісі одан да күрт төмендеді: 2024 жылы 213 785 тонна өндіріліп, бұл алдыңғы үш жылдың орташа деңгейінен (332 505 тонна) 35,7 %-ға, ал 2023 жылмен салыстырғанда 34,7 %-ға төмен.

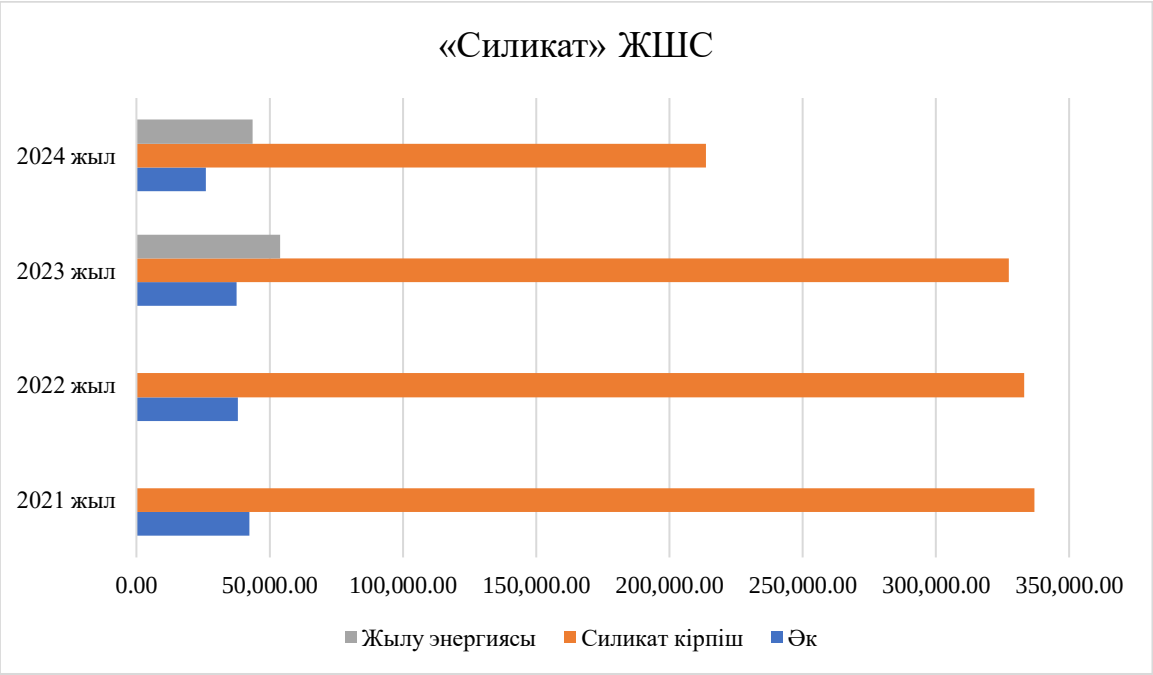

64-сурет.

Дереккөз: квоталау субъектілерінің деректері

«Көкше-Цемент» ӨБ» ЖШС

«Көкше-Цемент» өндірістік бірлестігі» ЖШС — 2014 жылы пайдалануға берілген, цементті құрғақ тәсілмен өндіретін заманауи зауыт. 2024 жылы кәсіпорын негізгі өндіріс бойынша айтарлықтай өсім көрсетті: клинкер өндірісі көлемі 463 094 тоннаға жетіп, бұл 2021–2023 жылдардағы

орташа деңгеймен (шамамен 438 284 тонна) салыстырғанда 5,7 %-ға, ал 2023 жылмен (281 670 тонна) салыстырғанда 64,4 %-ға жоғары болды.

Сонымен қатар, қосалқы өнімдер өндірісінің күрт қысқаруы тіркелді: Жылу энергиясын өндіру 3 605 Гкал құрап, бұл соңғы үш жылдың орташа деңгейінен (≈461 892 Гкал) 99,2 %-ға төмен. Бұған қоса, электр энергиясын өндіру де тоқтатылды. Бұрын бұл көрсеткіш аз көлемде (шамамен 3 МВт·сағ) жүзеге асырылып келген еді.

Осылайша, негізгі өнім – клинкер өндірісінің сенімді өсуіне қарамастан, 2024 жылы «Көкше-Цемент» зауытында жылу және электр энергиясын өндіру іс жүзінде толығымен тоқтатылған.

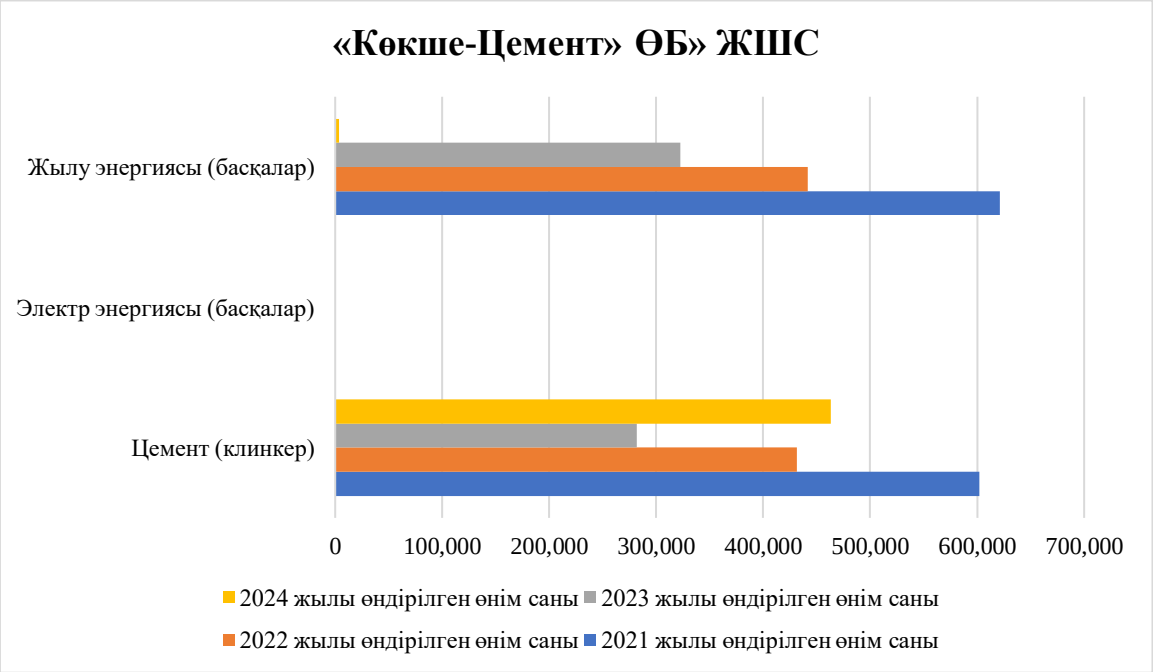

65-сурет.

Дереккөз: квоталау субъектілерінің деректері

«ALACEM» (АЛАЦЕМ) ЖШС

«ALACEM» ЖШС — индустрияландырудың мемлекеттік бағдарламасы аясында 2020–2021 жылдары іске қосылған жаңа цемент зауыты. Кәсіпорынның жобалық қуаттылығы жылына 1,2–1,5 миллион тонна цементті құрайды. 2024 жылы зауыт негізгі өнім бойынша айтарлықтай өсімге қол жеткізді: 1 126 767 тонна клинкер өндіріліп, бұл 2021–2023 жылдардағы орташа өндіріс деңгейінен (шамамен 533 мың тонна) екі есе артық, яғни өсім шамамен 111 %-ды құрады. 2023 жылмен салыстырғанда да өндіріс көлемі 6,4 %-ға артқан (1 059 028 тоннадан 1 126 767 тоннаға дейін). Өндірістің елеулі

ұлғаюы зауыттың жобалық қуаттылыққа шығуымен және өндірістік қарқынның тұрақты артуымен байланысты.

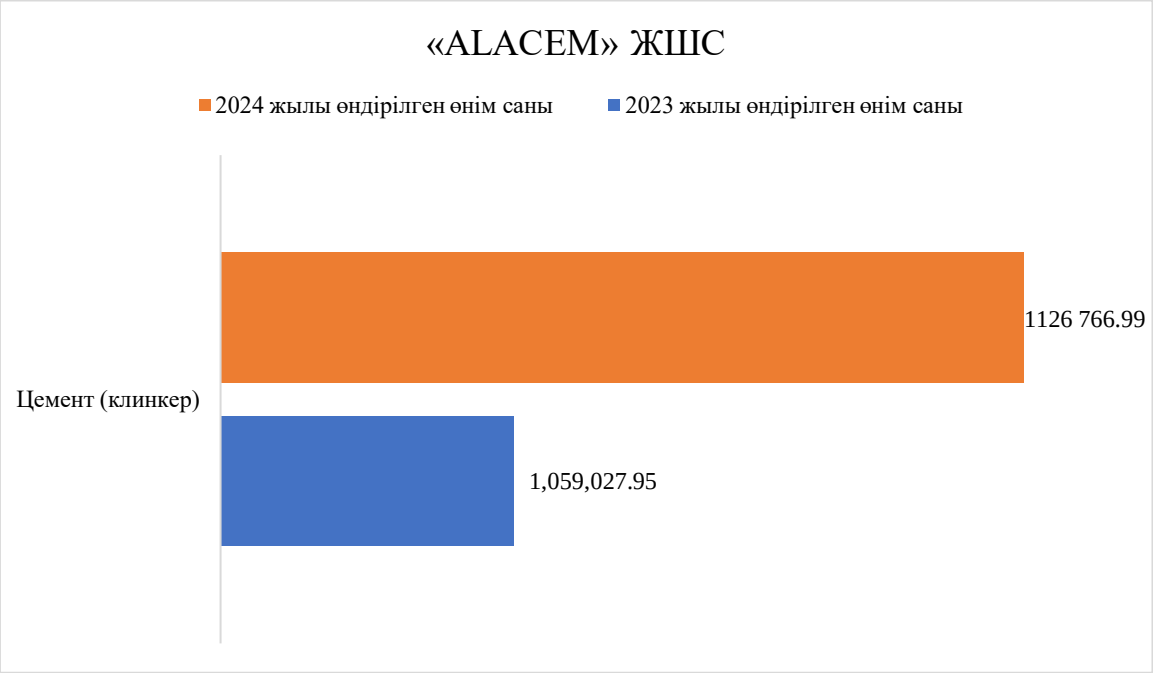

66-сурет.

Дереккөз: квоталау субъектілерінің деректері

9-кесте. Өңдеу өнеркәсібі бойынша деректер

№	Мекеме атауы	Қондырғы атауы	Өнімдер	2017-2019 жылдар бойынша өнім көлемінің орташа мәні	2024 жылы өндірілген өнім көлемі	Айырмашылық	Көрсеткіштер %
1	**«Стандарт цемент» ЖШС**	Стандартты цемент	Цемент (клинкер)	1 545 000,00	1 609 034,00	64 034,00	4
2	**«Семей цемент зауыты» өндірістік кәсіпорны» ЖШС**	Семей цемент зауыты	Цемент (клинкер)	821 318,00	816 733,00	-4 585,00	-0,6

			Жылу энергиясы (көмір)	29 668,00	30 213,00	545	1,8
3	**«Карцемент» АҚ**	5 жол	Цемент (клинкер)	777 772,00	831 065,00	53 293,00	6,4
		6 жол	Цемент (клинкер)	661 113,00	639 525,00	-21 588,00	-3,4
4	**«Бұқтырма цемент компаниясы» ЖШС**	Бұқтырма цемент компаниясының цемент зауыты	Цемент (клинкер)	689 546,00	634 652,00	-54 894,00	-8,6
			Әк	0	0	0	0
5	**«ШЫМКЕНТЦЕМЕНТ» АҚ**	Шымкентцемент	Цемент (клинкер)	836 869,00	914 538,00	77 669,00	8,5
6	**«Жамбыл цемент өндіру компаниясы» ЖШС**	Клинкер және цемент өндіруге арналған технологиялық желі	Цемент (клинкер)	1 067 087,00	1 057 676,00	-9 411,00	-0,9
7	**«SAS- Tobe Technologies (SAS-Tobe Technologies)» ЖШС**	SAS- Tobe Technologies	Цемент (клинкер)	115 900,00	107 400,00	-8 500,00	-7,9
			Әк	73 006,00	32 290,00	-40 716,00	-126,1
8	**«Гежуба компаниясы» ЖШС Шиелі цементі»**	Гежуба компаниясы Шиелі цементі	Цемент (клинкер)	859 950,00	898 625,00	38 675,00	4,3
			Жылу энергиясы (басқалар)	0	0	0	0

9	**«КаспийЦемент» ЖШС**	Каспий цемент зауыты	Цемент (клинкер)	746 694,00	773 646,00	26 952,00	3,5
10	**«Кнауф Гипс Қапшағай» ЖШС. ДЭГ - Дойче Инвестиционс унд Энтвиклунгс-гезельшафт мбХ қатысатын кәсіпорын**	Гипсокартон парақтары мен құрғақ құрылыс қоспаларын шығаратын кәсіпорын	Гипсокартон	227 456,59	224 067,53	-3 389,06	-1,5
			Әк	149 868,33	181 233,17	31 364,84	17,3
11	**«Стройдеталь» ЖШС**	№4 цех (керамзит қиыршық тас және әктас цехы)	Кеңейтілген саз	22 166,33	0	-22 166,33	-100
			Әк	29 530,00	27 115,00	-2 415,00	-8,9
12	**«Силикат» ЖШС**	Силикат	Силикатты кірпіш	37 496,32	26 145,19	-11 351,14	-43,4
			Жылу энергиясы (көмір)	327 303,51	213 784,57	-113 518,94	-53,1
			Цемент (клинкер)	54 000,00	43 700,00	-10 300,00	-23,6
13	**«Көкше - Цемент» ЖШС**	Цемент зауыты	Электр энергиясы (басқалар)	281 670,00	463 093,50	181 423,50	39,2
			Жылу энергиясы (басқалар)	2,56	0	-2,56	-100
			Гипсокартон	322 457,00	3 605,24	-318 851,76	-99,2

14	**«ALACEM» ЖШС (АЛАЦЕМ)**	Цемент зауыты	Цемент (клинкер)	1 059 027,95	1 126 766,99	67 739,04	6

2024 жылы өңдеу өнеркәсібінің квоталанатын қондырғыларында жалпы өндіріс көлемінің шамалы төмендеуі тіркелді — 2021–2023 жылдардағы орташа көрсеткішпен салыстырғанда шамамен 1,5 %-ға (шамамен 10,63 млн тоннадан 10,47 млн тоннаға дейін). Бұл төмендеу негізінен құрылыс әгі, силикат кірпіші мен гипсокартон өндірісінің азаюымен байланысты. Сонымен қатар, цемент клинкерін өндіру деңгейі тұрақты күйінде қалып, шамамен 0,5–1 % көлемінде аздаған өсім көрсетті. Бұл өсім, ең алдымен, жаңа және жаңғыртылған кәсіпорындардың жобалық қуаттылыққа шығуының нәтижесі (мысалы: ALACEM, Шымкентцемент, Көкше-Цемент). Жылу энергиясын өндіру бойынша қарама-қайшы үрдістер байқалды: мысалы, «Силикат» зауытында генерация айтарлықтай артса, ал «Көкше-Цемент» кәсіпорнында бұл көрсеткіш дерлік нөлге дейін қысқарды. Ең серпінді кәсіпорындар қатарында өнім шығаруды 64 %-ға дейін арттырғандар бар, ал кейбір компанияларда өндіріс көлемінің одан әрі қысқару тәуекелдері сақталып отыр.

7. Көміртегі квотасының бірліктерін алу мақсатында 2024 жылғы мұнай-газ өнеркәсібінің квоталанатын қондырғыларының өнімін талдау

2024 жылы Қазақстан Республикасының мұнай-газ секторы негізгі өнім түрлерін өндіру және тасымалдау бойынша ауқымды әрі құрылымдық тұрғыдан теңгерімді қызметті жүзеге асырды. Өндірістік айналымға тоғыз бағыт тартылды: мұнай мен газ өндіру, мұнай өнімдері, электр және жылу энергиясы, техникалық күкірт, мұнай коксы, сутегі өндіру, сондай-ақ көмірсутек шикізатын тасымалдау. Барлық ел аумағы бойынша орналасқан 40 кәсіпорын мен 66 өндірістік қондырғы осы операциялық үдерістерге тартылды – бұл ірі кен орындарынан бастап қайта өңдеу кешендері мен газ-энергетикалық тораптарға дейінгі нысандарды қамтиды.

Саланың құрылымы толық технологиялық циклды қамтиды: шикізатты өндіру мен дайындаудан бастап, терең өңдеуге және магистральдық тасымалдауға дейін, сонымен қатар өндірістік және инфрақұрылымдық қажеттіліктерге арналған энергия генерациясы да осы жүйеге кіреді. Салалық сегменттердің жоғары интеграциясы ішкі нарықты тұрақты қамтамасыз етуге, тасымалдау мен кәдеге жарату кезеңдеріндегі шығындарды азайтуға, сондай-ақ қосылған құны жоғары өнімдерді өндіруге мүмкіндік береді.

Саланың кешенді сипаты мен аумақтық әртараптандырылуы мұнай-газ секторының Қазақстан экономикасы үшін стратегиялық маңызын растайды. 2024 жылдың қорытындылары саладағы негізгі активтердің тұрақты жұмысын және технологиялық дамудың әрі өндірістік өсудің жоғары әлеуетін айқын көрсетіп отыр.

Төменде 2024 жылы мұнай-газ секторында өндірілген және тасымалданған өнімдер көлемі, кәсіпорындар мен қондырғылар туралы толық ақпарат қамтылған жиынтық кесте (10-кесте) ұсынылған. Кестеге саладағы негізгі бағыттарды қамтитын барлық өнім түрлері енгізілген: мұнай мен газ өндіру, мұнай өнімдері, жылу және электр энергиясы, техникалық күкірт, мұнай коксы, сутегі өндірісі және көмірсутек шикізатын тасымалдау.

10-кесте. Мұнай-газ өнеркәсібі бойынша деректер

Мекеме атауы	Қондырғы атауы	Өнімдер	2024 жылы өндірілген өнім көлемі
«Каспий мұнайы» АҚ	Айранкөл	Мұнай (өндіріс)	848 464,26

«Қарақұдықмұнай» ЖШС	Қарақұдықмұнай	Мұнай (өндіріс)	220 984,99
«Қазгермұнай» бірлескен кәсіпорны ЖШС	Ақшабұлақ	Мұнай (өндіріс)	1 077 106,00
		Жылу энергиясы (басқалар)	51 375,71
«Бозащы серіктестігінің филиалы Operating Ltd» (Buzachi Operating Ltd.)	Бозаши Операциялық (Buzachi Operating)	Мұнай (өндіріс)	1 112 419,70
		Жылу энергиясы (басқалар)	276 590,24
«КОМ-МУНАЙ» ЖШС	Коммуналдық	Мұнай (өндіріс)	177 118,86
«ПетроҚазақстан Құмкөл Ресорсиз» АҚ	ПетроҚазақстан Құмкөл Ресорсиз	Мұнай (өндіріс)	655 449,32
		Электр энергиясы (басқалар)	345 331,90
«СНПС Ақтөбемұнайгаз » АҚ	Кеңқияқмұнай мұнай-газ өндіру басқармасы	Мұнай (өндіріс)	1 376 464,10
	Октябрьскнефть мұнай-газ өндіру басқармасы	Мұнай (өндіріс)	3 967 951,63
	Ақтөбеэнергонефть басқармасы (Газтурбиналық электр станциясы - 45)	Электр энергиясы (басқалар)	27 550,84
	Ақтөбеэнергонефть басқармасы (бу турбиналық электр станциясы - 160)	Электр энергиясы (басқалар)	609 595,66
		Жылу энергиясы (басқалар)	765 810,00
«Ембімұнайгаз» АҚ	Доссормұнайгаз мұнай-газ өндіру басқармасы	Мұнай (өндіріс)	304 953,00
	Жылыоймұнайгаз мұнай-газ өндіру басқармасы	Мұнай (өндіріс)	1 312 468,00
	Жайықмұнайгаз мұнай-газ өндіру басқармасы	Мұнай (өндіріс)	835 365,00
	Қайнармұнайгаз мұнай-газ өндіру басқармасы	Мұнай (өндіріс)	508 973,00
«Қарашығанақ Петролеум Оперейтинг Б.В.» АҚ	Қарашығанақ Петролиум Оперейтинг Б.В.	Мұнай (өндіріс)	32 228 809,37
		Электр энергиясы (басқалар)	958 826,09
«Өзенмұнайгаз» АҚ	«Өзенмұнайгаз».	Мұнай (өндіріс)	5 657 000,00
«Маңғыстаумұнайгаз» АҚ	Маңғыстаумұнайгаз	Мұнай (өндіріс)	6 917 984,89
		Электр энергиясы (басқалар)	356 294,46
		Жылу энергиясы (басқалар)	34 682,48
«Қуатамлонмұнай» ЖШС бірлескен кәсіпорны	Қуатамлонмұнай	Мұнай (өндіріс)	110 688,00
		Электр энергиясы (басқалар)	39 678,96

«Теңізшевройл» ЖШС	ТЕГІЗШЕВРОИЛ	Мұнай (өндіріс)	41 840 259,11
		Электр энергиясы (басқалар)	2 784 468,09
		Жылу энергиясы (басқалар)	3 463 074,97
«Тұзкөл» ЖШС МұнайГаз Оперейтинг	Батыс Тұзкөл, Кетеқазған	Мұнай (өндіріс)	451 626,00
«Жайықмұнай» ЖШС	Жайықмұнай	Мұнай (өндіріс)	379 500,55
		Мұнай өнімдері	724 147,10
		Электр	106 655,93
«Қазақойл Ақтөбе» ЖШС	Қазақойл Ақтөбе	Мұнай (өндіріс)	1 194 885,08
		Жылу энергиясы	109 636,70
«SOUTH OIL» ЖШС	Кенлік	Мұнай (өндіріс)	253 620,88
«Қаражанбасмұнай» АҚ	Қаражанбасмұнай	Мұнай (өндіріс)	2 153 856,00
		Жылу энергиясы (басқалар)	3 503 770,00
«Қазақ газ өңдеу зауыты» ЖШС	Қазақ газ өңдеу зауыты	Мұнай және газ (өндіріс)	105 311,93
		Жылу энергиясы (басқалар)	374 682,31
«ҚМК Мұнай» АҚ	Көкжиде , Құмсай, Мәртөк	Мұнай (өндіріс)	368 301,06
«Кен-Сары» ЖШС	Кен-Сары	Мұнай (өндіріс)	433 290,44
North Caspian Operating Company N.V.	North Caspian Operating Company N.V.	Мұнай (өндіріс)	29 240 146,00
		Техникалық күкірт	1 422 266,00
		Электр энергиясы (басқалар)	1 377 168,00
		Жылу энергиясы (басқалар)	4 593 300,00
«Павлодар мұнай-химия зауыты» ЖШС	Павлодар мұнай-химия зауыты	Мұнай өнімдері	5 199 754,00
		Техникалық күкірт	52 342,00
		Мұнай коксы	264 998,00
		Жылу энергиясы (басқалар)	867 771,00
«ПетроҚазақстан Ойл Продактс» ЖШС	ПетроҚазақстан Ойл Продактс	Мұнай өнімдері	5 293 394,00
		Жылу энергиясы (басқалар)	882 763,00
		Электр энергиясы (басқалар)	99 140,84
«Атырау мұнай өңдеу зауыты» ЖШС	Атырау мұнай өңдеу зауыты	Мұнай өнімдері	5 546 785,60
		Техникалық күкірт	5 765,64
		Мұнай коксы	153 076,00

		Электр энергиясы (басқалар)	191 994,97
		Жылу энергиясы (басқалар)	1 484 509,00
«CASPI BITUM» ЖШС бірлескен кәсіпорны	битум өндіретін Ақтау мұнай өңдеу зауыты	Мұнай өнімдері	645 334,00
		Жылу энергиясы (басқалар)	44 437,00
«Конденсат» АҚ	Конденсат	Мұнай өнімдері	239 447,09
		Күкірт	0
«Қожан» АҚ	Мор кен орны, оның ішінде Охай блогы	Мұнай (өндіріс)	445 128,78
«Эр Ликид Мұнай Тех Газы» ЖШС	Павлодар қ. сутегі өндіру қондырғысы	Сутегі	13 842,40
	Атырау қ. сутегі өндіру қондырғысы	Сутегі	10 107,02
«GAS PROCESSING COMPANY» ЖШС	«Қожасай» кен орнында газды кешенді дайындау қондырғысы	Мұнай өнімдері	346 460,73
«Каспий құбыр консорциумы - К» АҚ	Каспий құбыр консорциумы – Қ	Мұнай және газ тасымалдау	966,94
«ҚазТрансОйл» АҚ	Құлтумиев А атындағы мұнай айдау станциясы. Құлсара мұнай құбыры басқармасы Батыс филиалы	Мұнай және газ тасымалдау	518,19
	Атырау мұнай құбыры басқармасының Н.Н. Шманов атындағы ЖПҚ	Мұнай және газ тасымалдау	520,1
«Интергаз Орталық Азия» АҚ	«Орал» магистральдық газ құбырлары басқармасы	Мұнай және газ тасымалдау	498,76
	«Атырау» магистральдық газ құбырлары басқармасы	Мұнай және газ тасымалдау	2 190,56
	«Ақтау» магистральдық газ құбырлары басқармасы	Мұнай және газ тасымалдау	3 649,56
	«Ақтөбе» магистральдық газ құбырлары басқармасы	Мұнай және газ тасымалдау	3 770,57
	«Шымкент» магистральдық газ құбырлары басқармасы	Мұнай және газ тасымалдау	69,56
	«Қызылорда» магистральдық газ құбырлары басқармасы	Мұнай және газ тасымалдау	18,9
	«Тараз» магистральдық газ құбырлары басқармасы	Мұнай және газ тасымалдау	629,45

«Бейнеу-Шымкент газ құбыры» ЖШС	КС «Бозой»	Мұнай және газ тасымалдау	4 219,80
	«Бейнеу- Бозой - Шымкент» МГ	Мұнай және газ тасымалдау	37,279
«Азия газ құбыры» ЖШС	Магистральдық газ құбыры Қазақстан Қытай	Мұнай және газ тасымалдау	20 205,88

Мұнай-газ өнеркәсібіндегі өнім өндіру көрсеткіштері
1. Мұнай және газ (транспортировка)

2024 жылы Қазақстанда мұнай-газ өнімдерін тасымалдау саласында 9 кәсіпорын мен 18 қондырғы жұмыс істеді. Олар көмірсутек шикізатын өңдеу және тасымалдау бойынша ауқымды көлемдерді қамтамасыз етті. Аталған кәсіпорындар арқылы тасымалданған жалпы өнім көлемі 37 295,54 ТДж құрады.

Жалпы көлемнің басым бөлігін «Азиаттық Газ Құбыры» ЖШС қамтамасыз етті – бұл 20 205,88 ТДж немесе барлық тасымал көлемінің 54,18%-на тең. Көлем бойынша келесі орындарды «Интергаз Орталық Азия» АҚ – 10 227,94 ТДж (27,41%) және «Бейнеу-Шымкент Газ Құбыры» ЖШС – 4 257,08 ТДж (11,42%) иеленді.

Сонымен қатар, «ҚазТрансОйл» АҚ жалпы көлемнің 2,78%, ал «Каспий Құбыр Консорциумы – К» АҚ – 2,59% көлемінде үлес қосты.

Өнім тасымалдауға қатысқан кәсіпорындар мен қондырғылар бойынша мәліметтер төмендегідей:

1. «Каспий Құбыр Консорциумы – К» АҚ
   – Каспий құбыр жүйесі: 966,94 ТДж (2,59%)
2. «ҚазТрансОйл» АҚ
   – А. Култумиев атындағы мұнай айдау станциясы, Құлсары мұнай құбыры басқармасы: 518,19 ТДж (1,39%)
   – Н.Н. Шманов атындағы мұнай айдау станциясы, Атырау мұнай құбыры басқармасы: 520,10 ТДж (1,39%)
   Жалпы көлемі: 1 038,29 ТДж (2,78%)
3. «Интергаз Орталық Азия» АҚ
   – «Орал» магистральдық газ құбыры басқармасы: 498,76 ТДж (1,34%)
   – «Атырау» МГБ: 2 190,56 ТДж (5,88%)
   – «Ақтау» МГБ: 3 649,56 ТДж (9,79%)
   – «Ақтөбе» МГБ: 3 770,57 ТДж (10,12%)
   – «Шымкент» МГБ: 69,56 ТДж (0,19%)
   – «Қызылорда» МГБ: 18,90 ТДж (0,05%)

– «Тараз» МГБ: 629,45 ТДж (1,69%)

Жалпы көлемі: 10 227,94 ТДж (27,41%)

4. «Бейнеу-Шымкент Газ Құбыры» ЖШС

– «Бозой» компрессорлық станциясы: 4 219,80 ТДж (11,32%)

– «Бейнеу-Бозой-Шымкент» магистральдық газ құбыры: 37,28 ТДж (0,10%)

Жалпы көлемі: 4 257,08 ТДж (11,42%)

5. «Азия Газ Құбыры» ЖШС

– «Қазақстан–Қытай» магистральдық газ құбыры: 20 205,88 ТДж (54,18%)

Осылайша, «Азия Газ Құбыры» ЖШС 2024 жылы көмірсутек шикізатын тасымалдау саласындағы жетекші кәсіпорынға айналып, бүкіл өнім көлемінің жартысынан астамын қамтамасыз етті. Бұдан өзге, «Интергаз Орталық Азия» АҚ пен «Бейнеу-Шымкент Газ Құбыры» ЖШС де маңызды рөл атқарды *(67-сурет)*.

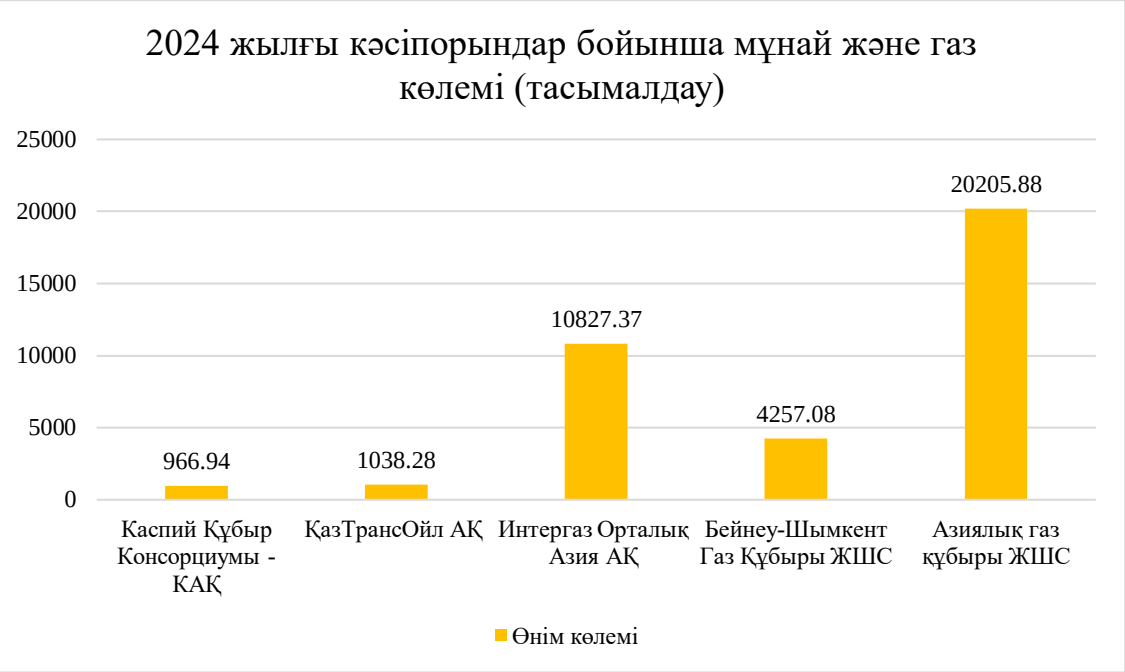

67-сурет. 2024 жылы кәсіпорындар бойынша мұнай және газ өндіру көлемі.

2. Мұнай және газ (өндіру)

2024 жылы Қазақстанда мұнай мен газ өндіру саласында көмірсутек кен орындарын белсенді пайдаланудың жалғасы байқалды. Бұл жұмыс ішкі қажеттілікті өтеу және экспорттық жеткізілімдерді қамтамасыз ету мақсатында жүргізілді. Көмірсутектерді, соның ішінде мұнай мен табиғи газды өндіру ел

экономикасының негізгі тіректерінің бірі болып табылады, өйткені ол табыстың негізгі көзі әрі энергетикалық қауіпсіздіктің кепілі саналады.
Аталған кезеңде ел бойынша мұнай мен газдың жалпы өндірілген көлемі 134 178 125,96 тонна болды. Бұл көрсеткіш мұнай-газ компанияларының жоғары өндірістік белсенділігін және жаңа мен жұмыс істеп тұрған кен орындарының даму қарқынын айғақтайды.

Көмірсутек өндіру жұмыстарына 28 кәсіпорын мен 30 өндірістік қондырғы тартылды. Өндірілетін өнімнің қатарына жеңіл және ауыр мұнай түрлері, сондай-ақ ішкі нарық қажеттіліктері мен экспорт үшін қолданылатын табиғи газ кіреді. Қазақстан Орталық Азиядағы ірі мұнай өндіруші елдердің бірі ретінде қалып отыр және халықаралық энергетикалық саясатта белсенді рөл атқаруда.

Ірі кәсіпорындар мен қондырғылар бойынша өндіру көлемінің бөлінісі төмендегідей:

1. «Каспий мұнайы» АҚ – Айранкөл: 848 464,26 тонна (0,63%)
2. «Қарақұдықмұнай» ЖШС – Қарақұдық: 220 984,99 тонна (0,16%)
3. «Қазгермұнай» бірлескен кәсіпорны ЖШС – Ақшабұлақ: 1 077 106,00 тонна (0,80%)
4. «Buzachi Operating Ltd» компаниясының филиалы – Бозащы: 1 112 419,70 тонна (0,83%)
5. «КОМ-МҰНАЙ» ЖШС – Ком-мұнай: 177 118,86 тонна (0,13%)
6. «ПетроҚазақстан Құмкөл Ресорсиз» АҚ – Құмкөл: 655 449,32 тонна (0,49%)
7. «CNPC-Ақтөбемұнайгаз» АҚ
   – «Кенқияқмұнай» мұнай-газ өндіру басқармасы: 1 376 464,10 тонна
   – «Октябрьмұнай» мұнай-газ өндіру басқармасы: 3 967 951,63 тонна
   Жалпы көлемі: 5 344 415,73 тонна (3,98%)
8. «Ембімұнайгаз» АҚ
   – «Доссормұнайгаз»: 304 953,00 тонна
   – «Жылыоймұнайгаз»: 1 312 468,00 тонна
   – «Жайықмұнайгаз»: 835 365,00 тонна
   – «Қайнармұнайгаз»: 508 973,00 тонна
   Жалпы көлемі: 2 961 759,00 тонна (2,21%)
9. «Қарашығанақ Петролеум Оперейтинг Б.В.» АҚ – Қарашығанақ: 32 228 809,37 тонна (24,00%)
10. «Өзенмұнайгаз» АҚ – Өзен: 5 657 000,00 тонна (4,21%)
11. «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ – Маңғыстаумұнайгаз: 6 917 984,89 тонна (5,15%)

12. «Куатамлонмұнай» БК ЖШС – Куатамлонмұнай: 110 688,00 тонна (0,08%)
13. «Теңізшевройл» ЖШС – Теңізшевройл: 41 840 259,11 тонна (31,19%)
14. «Тұзкөл МұнайГаз Оперейтинг» ЖШС – Батыс Тұзкөл, Кетеказған: 451 626,00 тонна (0,34%)
15. «Жайықмұнай» ЖШС – Жайықмұнай: 379 500,55 тонна (0,28%)
16. «Қазақойл Ақтөбе» ЖШС – Қазақойл Ақтөбе: 1 194 885,08 тонна (0,89%)
17. «SOUTS-OIL» ЖШС – Кенлік: 253 620,88 тонна (0,19%)
18. «Қаражанбасмұнай» АҚ – Қаражанбас: 2 153 856,00 тонна (1,61%)
19. «Қазақ газ өңдеу зауыты» ЖШС – ҚазГӨЗ: 105 311,93 тонна (0,08%)
20. «ҚМК Мұнай» АҚ – Көкжиде, Құмсай, Мортук: 368 301,06 тонна (0,27%)
21. «Кен-Сары» ЖШС – Кен-Сары: 433 290,44 тонна (0,32%)
22. «Норт Каспиан Оперейтинг Компани Н.В.» – NCOC: 29 240 146,00 тонна (21,81%)
23. «Тоталь Е энд П Дунга ГмбХ» филиалы – Дунга: 0,00 тонна (0,00%)
24. «Кожан» АҚ – Морское кен орны, оның ішінде Огай блогы: 445 128,78 тонна (0,33%)

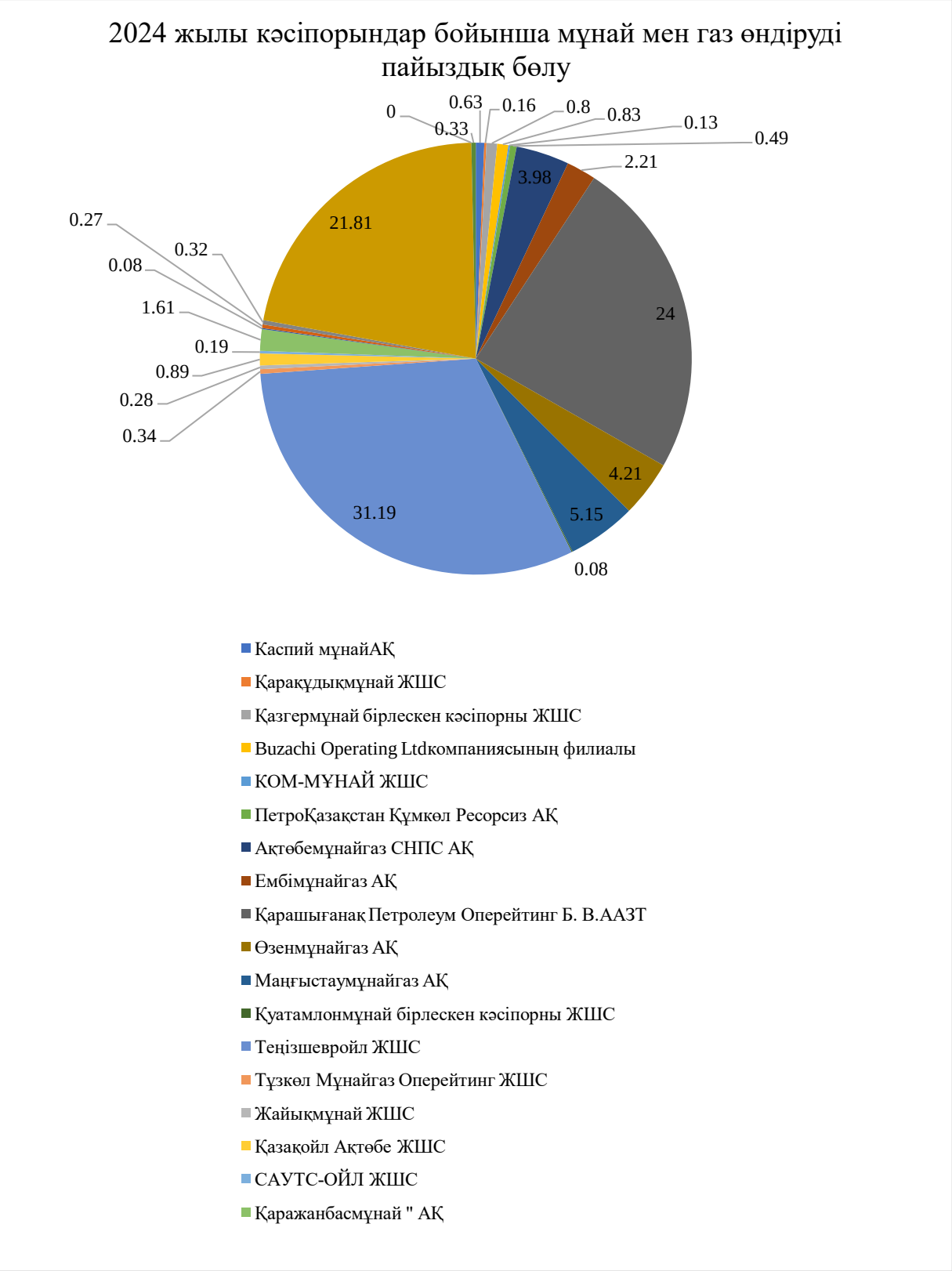

68-сурет. 2024 жылы кәсіпорындар бойынша мұнай мен газ өндіруді пайыздық бөлу

3. Электр энергиясы

2024 жылы Қазақстан Республикасының мұнай-газ секторында электр энергиясын өндіру газтурбиналық қондырғылардың, автономды электр станцияларының және ілеспе генерация қондырғыларының көмегімен жүзеге асырылды. Бұл қондырғылар мұнай-газ кен орындарында, қайта өңдеу зауыттарында және басқа да өндірістік нысандарда технологиялық процестердің үздіксіз жұмысын қамтамасыз етеді. Олар кәсіпорындарды энергиямен қамтуда аса маңызды рөл атқарып, сыртқы электрмен жабдықтау көздеріне тәуелділікті болдырмай, жоғары деңгейдегі автономдылыққа қол жеткізуге мүмкіндік береді.

Есептік жылы электр энергиясын өндірумен 11 кәсіпорын айналысты, олар 13 қондырғыны пайдаланды. Мұнай-газ секторы бойынша өндірілген электр энергиясының жалпы көлемі 6 918 394,01 МВт·сағ құрады.

Кәсіпорындар мен қондырғылар бойынша егжей-тегжейлі бөлініс төмендегідей:

«ПетроҚазақстан Құмкөл Ресорсиз» АҚ

Қондырғы: ПетроҚазақстан Құмкөл Ресорсиз

Өндірілген көлемі: 345 331,90 МВт·сағ

«СНПС-Ақтөбемұнайгаз» АҚ

Қондырғы 1: Газтурбиналық электр станциясы (Ақтөбенергонефть басқармасы) – 27 550,84 МВт·сағ

Қондырғы 2: Платформа (Ақтөбенергонефть басқармасы) – 609 595,66 МВт·сағ

Жалпы көлемі: 637 146,50 МВт·сағ

«Қарашығанақ Петролеум Оперейтинг Б.В.» АҚ

Қондырғы: Қарашығанақ Петролеум Оперейтинг Б.В.

Өндірілген көлемі: 958 826,09 МВт·сағ

«Маңғыстаумұнайгаз» АҚ

Қондырғы: Маңғыстау

Өндірілген көлемі: 356 294,46 МВт·сағ

«ҚуатАмлонМұнай» бірлескен кәсіпорны ЖШС

Қондырғы: ҚуатАмлонМұнай

Өндірілген көлемі: 39 678,96 МВт·сағ

«Теңізшевройл» ЖШС

Қондырғы: Теңізшевройл

Өндірілген көлемі: 2 784 468,09 МВт·сағ

«Жайықмұнай» ЖШС

Қондырғы: Жайықмұнай

Өндірілген көлемі: 106 655,93 МВт·сағ

«Норт Каспиан Оперейтинг Компани Н.В.» (NCOC) компаниясы
Қондырғы: Норт Каспиан Оперейтинг Компани Н.В.
Өндірілген көлемі: 1 377 168,00 МВт·сағ
«ПетроҚазақстан Ойл Продактс» ЖШС
Қондырғы: Мұнай өңдеу зауыты
Өндірілген көлемі: 99 140,84 МВт·сағ
«С. Энд П ДуГаГмбХ» компаниясының филиалы
Қондырғы: С. Энд П ДуГаГмбХ
Өндірілген көлемі: 191 994,97 МВт·сағ

4. Жылу энергиясы

2024 жылы Қазақстан Республикасының мұнай-газ секторында жылу энергиясы мұнай мен газ өндіру нысандарында, мұнай өңдеу зауыттарында, газ өңдеу кәсіпорындарында және қосалқы инфрақұрылымдарда өндірістік-технологиялық процестер аясында өндірілді. Жылу энергиясы, негізінен, температуралық режимдерді сақтау, технологиялық жылумен қамту, бу беру, сондай-ақ алыс орналасқан өндірістік аймақтардағы энергиямен қамтамасыз ету мақсатында пайдаланылады.

Есептік жылдың қорытындысы бойынша жылу энергиясы 17 кәсіпорынның объектілерінде өндірілді, бұл ретте кемінде 17 қондырғы пайдаланылды. Жалпы өндірілген жылу энергиясының көлемі 15 329 110,51 Гкал құрады.

Ең ірі көлемдегі жылу өндіруді келесі кәсіпорындар қамтамасыз етті:
«Норт Каспиан Оперейтинг Компани Н.В.» компаниясы – 4 593 300,00 Гкал, бұл жалпы көлемнің 29,96%-ын құрайды;
«Қаражанбасмұнай» АҚ – 3 503 770,00 Гкал (22,86%);
«Теңізшевройл» ЖШС – 3 463 074,97 Гкал (22,60%);
«ПетроҚазақстан Ойл Продактс» ЖШС – 882 763,00 Гкал (5,76%);
«Атырау мұнай өңдеу зауыты» ЖШС – 1 484 509,00 Гкал (9,68%);
«Павлодар мұнай-химия зауыты» ЖШС – 867 771,00 Гкал (5,66%);
«СНПС-Ақтөбемұнайгаз» АҚ – 765 810,00 Гкал (5,00%);
«Buzachi Operating Ltd» компаниясының филиалы – 276 590,24 Гкал (1,80%);
«Қазақ газ өңдеу зауыты» ЖШС – 374 682,31 Гкал (2,45%);
«Маңғыстаумұнайгаз» АҚ – 34 682,48 Гкал (0,23%);
«Қазгермұнай» бірлескен кәсіпорны ЖШС – 51 375,71 Гкал (0,34%);
«Қазахойл Ақтөбе» ЖШС – 109 636,70 Гкал (0,72%);
«CASPI BITUM» бірлескен кәсіпорны ЖШС – 44 437,00 Гкал (0,29%).

Осылайша, жылу энергиясының негізгі өндіріс көлемі үш ірі оператордың үлесінде шоғырланған, олардың жалпы генерациядағы үлесі 75%-дан асады. Бұл жағдай жылу қуатының технологиялық жағынан қуатты әрі интеграцияланған, көмірсутек шикізатын өнеркәсіптік ауқымда өндірумен және өңдеумен айналысатын компаниялардың қолында жоғары деңгейде шоғырланғанын көрсетеді.

5. Мұнай өнімдері

Мұнай өнімдерін өндіру қызметі алты өнеркәсіптік кәсіпорында жүзеге асырылды, олардың әрқайсысы бір технологиялық қондырғыны пайдаланды. Өндірістік инфрақұрылым құрамына шикі мұнайды қайта өңдейтін ірі мұнай өңдеу зауыттары, сондай-ақ газ конденсатын, ілеспе газды өңдеуге және битум материалдарын өндіруге бағытталған мамандандырылған объектілер кіреді.
Аталған өндірістік қуаттар аясында шығарылған мұнай өнімдері кең ауқымды қамтиды: мотор және қазандық отын түрлері (бензин, дизель отыны, мазут, керосин), битум, жағармай материалдары, сұйытылған көмірсутек газдары, сондай-ақ энергетикада, өнеркәсіпте, құрылыста және көлік инфрақұрылымында кеңінен қолданылатын өзге де компоненттер.
Есептік кезеңнің қорытындысы бойынша жұмыс істеген кәсіпорындар саны – 6, пайдаланылған технологиялық қондырғылар саны – 6, ал өндірілген мұнай өнімдерінің жиынтық көлемі 12 701 928,52 тонна болды.

2024 жылы мұнай өнімдерін өндірген кәсіпорындар мен өндіріс көлемі:

1. «Атырау мұнай өңдеу зауыты» ЖШС
   Қондырғы: Атырау МӨЗ
   Өндіріс көлемі: 5 546 785,60 тонна
2. «Павлодар мұнай-химия зауыты» ЖШС
   Қондырғы: Павлодар МХЗ
   Өндіріс көлемі: 5 199 754,00 тонна
3. «Жайықмұнай» ЖШС
   Қондырғы: Жайықмұнай
   Өндіріс көлемі: 724 147,10 тонна
4. «CASPI BITUM» бірлескен кәсіпорны ЖШС
   Қондырғы: Ақтау битум өндіру зауыты
   Өндіріс көлемі: 645 334,00 тонна
5. «GAS PROCESSING COMPANY» ЖШС
   Қондырғы: «Кожасай» кен орнындағы газ дайындау қондырғысы
   Өндіріс көлемі: 346 460,73 тонна

6. «Конденсат» АҚ
   Қондырғы: Конденсат
   Өндіріс көлемі: 239 447,09 тонна
   Кәсіпорындардың жалпы өндіріс көлеміндегі үлесі (%):
1. «Атырау МӨЗ» ЖШС – 43,67 %
2. «Павлодар МХЗ» ЖШС – 40,92 %
3. «Жайықмұнай» ЖШС – 5,70 %
4. «CASPI BITUM» ЖШС – 5,08 %
5. «GAS PROCESSING COMPANY» ЖШС – 2,73 %
6. «Конденсат» АҚ – 1,88 %

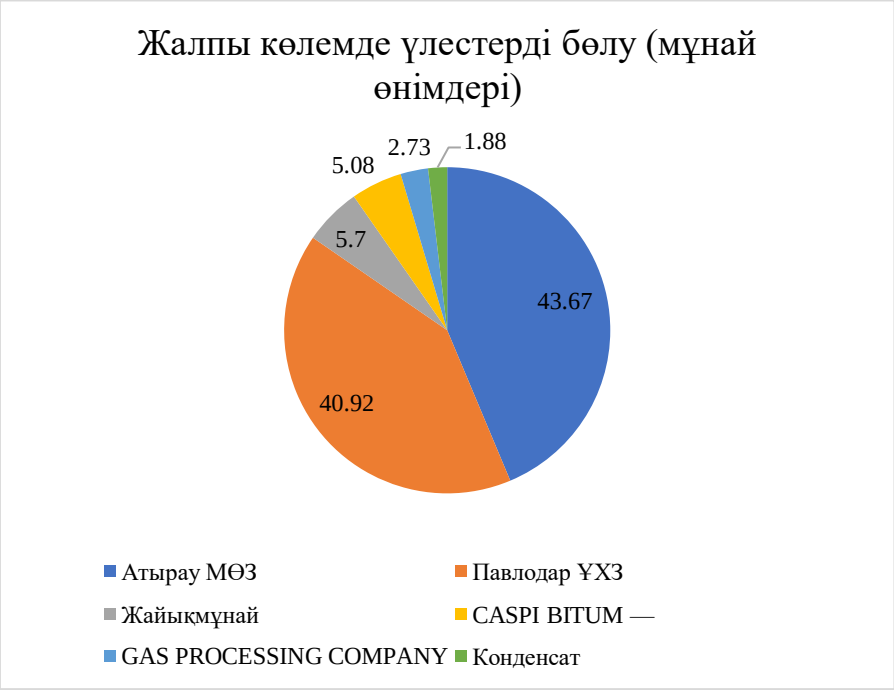

69-сурет. 2024 жылы мұнай өнімдерін өндіру көлемі.

6. Мұнай коксы

Мұнай коксы — бұл мұнайды терең өңдеу нәтижесінде алынатын қосалқы өнім, ол металлургияда, электродтар өндірісінде және энергетикалық отын ретінде кеңінен қолданылады. Бұл өнім болат және өзге де материалдарды өндіру секілді бірқатар өнеркәсіптік процестердің маңызды құрамдас бөлігі болып табылады.

2024 жылы мұнай коксын өндіру еліміздегі екі ірі мұнай өңдеу зауытында жүзеге асырылды. Жыл қорытындысы бойынша мұнай коксының жалпы өндіріс көлемі 418 074,00 тонна болды. Бұл өнімді өндіруге 2 кәсіпорын және 2 технологиялық қондырғы тартылды, олардың үлесі елдің

энергетикалық және металлургиялық салаларындағы өндірісте айтарлықтай орын алады.

Кәсіпорындар бойынша бөлінісі:

1. «Павлодар мұнай-химия зауыты» ЖШС
   Мұнай коксын өндіру көлемі: 264 998,00 тонна
2. «Атырау мұнай өңдеу зауыты» ЖШС
   Мұнай коксын өндіру көлемі: 153 076,00 тонна

Осылайша, 2024 жылы өндірілген мұнай коксының жалпы көлемі 418 074,00 тонна құрады. Оның ішінде 264 998,00 тоннасы немесе 63%-ы Павлодар МХЗ үлесіне тиесілі болса, 153 076,00 тоннасы немесе 37%-ы Атырау МӨЗ-де өндірілді. Бұл Павлодар мұнай-химия зауытының еліміздегі мұнай коксының ірі өндірушісі ретіндегі позициясын сақтап тұрғанын және оның осы өнім өндірісіндегі негізгі үлесті қамтамасыз етіп отырғанын көрсетеді.

7. Күкірт

2024 жылы Қазақстан Республикасының мұнай-газ секторында техникалық күкірт өндірісі 1 480 373,64 тонна көлемінде жүзеге асырылды. Күкірт құрамында күкірт бар мұнай мен газды қайта өңдеу нәтижесінде алынатын қосалқы өнім болып табылады және ол экологиялық жүктемені азайту мақсатында да, химия өнеркәсібіне арналған шикізат ретінде де қолданылады.

Өндіріс үш жұмыс істеп тұрған қондырғыда жүргізілді. Негізгі көлемді «Норт Каспиан Оперейтинг Компани Н.В.» компаниясының қондырғысы қамтамасыз етті — 1 422 266,00 тонна, бұл жалпы көлемнің 96%-ын құрайды. Қалған өндіріс көлемі Павлодар мұнай-химия зауыты мен Атырау мұнай өңдеу зауытының үлесіне тиді. Ал «Конденсат» АҚ-ның қондырғысында 2024 жылы күкірт өндірісі жүргізілген жоқ.

Осылайша, Қазақстандағы күкірт өндірісі жоғары деңгейде шоғырланған болып қалып отыр және негізінен халықаралық қатысуы бар ірі жобаларға, бірінші кезекте Қашағандағы терең өңдеу процестеріне тәуелді.

2024 жылғы техникалық күкірт өндірісіне қатысқан кәсіпорындар, қондырғылар және өндіріс көлемі:

1. «Норт Каспиан Оперейтинг Компани Н.В.» компаниясы
   Қондырғы: Норт Каспиан Оперейтинг Компани Н.В.
   Өндіріс көлемі: 1 422 266,00 тонна
2. «Павлодар мұнай-химия зауыты» ЖШС
   Қондырғы: Павлодар МХЗ
   Өндіріс көлемі: 52 342,00 тонна

3. «Атырау мұнай өңдеу зауыты» ЖШС
   Қондырғы: Атырау МӨЗ
   Өндіріс көлемі: 5 765,64 тонна
4. «Конденсат» АҚ
   Қондырғы: Конденсат
   Өндіріс көлемі: 0 тонна

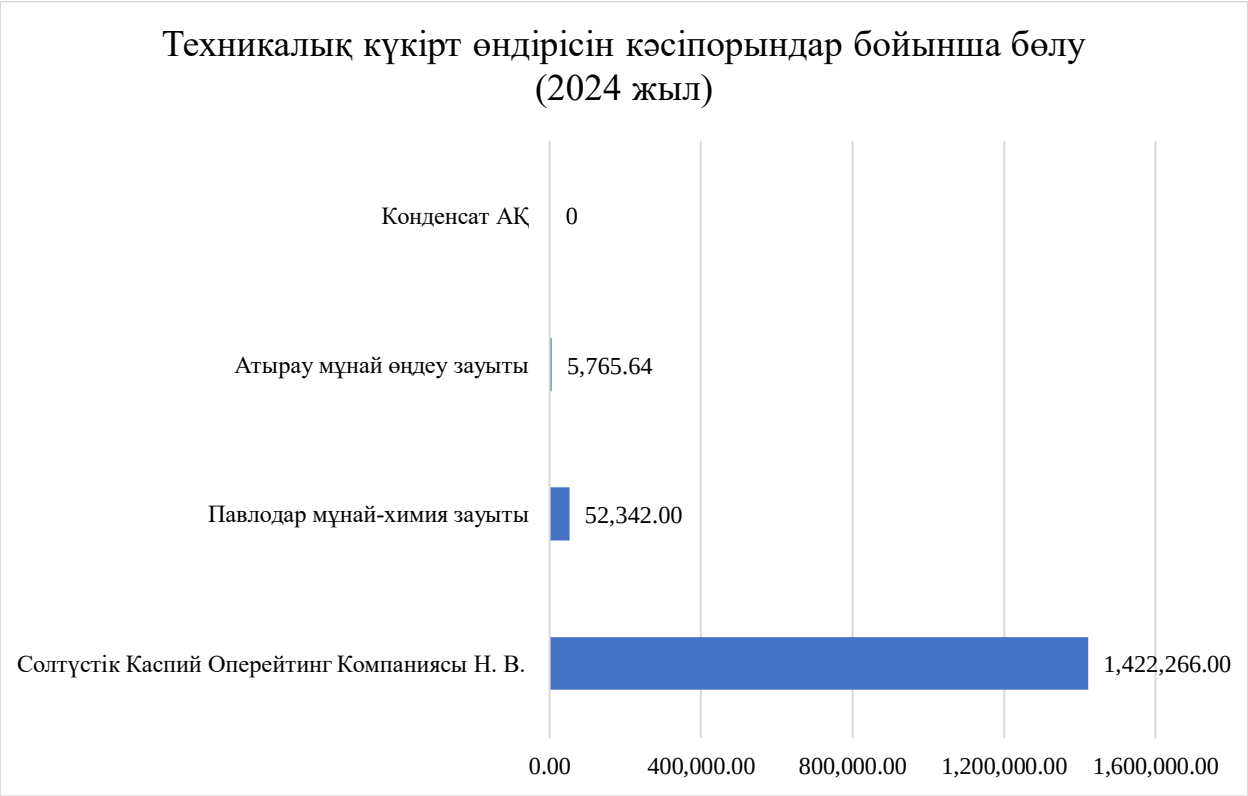

70-сурет. 2024 ж. техникалық күкірт өндіру көлемі

Төменде Қазақстан Республикасының мұнай-газ секторының 2023-2024 жылдардағы кәсіпорындары бойынша өндірілген өнім көлемінің салыстырмалы диаграммасы берілген *(71-сурет)*.

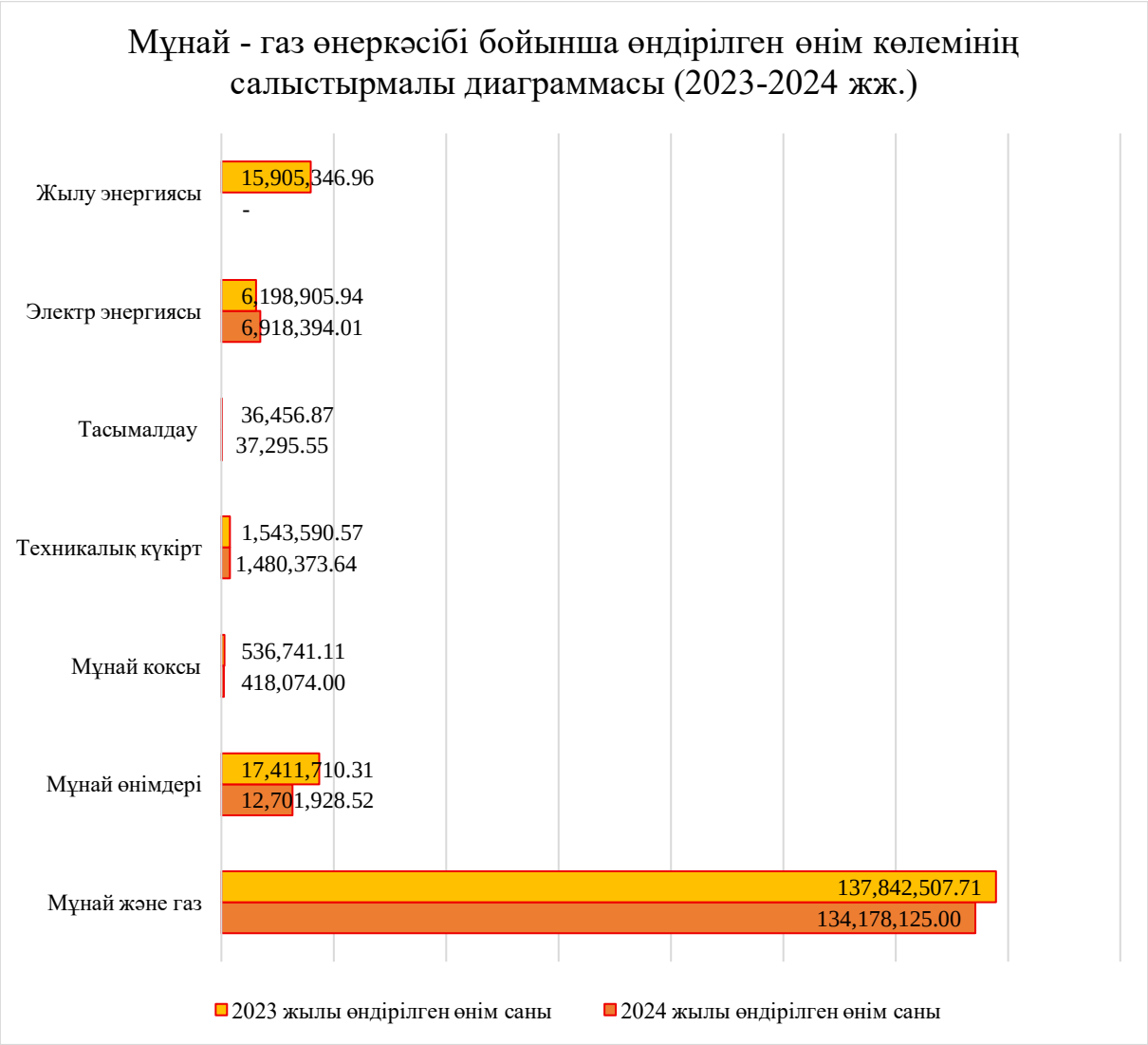

71-сурет. Жылдар бойынша өнім көлемін салыстыру (2023-2024)

8. Көміртегі квотасының бірліктерін алу бойынша есептер

Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексінің 295-бабының 8-тармағына сәйкес, квоталанатын қондырғының қуаттылығының төмендеуі нәтижесінде қалыптасқан көміртегі квоталарының бірліктері сатылуға жатпайды және парниктік газдардың шығарындылары мен сіңірілуі саласындағы мемлекеттік реттеу қағидаларында белгіленген тәртіппен Ұлттық көміртегі квоталары жоспарының резервіне қайтарылуға жатады.

Көміртегі квоталары бірліктерін алып қою бойынша есептеулер Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрінің 2022 жылғы 28 наурыздағы №91 бұйрығымен бекітілген парниктік газдардың шығарындылары мен сіңірілуін мемлекеттік реттеу қағидаларының 90-тармағына сәйкес жүргізілді. Мұндағы қуаттылықтың төмендеуі деп - өнімді өндіру, өңдеу және (немесе) тасымалдау көлемінің жылдық көрсеткіштерінің азаюы түсініледі.

2024 жылға арналған Ұлттық көміртегі квоталары жоспары 2017 - 2019 жылдар аралығындағы өндірілген өнімнің орташа мәні негізінде есептелгендіктен, осы кезеңнің орташа мәнінен 2024 жылы нақты өндірілген өнім көлемі алынып тасталды. Бұл деректер белгіленген тәртіппен тіркелген және мемлекеттік көміртегі кадастрында орналастырылған верификациядан өткен парниктік газдар түгендеуі туралы есептер негізінде алынды.

2017 - 2019 жылдардағы орташа мән мен 2024 жылғы нақты мән арасындағы айырмашылық бекітілген бенчмаркке көбейтіледі.

Осы есептеу алгоритмі бойынша алынған көміртегі квоталарының барлық көлемі алып қойылып, Ұлттық көміртегі квоталары жоспарының резервіне аударылады.

Егер бір қондырғыда бірнеше өнім түрі өндірілетін болса және олардың біреуі профицитте, ал екіншісі дефицитте болса, тек профициттегі өнімге қатысты көміртегі квоталары алып қойылады.

Қуаттылықтың ұлғаюына байланысты дефициттегі өнім бойынша кәсіпорын қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті органға қосымша көміртегі квоталарын бөлу туралы өтінім жібереді.

2024 жылғы есепті кезеңде алып қойылған квоталардың жалпы көлемі **12 166 191 тонна CO_2** құрады.

Алып қойылуға жататын көміртегі квоталары көлемдерімен бірге квоталанатын қондырғылар тізімі төменде көрсетілген (11-кесте).

11-кесте. 2024 жылға арналған көміртегі квоталарын алып қою бойынша есептеулер тізім.

Электр энергетикасы өнеркәсібі

№	Мекеме атауы	Қондырғы атауы	Шығаруға арналған жалпы сома
1	«Топар бас таратушы электр станциясы» ЖШС	Негізгі таратушы электр станциясы	1 021 820
2	**«Kazakhmys Energy» ЖШС**	Балқаш жылу электр орталығы	201 019
3		Жезқазған жылу электр орталығы	448 595
4	**«Қарағанды энергия орталығы» ЖШС**	Қарағанды жылу электр орталығы – 1	12 531
5		Қарағанды жылу электр орталығы – 3	173 084
6	**«Алматы электр станциялары» АҚ**	Жылу электр орталығы – 1	26 737
7		Жылу электр орталығы – 2	171 339
8		Жылу электр орталығы – 3	202 248
9	**«ПАВЛОДАРЭНЕРГО» АҚ**	ЖЭО-2	233 905
10		ЖЭО-3	172 639
11	**«Energy Solutions Center» ЖШС**	ЭЖЭО	9 374
12	**«СЕВКАЗЭНЕРГО» АҚ**	Петропавл жылу электр орталығы – 2	959 288
13	**«Өскемен ЖЭО» ЖШС**	Өскемен жылу электр орталығы	49 103
14	**«Степногор ЖЭО» ЖШС**	Степногорск жылу электр орталығы	429 540
15	**Риддер қаласындағы «ШЫҒЫС ЖЫЛУ» АҚ филиалы**	Риддер жылу-электр орталығы	329 242
16	**Жеке компания Nova Novatis Ltd.**	Nova Novatis Ltd.» ЖШС (бұрынғы атауы – Bassel Group LLS)	89 134
17	**«Согры жылу электр орталығы» ЖШС**	Согры жылу электр орталығы	27 205
18	**«Текелі энергия кешені» ЖШС**	Текелі энергия кешені	6 793

19	**Талдықорған қ. ТКШ бөліміне қарасты «Талдықорғантеплосервис» ШЖҚ КМК**	№4 қазандық	1 943
20	**«Шахтинскжылуэнерго» ЖШС**	Қазандық цехы	12 411
21	**«ПРОМЖЫЛУ» ЖШС**	№ 1 өндірістік қазандық	4 371
22	**Алтай облысы әкімдігінің «Тепловодцентраль» коммуналдық мемлекеттік қазыналық кәсіпорны**	Алтай аудандық қазандығы	4 917
23	**Алтай ауданы әкімдігінің «Тепловодоцентраль Серебрянск және Жаңа Бұқтырма ауылы» коммуналдық мемлекеттік қазыналық кәсіпорны**	Жаңа-Бұқтырма қазандығы	1 522
24	**«Kazakhmys Distribution» ЖШС**	№1 жылу станциясы	21 968
25	**«Шығысэнерго» ЖШС**	Белоусов электр цехы, Белоусовка ауылы	15 898
26		Жезкент электр цехы, Жезкент ауылы	2 837
27	**«Атырау ЖЭО» АҚ**	Атырау жылу электр орталығы	122 842
28	**«Т.И. Батуров атындағы Жамбыл мемлекеттік аудандық электр станциясы» АҚ**	Т.И. атындағы Жамбыл мемлекеттік аудандық электр станциясы. Батурова	266
29	**«Crystal Management» АҚ**	Ақшабұлақ газтурбиналық электр станциясы	5 427
30	**«Қостанай қаласы әкімдігінің тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық, жолаушылар көлігі және автомобиль жолдары бөлімі» мемлекеттік мекемесінің Қостанай қаласы әкімдігінің «Қостанай жылу энергетикалық компаниясы» мемлекеттік қазыналық кәсіпорны**	№1 учаске – Қостанай ЖЭО	2 015
31	**Қызылорда облысының энергетика және тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық басқармасының «Қызылордаэлектроорталық»**	Жылу электр станциясы, қазандық блогы № 6, 9	33 213

	РМК жанындағы мемлекеттік қазыналық кәсіпорны		
32	**«Байқоңырэнерго» өндірістік-энергетикалық бірлестігі мемлекеттік унитарлық кәсіпорны**	Жылу электр станциясы	32 899
33	**«Алматыжылукоммунэнерго» ЖШС**	Оңтүстік аудандық қазандық	14 557
34	**«ТҚЗ» ЖШС**	Тараз қант зауытының жылу электр орталығы	46 784
35	**ГКП «Производственно-хозяйственное объединение «Лисаковскгоркоммунэнерго» акимата г. Лисаковска**	Водогрейная котельная	11 912
36	**ГКП на ПХВ «Өзен жылу» акимата г. Жанаозен**	Центральная котельная	23 251
37	**ГКП «Житикаракоммунэнерго» государственного учреждения «Отдел жилищно-коммунального хозяйства, пассажирского транспорта, автомобильных дорог и жилищной инспекции акимата Житикаринского района**	Центральная городская котельная	2 309
38	**«Aqtobe su-energy group» АҚ**	«Ақтөбе сити» қазандығы	16 824
39	**«Еуразиялық энергетикалық корпорация» АҚ**	Қуат станциясы	389 738
40		«Шығыс» кенішіндегі қазандық	2 400
41	**«Құрылысмет» ЖШС**	Тау-кен және көлік техникасын жөндеу бойынша №1 өндіріс (қазандық)	7 544
42	**ҚР Қорғаныс министрлігінің «Алматы аудандық пайдалану бөлімі» РММ**	№6 қазандық	19 108
43	**«Karabatan Utility Solutions» ЖШС**	Бу-газ турбиналық электр станциясы	457 672
44		№1 жылу электр орталығы	32 324

45	**«Маңғыстау атом энергетикалық комбинаты – Қазатомпром» ЖШС**	№2 жылу электр орталығы	86 835
46	**«Меркен қант» ЖШС**	**Меркен қант зауытының жылу электр орталығы**	257
47	**ШҚО Семей қаласы әкімдігінің «Тұрғын үй-коммуналдық шаруашылығы бөлімі» ММ-нің «Теплокоммунэнерго» ШЖҚ МКК**	№1 жылу электр орталығы	48 351
48		**№1 аудандық қазандық**	7 176
49		«Ғаббасов» қазандығы	3 702

Мұнай-газ өнеркәсібі

№	Мекеме атауы	Қондырғы атауы	Шығаруға арналған жалпы сома
1	**«Каспий мұнайы» АҚ**	Айранкөл	1 244
2	**«Қарақұдықмұнай» ЖШС**	Қарақұдықмұнай	12 465
3	**«Buzachi Operating Ltd» компаниясының филиалы**	Buzachi Operating (Бозаши Оперейтинг)	60 436
4	**«Қазгермұнай» бірлескен кәсіпорны ЖШС**	Ақшабұлақ	134 669
5	**«ПетроҚазақстан Құмкөл Ресорсиз» АҚ**	ПетроҚазақстан Құмкөл Ресорсиз	45 911
6	**«СНПС-Ақтөбемұнайгаз» АҚ**	«Кеңқияқмұнай» мұнай-газ өндіру басқармасы	19 488
7		«Октябрьскнефть» мұнай-газ өндіру	216 216
8		«Ақтөбеэнергонефть» басқармасы (Газтурбиналық электр станциясы – 45)	41 330
9		«Ақтөбеэнергонефть» басқармасы (Бу турбиналық электр станциясы – 160)	35 331
10	**«КОМ-МҰНАЙ» ЖШС**	Ком-мұнай	1 272
11	**«Теңізшевройл» ЖШС**	ТЕҢІЗШЕВРОЙЛ	172 788

12	**«Қуатамлонмұнай» бірлескен кәсіпорны» ЖШС**	Қуатамлонмұнай	48 317
13	**«Ембімұнайгаз» АҚ**	«Доссормұнайгаз» мұнай-газ өндіру	5 023
14		«Жайықмұнайгаз» мұнай-газ өндіру	8 617
15	**«Өзенмұнайгаз» АҚ**	Өзенмұнайгаз	15 218
16	**«Маңғыстаумұнайгаз» АҚ**	Маңғыстаумұнайгаз	3 730
17	**«Жайықмұнай» ЖШС**	Жайықмұнай	60 180
18	**«Қаражанбасмұнай» АҚ**	Қаражанбасмұнай	2 164
19	**«ҚМК Мұнай» АҚ**	Көкжиде, Құмсай, Мөртук	5 802
20	**«Атырау мұнай өңдеу зауыты» ЖШС**	Атырау мұнай өңдеу зауыты	31 692
21	**«Конденсат» АҚ**	Конденсат	41 502
22	**«Dunga Operating GmbH» компаниясының Қазақстандағы филиалы**	«Тоталь Е энд П Дунга ГмбХ»	7 203
23	**«Қазақ газ өңдеу зауыты» ЖШС**	Қазақ газ өңдеу зауыты	163 134
24	**«CASPI BITUM» бірлескен кәсіпорны»**	Битум өндіретін Ақтау мұнай өңдеу	29 894
25	**«Қожан» АҚ**	Мор кен орны, соның ішінде Охай блогы	4 737
26	**«Эр Ликид Мұнай Тех Газдар» ЖШС**	Атырау қ. сутегі өндіру қондырғысы	6 507
27	**«GAS PROCESSING COMPANY» ЖШС**	«Қожасай» кен орнындағы кешенді газ дайындау қондырғысы	16 757
28	**«Интергаз Орталық Азия» АҚ**	«Орал» магистральдық газ құбырлары басқармасы	53 936
29		«Атырау» магистральдық газ құбырлары басқармасы	83 611
30		«Тараз» магистральдық газ құбырлары басқармасы	37 516
31		«Шымкент» магистральдық газ құбырлары басқармасы	39 245
32		«Қызылорда» магистральдық газ құбырлары басқармасы	89 434
33	**«Бейнеу-Шымкент газ құбыры» ЖШС**	«Бейнеу-Бозой-Шымкент» МГ	6 172
34	**«Азия газ құбыры» ЖШС**	Қазақстан–Қытай магистральдық газ құбыры	157 846

35	**«ҚазТрансОйл» АҚ**	Н.Н. Шманов атындағы мұнай айдау станциясы (Атырау мұнай құбыры басқармасы)	5 656

Кен өндіру өнеркәсібі

№	Мекеме атауы	Қондырғы атауы	Шығаруға арналған жалпы сома
1	**«Богатырь Комир» ЖШС**	«Богатырь» кен орны	5 590
2		«Богатырь» қазандығы станциясы	3 098
3	**«Qarmet» АҚ, Көмір департаменті**	«Саран» шахтасы	2 931
4		Костенко атындағы шахта	3 270
5		«Қазақстан» шахтасы	9 722
6		«Тентек» шахтасы	4 502
7		Ленин атындағы шахта	3 198
8		«Абай» шахтасы	3 664
9		«Шығыс» байыту орталық фабрикасы	4 009
10	**«Майкубен-Вест» ЖШС**	Майкубен көмір кеніші	12 757
11	**«Соколов-Сарыбай кен байыту өндірістік бірлестігі» АҚ**	Кенді дайындау және байыту фабрикасы	6 698
12	**«Қачар рудасы» АҚ**	Қачар жылу орталығы	23 180
13	**«Каражыра» АҚ**	Қаражыра көмір кеніші	659
14	**«Altyntau Kokshetau» АҚ**	Алтын өндіру фабрикасы	4 812

Металлургия өнеркәсібі

№	Мекеме атауы	Қондырғы атауы	Шығаруға арналған жалпы сома
1	«Qarmet» АҚ	Болат департаменті	2 263 028
2	«Қазақстан электролиз зауыты» АҚ	Электрод өндіру цехы	6 312
3	«Kazakhmys Smelting» ЖШС	Балқаш мыс балқыту зауыты Балқаш алаңы	242

4	«Казцинк» ЖШС	Өскемен металлургиялық кешені	112 200
5		Риддер металлургиялық кешені	11 354
6		Риддер кен-байыту кешені	11 533
7		Риддер қаласындағы қазандық (Риддер КБК)	181 363
8	«Теміртау электрометаллургия комбинаты» АҚ	Химия-металлургия зауыты	79 717
9	«Тараз металлургия зауыты» ЖШС	Тараз металлургия зауыты	55 820
10	«Қазақстан алюминийі» АҚ	Жылу электр орталығы	57 449
11	«ТНК «Қазхром» АҚ	Ақсу ферроқорытпа зауыты	196 897
12		Ақтөбе ферроқорытпа зауыты	137 841
13		Донской кен-байыту комбинаты	12 107
14	«Ақтөбе рельс-арқалық зауыты» ЖШС	Газды поршенді генератор қондырғысы	89 728
15	«Ақтөбе рельс-арқалық зауыты» ЖШС	Қыздыру пеші	268
16	«Текелі кен өңдеу кешені» ЖШС	Текелі кен өңдеу кешені	46 486
17	«KSP Steel» ЖШС	Павлодар филиалы	87 569

Химия өнеркәсібі

№	Мекеме атауы	Қондырғы атауы	Шығаруға арналған жалпы сома
1	**«КазАзот» АҚ**	Минералды тыңайтқыштар зауыты	38 897
2		Шағырлы-Шомышты	16 346
3		Газ-поршеньді электр станциясы	35 245
4	**«НЖФЗ» ЖШС**	Жаңа Жамбыл фосфор зауыты	50 823
5	**«Қазфосфат» ЖШС**	Минералды тыңайтқыштар	1 217
6	**«Ақтөбе хром қосындылары зауыты» АҚ**	Ақтөбе хром қосындылары зауыты	51 186

Құрылыс материалдарын (цемент, әк, гипс және кірпіш) өндіру бөлігіндегі өңдеу өнеркәсібі

№	Мекеме атауы	Қондырғы атауы	Шығаруға арналған жалпы сома
1	**«Жамбыл цемент өндірістік компаниясы» ЖШС**	Клинкер мен цемент өндіру технологиялық желісі	26 523
2	**«SAS-Tobe Technologies (САС-Тобе Технолоджис)» ЖШС**	САС-Тобе Технолоджис (SAS-Tobe Technologies)	133 945
3	**«Гежуба Шиелі Цемент компаниясы» ЖШС**	Гежуба Шиелі Цемент компаниясы	82 528
4	**«Карцемент» АҚ**	5-желісі	8 341
5	**«ALACEM (АЛАЦЕМ)» ЖШС**	Цемент зауыты	185 697
6	**«Көкше-Цемент» ӨБ ЖШС**	Цемент зауыты	83 993
7	**«Стройдеталь» ЖШС**	№4 цех (керамзитті гравий және әк цехы)	47 749
8	**«Бұқтырма цемент компаниясы» ЖШС**	Бұқтырма цемент компаниясының цемент зауыты	303 785